

UZASADNIENIE

DO PROJEKTU USTAWY O ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy o odnawialnych źródłach energii

Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w Polsce jest postrzegany głównie jako działanie zmniejszające obciążenie środowiska oraz zwiększające bezpieczeństwo energetyczne kraju. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy polska elektroenergetyka oparta jest w około 90 % na węglu, w związku z czym zdywersyfikowanie źródeł wytwarzania energii elektrycznej jest niezwykle istotne. Wymaga zaznaczenia, że rozwój energetyki odnawialnej opierać się będzie przede wszystkim na generacji rozproszonej, która jednocześnie przyczynia się do zmniejszenia strat związanych z przesyłem energii, a tym samym istotnie poprawia bezpieczeństwo energetyczne i redukuje emisję gazów cieplarnianych.

Aktualnym dokumentem strategicznym w zakresie rozwoju energetyki państwa jest Polityka energetyczna Polski do 2030 r., uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. Jednym z priorytetów tej strategii jest zapewnienie osiągnięcia przez Polskę w 2020 r. co najmniej 15% udziału energii z odnawialnych źródeł w zużyciu energii finalnej brutto. Zobowiązanie osiągnięcia powyższego celu wynika bezpośrednio z dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, zwanej dalej „dyrektywą 2009/28/WE”. Należy także wyjaśnić, że Minister Gospodarki opracowuje politykę energetyczną państwa co 5 lat, zatem w kolejnej perspektywie dokument ten uwzględniać będzie zmiany w kierunkach promowania rozwoju wykorzystania OZE, wypracowane w ustawie o odnawialnych źródłach energii.

Mając na uwadze wizję zaprezentowanych powyżej istotnych wyzwań oraz zobowiązań międzynarodowych uznano za najbardziej optymalne, aby zasadnicza transpozycja postanowień dyrektywy 2009/28/WE do polskiego porządku prawnego została przeprowadzona poprzez opracowywaną ustawę o odnawialnych źródłach energii. Ponadto należy stwierdzić, że założeniem tej regulacji jest doprowadzenie do przyspieszenia optymalnego i racjonalnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Oprócz celu głównego poprzez przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania Polska ma wypełnić obowiązek

osiągnięcia celów pośrednich, kształtujących się w poszczególnych latach na poziomie: 8,76% do 2012 r., 9,54% do 2014 r., 10,71% do 2016 r. oraz 12,27% do 2018 r. W ramach realizacji zobowiązań zawartych w tej dyrektywie Rada Ministrów, w dniu 6 grudnia 2010 r., przyjęła „Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”, zwany dalej „KPD”, który został następnie niezwłocznie przekazany do Komisji Europejskiej. KPD określa krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych zużyte w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia w 2020 r. W KPD przyjęto, iż osiągnięcie powyższego celu oparte będzie o dwa filary zasobów dostępnych i możliwych do wykorzystania w Polsce, tj. poprzez wzrost wytwarzania energii elektrycznej z generacji wiatrowej oraz większe wykorzystanie energetyczne biomasy.

Podkreślić jednakże należy, że osiągnięcie tego celu będzie możliwe jedynie pod warunkiem zapewnienia zrównoważonego rozwoju odnawialnych źródeł energii. Rozwój tych źródeł powinien bowiem następować z uwzględnieniem nie tylko zobowiązań Polski w zakresie zapewnienia odpowiedniego udziału energii z OZE w zużyciu energii ogółem, ale także następować z uwzględnieniem uwarunkowań w zakresie ochrony środowiska, jak również nie może pociągać za sobą negatywnych skutków dla gospodarki, w tym dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju. Rozwój ten powinien następować w sposób zapewniający uwzględnienie nie tylko interesów przedsiębiorców działających w sektorze energetyki odnawialnej, ale także innych podmiotów na których rozwój tej energetyki będzie miał wpływ, w szczególności odbiorców energii, podmiotów prowadzących działalność w sektorze rolnictwa czy też gminy na terenie których powstawać będą odnawialne źródła energii.

Jednocześnie polityka klimatyczno - energetyczna przyjęta we wszystkich krajach Unii Europejskiej jako podstawa rozwoju przemysłu, a w szczególności rozwoju sektora energetycznego, nakłada na państwa członkowskie szereg celów i konkretnych zadań dla jej realizacji. Sytuacja, w której znajduje się Polska jest szczególna ze względu na historycznie uwarunkowaną specyfikę branży energetycznej opartej na paliwach kopalnych.

Stan realizacji poszczególnych zadań niezbędnych do wdrożenia polityki opartej na uwzględnieniu kosztów środowiskowych wysokoemisyjnych gałęzi gospodarki, wymagają systemowych i skoordynowanych działań. Specyfika rozwoju odnawialnych źródeł energii wiąże się więc z koniecznością zintegrowania i zsynchronizowania szeregu działań znajdujących się w sferze zainteresowania wielu organów (w szczególności Ministra

Gospodarki, Ministra Środowiska, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Konieczne jest także określenie szczegółowych działań służących rozwojowi energetyki odnawialnej, w tym dotyczących poszczególnych technologii OZE, m.in. energetyki wiatrowej na lądzie oraz na morzu w wyłącznej strefie ekonomicznej, energetyki biogazowej, energetyki wodnej, kolektorów słonecznych, fotowoltaiki, a także pomp ciepła.

Do chwili obecnej nie ma w Polsce dedykowanego aktu prawnego rangi ustawowej, który dotyczyłby wyłącznie szeroko pojętej problematyki energetyki odnawialnej. Skala wyzwań wiążących się z rozwojem wykorzystania odnawialnych źródeł energii wskazuje na potrzebę uchwalenia takiej ustawy.

Na uwagę zasługuje fakt, że wśród państw liderów Unii Europejskich w zakresie wykorzystania OZE zdecydowana większość uchwaliła dedykowaną ustawę umożliwiającą zagwarantowanie trwałego rozwoju gospodarki energetycznej opartej o wykorzystanie zasobów OZE w kontekście ochrony klimatu i środowiska, na co wskazuje poniższe zestawienie.

państwo	nazwa regulacji (EN)	nazwa regulacji (oryginalna)	data wejścia w życie	data ostatniej nowelizacji
Austria	Federal Act on the Promotion of Electricity Produced from Renewable Energy Sources (Green Electricity Act)	Bundesgesetz, mit dem Neuregelungen auf dem Gebiet der Elektrizitätserzeugung aus Erneuerbaren Energieträgern und auf dem Gebiet der Kraft-Wärme-Kopplung erlassen werden (Ökostromgesetz - ÖSG)	24.08.2002	10.10.2011
Cypr	Law No. 33 I 2003 on the Promotion of Renewable Energy and Energy Efficiency	O perí proóthisis kai enthárrinsis tis khrísis ton ananeósimon pigón enérýias kai tis exikonomisis enérýias nómos tou 2003	01.08.2003	
Dania	Law on the Promotion of Renewable Energy	Lov om fremme af vedvarende energi	01.01.2009	20.05.2011
Finlandia	Act No. 1396 of 30.12.2010 on the Promotion of Renewable Energy Generation	Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta 30.12.2010/1396	01.01.2011	
Niemcy	Act on Granting Priority to Renewable Energy Sources (Renewable Energy Sources Act)	Gesetz für den Vorrang Erneuerbarer Energien (Erneuerbare-Energien-Gesetz)	01.01.2009	01.01.2012
Litwa	Law of the Republic of Lithuania on Renewable Energy	Lietuvos Respublikos Atsinaujinanciu išteklių energetikos įstatymas (Valstybes žinios, 2011, Nr. 62-2936)	24.05.2011	
Słowacja	Act No. 309/2009 Coll. on the Promotion of Renewable Energy Sources and High-efficiency Cogeneration and on Amendments to Certain Acts	Zákon 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov	19.09.2009	01.05.2011
Szwecja	Act No. 2003:113 on Electricity Certificates	Lag (2003:113) om elcertifikat	01.05.2003	01.01.2011

Źródło: opracowanie własne

Z tego względu jak najszybsze uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii stworzy wyjątkową możliwość zmniejszenia odrębności legislacyjnej zakresu promocji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych przyjętego w polskim ustawodawstwie w stosunku do ram prawnych rynku energii odnawialnej obowiązujących w innych wiodących krajach UE w celu skutecznej realizacji działań w zakresie energetyki odnawialnej.

Wobec powyżej przedstawionych zadań i wyzwań uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii umożliwi realizację celów krajowych, a także promowanie wszechstronnego i zrównoważonego wykorzystania energii odnawialnej.

Celem projektowanej ustawy jest:

1. zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, między innymi w wyniku efektywnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
2. racjonalne wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, uwzględniające realizację długofalowej polityki rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej, wypełnienie zobowiązań wynikających z zawartych umów międzynarodowych, oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej,
3. kształtowanie mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
4. wypracowanie optymalnego i zrównoważonego zaopatrzenia odbiorców końcowych w energię elektryczną, ciepło lub chłód, lub w biogaz rolniczy z instalacji odnawialnych źródeł energii,
5. tworzenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
6. tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku przyrostu liczby oddawanych do użytkowania nowych instalacji odnawialnych źródeł energii,
7. zapewnienie wykorzystania na cele energetyczne produktów ubocznych i pozostałości z rolnictwa oraz przemysłu wykorzystującego surowce rolnicze.

Priorytetowym efektem obowiązywania ustawy o odnawialnych źródłach energii będzie zapewnienie realizacji celów w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii wynikających z dokumentów rządowych przyjętych przez Radę Ministrów, tj. Polityki energetycznej Polski do 2030 roku oraz Krajowego planu działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, jak

również inicjowanie i koordynowanie działań organów administracji rządowej w tym obszarze, co pozwoli zapewnić spójność i skuteczność podejmowanych działań.

Kolejnym ważnym efektem wdrożenia projektu ustawy o OZE będzie wdrożenie jednolitego i czytelnego systemu wsparcia dla producentów zielonej energii, który stanowić będzie wystarczającą zachętę inwestycyjną dla budowy nowych jednostek wytwórczych, ze szczególnym uwzględnieniem generacji rozproszonej opartej o lokalne zasoby OZE.

Podstawową potrzebą i celem uchwalenia ustawy o odnawialnych źródłach energii jest wyodrębnienie i usystematyzowanie mechanizmów wsparcia dla energii z OZE zawartych w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”. Przeniesienie systemu wsparcia dla energii z OZE, powinno dotyczyć w pierwszym etapie regulacji ustawowych z zastrzeżeniem przejściowych okresów obowiązywania rozporządzeń umożliwiających funkcjonowanie mechanizmów wsparcia dla energii z OZE. Zakłada się wypracowanie nowych zasad wsparcia energii wytworzonej z OZE, które będzie zróżnicowane w zależności od nośnika energii odnawialnej, zainstalowanej mocy urządzeń generujących energię oraz daty włączenia do eksploatacji lub modernizacji. Przedstawione zasady wspierają rozwój rozproszonych mocy wykorzystujących odnawialne źródła energii, a także pozwolą na zmniejszenie obciążeń dla odbiorcy końcowego.

Celem nowej regulacji jest zatem skierowanie większego systemowego wsparcia dla zrównoważonego rozwoju sektora energetyki odnawialnej. Należy stwierdzić, iż ustawowy poziom regulacji umożliwi właściwą koordynację działań na rzecz rozwoju OZE oraz osiągnięcia w ten sposób jeszcze większych korzyści w zakresie ochrony środowiska, jako bezcennego dobra całego społeczeństwa.

Uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii może przyczynić się także do ożywienia międzynarodowej współpracy, wymiany doświadczeń oraz badań w kwestiach związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Zapewni tym samym lepsze warunki do rozwoju krajowej energetyki odnawialnej.

Należy wyjaśnić, że Komisja Europejska prowadzi działania mające na celu zapewnienie promocji stosowania energii z OZE, które docelowo mają doprowadzić do znacznego zwiększenia ilości energii wytworzonej z OZE, której udział docelowo ma zwiększyć się do poziomu 20% w 2020 r. w bilansie energii finalnej wszystkich państw członkowskich UE.

Promocja stosowania energii z OZE stanowi jeden z trwałych i kluczowych priorytetów wyznaczonych w polityce energetycznej UE, a jego realizacja uwzględnia kryteria zrównoważonego rozwoju. Osiągnięcie celów dyrektywy 2009/28/WE winno nastąpić przy zastosowaniu najbardziej efektywnych sposobów wsparcia promocji stosowania energii z OZE. Promocja rozwoju energii z OZE wymaga dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego energii elektrycznej, tak aby ustanowiony system wsparcia dostarczał producentom energii z OZE zachęt inwestycyjnych wystarczających do podjęcia pozytywnej decyzji dotyczącej budowy nowych mocy wytwórczych wykorzystujących OZE.

Z tych wszystkich względów niezwykle istotna jest przyjęcie rozwiązań prawnych mających na celu przyspieszenie rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności poprzez uchwalenie projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz projektu o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, gdzie uregulowane zostaną kryteria zrównoważonego rozwoju dla biokomponentów i biopaliw ciekłych, w tym w szczególności weryfikacja zgodności z kryteriami oraz sposób ich obliczania. Kryteria te stosować się będzie odpowiednio do biopłynów. Powyższe regulacje wraz z aktami wykonawczymi oraz ustawą – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo energetyczne, ustawę – Prawo gazowe stanowiąc będą pełną transpozycję przepisów dyrektywy 2009/28/WE.

Wykorzystując efekt synergii działań organów administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji pozarządowych ustawa o odnawialnych źródłach energii może stać się platformą współpracy oraz siłą napędową wymiany doświadczeń, a także podejmowania badań w kwestiach związanych z rozwojem wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Skoordynowanie ww. działań pozwoli bowiem na jeszcze lepszy i zrównoważony rozwój OZE.

2. Wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym i projektowanym stanem organizacyjnym

Obecnie ustawa – Prawo energetyczne określa m.in. zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii, w tym ciepła, oraz działalności przedsiębiorstw energetycznych. Ww. ustawa określa także, główny mechanizm wsparcia pośredniego dla przedsiębiorców wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, który opiera się na obowiązkowym zakupie przez sprzedawcę z urzędu wytworzonej przez tych

przedsiębiorców energii elektrycznej oraz wydawaniu przez Prezesa URE świadectw pochodzenia tej energii.

Na łączny przychód związany z wytwarzaniem energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnego źródła energii mają wpływ dwa składniki. Pierwszym elementem mającym wpływ na sumaryczny przychód przedsiębiorcy wytwarzającego energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii ma cena zakupu tej energii elektrycznej przez tzw. sprzedawcę z urzędu. Przepis art. 9a ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne stanowi, że *„sprzedawca z urzędu jest obowiązany (...) do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania sprzedawcy z urzędu, oferowanej przez przedsiębiorstwa energetyczne, które uzyskały koncesje na jej wytwarzanie; zakup ten odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym”*. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 18, lit. b ustawy – Prawo energetyczne, cenę tę ustala Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, zwany dalej „Prezesem URE”, do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 30 marca 2012 r. (nr 10/2012) w sprawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011, opublikowanej na stronie internetowej URE, średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym osiągnęła w 2011 r. poziom 198,90 zł/MWh.

Drugim elementem ceny energii wytwarzanej w instalacjach odnawialnych źródeł energii jest system wsparcia dla OZE polegający na wydawaniu producentom takiej energii tzw. świadectw pochodzenia. Przepis art. 9e ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne wskazuje, że potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii jest świadectwo pochodzenia tej energii, natomiast art. 9e ust. 3 stanowi, że świadectwo pochodzenia jest wydawane przez Prezesa URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się odnawialne źródło energii określone we wniosku. Świadectwo takie jest wydawane w terminie 14 dni od otrzymania przez Prezesa URE przedmiotowego wniosku. W dalszej części tego przepisu omówione są szczegółowo zasady przyznawania świadectw pochodzenia.

Aby świadectwo pochodzenia miało wartość handlową, ustawodawca w art. 9a ustawy – Prawo energetyczne, zobligował każde przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się

wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedając tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium RP uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub uiścić tzw. opłatę zastępczą. Udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawia do umorzenia, lub z uiszczonej przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, został określony w § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w *sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii* (Dz. U. Nr 156, poz. 969 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 182).

Zgodnie z art. 9e ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia są zbywalne i stanowią towar giełdowy.

Aktualne ceny giełdowe świadectw pochodzenia z energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii można znaleźć na Towarowej Giełdzie Energii S.A., natomiast wysokość opłaty zastępczej, zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne wynosi 240 zł/MWh i na podstawie ust. 4 wspomnianego artykułu jest ona waloryzowana i ogłaszana przez Prezesa URE do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 8 lutego 2012 r. (nr 2/2012) w sprawie zwaloryzowanej jednostkowej opłaty zastępczej jaką należy stosować w celu obliczenia opłaty zastępczej przy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne za 2012 r., opublikowana na stronie internetowej URE, jednostkowa opłata zastępcza po jej waloryzacji wynosi w 2012 r. 286,74 zł/MWh.

Podsumowując należy zaznaczyć, że cena za jednostkę energii elektrycznej wytworzonej z OZE, bez rozróżnienia na wielkość źródła czy technologię w której pracuje, to ok. 0,45-0,47 zł/kWh. Przy kursie orientacyjnym 1 Euro = 4zł daje to stawkę w wysokości ok. 11,25 - 11,75 € ct/kWh.

Dla porównania w Niemczech, Francji czy Hiszpanii, wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii obowiązują tzw. taryfy gwarantowane, czyli stałe stawki za

każdą wytworzoną kilowatogodzinę energii elektrycznej. Stawki te są zależne zarówno od mocy instalacji, jak i rodzaju źródła OZE. Z uwagi na złożoność systemów taryf gwarantowanych (stawki ulegają zmianom w linii czasu) w poniższej tabeli przedstawiono orientacyjne stawki obowiązujące w Niemczech, Francji i Hiszpanii.

Stawki Feed-in-tariff w Niemczech, Francji i Hiszpanii

	€ ct/kWh				
	energia wiatrowa	energia wodna	energia biomasowa	energia biogazowa	energia słoneczna
Niemcy (20 lat dla wszystkich rodzajów OZE)	5,885	od 3,4 (>50MW) do 12,7 (<500kW)	od 6 (5MW-20MW) do 14,3 (<250kW)	od 12 do 16	systemy wolnostojące: od 17,94 do 18,76 zaawansowane systemy zintegrowane z budynkiem: od 18,33 (>1MW) do 24,43 (<30kW)
Francja	8,2 (15 lat)	6,07 + premia dla małych instalacji od 0,5 do 2,5 (20 lat)	4,34 + premia w zależności od technologii od 7,71 do 12,53 (20 lat)	od 8,121 do 9,745 + premia uzależniona od efektywności do 4 (15 lat)	od 12 (systemy wolnostojące) do 46 (zaawansowane systemy zintegrowane z budynkiem) (20 lat)
Hiszpania	7,9084 (20 lat) po 20 latach – 6,6094	8,4237 (<10MW) (25 lat) po 25 latach – 7,5814	od 7,0284 do 17,1596 w zależności od paliwa oraz wielkości źródła (15 lat) po 15 latach 7,0284 – 12,7362 w zależności od paliwa oraz wielkości źródła	od 8.6311 do 14.1141 w zależności od paliwa oraz wielkości źródła (15 lat) po 15 latach – 7,0306	od 13,4585 do 28,8821 w zależności od wielkości źródła (25 lat)

Dla przykładu przedstawiono także wsparcie dla mikroinstalacji wprowadzone w ustawodawstwie Wielkiej Brytanii, gdzie mikroenergetyka definiowana jest jako źródło energii o mocy zainstalowanej do 50 kW produkujące w systemach mikro elektrycznych (*micro electricity technologies*) oraz do 45 kW w systemach mikro grzewczych (*micro heat technologies*).

Rząd Wielkiej Brytanii wprowadził system proceduralnego wsparcia oraz ułatwień dla funkcjonowania tego typu mikroinstalacji zgodnie z ustawodawstwem z dnia 1 kwietnia 2010 r. – *The Feed-in Tariffs (FITs) scheme*. Głównym założeniem dokumentu jest wsparcie działań mających na celu wytwarzanie 15% energii z źródeł odnawialnych do 2020 r. oraz

redukcja emisji gazów cieplarnianych o 80% do 2050 r. *FITs* wskazuje trzy główne możliwości wparcia wyżej wymienionych instalacji:

- 1) specjalne taryfy za każdą kWh produkowanej energii elektrycznej;
- 2) specjalne taryfy za każdą kWh przesyłanej energii elektrycznej do sieci energetycznej;
- 3) oszczędności jakie zyskują wytwórcy energii mikroinstalacji poprzez fakt, iż poziom pobieranej energii z sieci jest niższy.

Schemat *FITs* pokrywa następujące technologie produkcji elektryczności (do poziomu mocy 5 MW):

- 1) energia słoneczna (*solar electricity*);
- 2) energetyka wiatrowa (*wind turbine*);
- 3) hydroelektrownie (*hydroelectricity*);
- 4) mikro kogeneracja – produkcja ciepła i energii elektrycznej (*micro CHP*);
- 5) fermentacja beztlenowa (*anaerobic digestion*).

Taryfa eksportowa *FITs* została zunifikowana na poziomie 3p (Pensy) / kWh (3.1p/kWh od 1 kwietnia 2011 r.). Taryfy za produkcję energii ustalane są w zależności od rodzaju użytej technologii oraz mocy instalacji.

Dodatkowo należy wyjaśnić, że 10 marca br. rząd Wielkiej Brytanii zainicjował powstanie tzw. *Renewable Heat Incentive (RHI) Scheme*. Jest to plan stworzenia całościowego systemu wsparcia finansowego dla użytkowników ciepła wytwarzanego z odnawialnych źródeł energii – zarówno przemysłowych oraz nie – przemysłowych (użytkowanie na własne potrzeby – gospodarstwa domowe). Faza pierwsza planu przeznaczona zostanie dla sektora przemysłowego. Kolejna faza zostanie skierowana na sektor gospodarstw domowych – rząd Wielkiej Brytanii planuje na ten cel stworzenie funduszu w wysokości ok. 15 mln GBP.

Główne założenia *RHI* to wsparcie systemu bazującego na następujących źródłach energii oraz technologiach: biomasa (stała, zgazyfikowana), kolektory słoneczne, pompy ciepła, biogaz, ciepło geotermalne, energia wytworzona z części biodegradowalej ze spalania odpadów komunalnych oraz biometan. Odbiorcą *RHI* jest sektor przemysłowy oraz komercyjny, sektor publiczny, organizacje non-profit oraz gospodarstwa domowe.

W zakresie bezpośredniego wsparcia gospodarstw domowych w ramach *RHI* został stworzony tzw. *Renewable Heat Premium Payment Scheme*. Przewidziane zostały specjalne

rodzaje bonów (*voucher*) dla osób które zdecydują się na zakup oraz instalację energooszczędnych technologii produkujących energię na własne potrzeby. Technologie, które są wspierane poprzez wyżej wymieniony system to: kolektory słoneczne (*solar thermal panels*), pompy ciepła (*heat pumps*) oraz kotły i piece na biomasę (*biomass boilers*). Przy zakupie przez klienta indywidualnego jednego z poniżej wymienionych produktów zostały przewidziane następujące kwoty wsparcia finansowego:

1) Wszystkie gospodarstwa domowe:

- a) kolektory słoneczne wykorzystywane do produkcji ciepłej wody (*Solar thermal hot water*) – 300 GBP;

2) Gospodarstwa domowe nie będące ogrzewane gazem bezpośrednio z sieci:

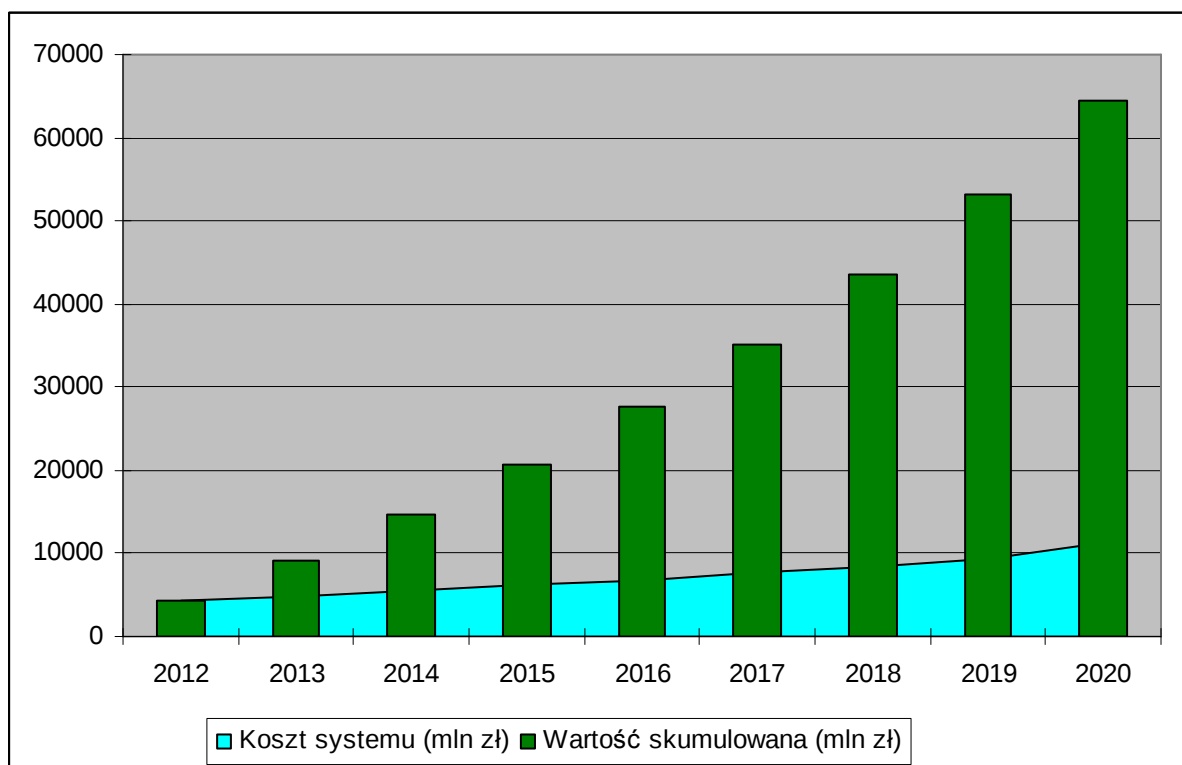
- a) Pompy ciepła wykorzystujące powietrze (*Air source heat pump*) – 850 GBP,
- b) Pompy ciepła wykorzystujące wodę bieżącą lub źródłaną (*Ground source or water source heat pump*) – 1250 GBP,
- c) Kotły i piece na biomasę (*Biomass boiler*) – 950 GBP;

Projektowana ustawa o odnawialnych źródłach energii ma na celu doprowadzenie do przejrzystości istniejącego wsparcia dla energii z OZE, co umożliwi zwiększenie inwestycji w nowe moce wytwórcze. Rozwój energii z OZE zostanie oparty na zasadach racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów tej energii, co jest jednym z celów pakietu klimatyczno - energetyczny, będącego realizacją konkluzji Rady Europejskiej z marca 2007 r. Elementem tego pakietu jest także dyrektywa 2009/28/WE, w której Polska zobowiązała się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energii finalnej brutto do poziomu co najmniej 15 % w 2020 r. Zapewnienie realizacji powyższych celów wymaga bezsprzecznie monitorowania i opracowywania wielu analiz rynku energetyki odnawialnej, ciągłego monitorowania wytwarzania energii w skali całej energetyki odnawialnej, a także w rozbiciu na poszczególne sektory, a także technologie wykorzystujące OZE do produkcji energii. Polska stoi także przed możliwością znacznego przyspieszenia technologicznego w zakresie rozbudowy i modernizacji istniejącej infrastruktury energetycznej. Realizacja powyższych działań musi odbywać się na poziomie administracji rządowej w celu sprawnego koordynowania na poziomie krajowym oraz zastosowania spójnych, elastycznych i jak najbardziej efektywnych mechanizmów wsparcia. Celem nowej regulacji jest zatem skierowanie większego systemowego wsparcia dla zrównoważonego rozwoju sektora energetyki odnawialnej. Należy stwierdzić, iż ustawowy poziom regulacji umożliwi właściwą koordynację działań na rzecz rozwoju OZE oraz osiągnięcia w ten sposób jeszcze większych korzyści w zakresie ochrony środowiska, jako bezcennego dobra całego społeczeństwa.

Projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii ma na celu implementację niektórych przepisów dyrektywy 2009/28/WE, z wyłączeniem spraw dotyczących biokomponentów i biopaliw stosowanych do celów transportowych. Powyższa dyrektywa nakłada m.in. obowiązek wprowadzenia szeregu definicji; celów ogólnych i niezbędnych środków do osiągnięcia tych celów; zasad obliczania udziału energii z OZE, procedur administracyjnych, informacji i certyfikacji instalatorów, gwarancji pochodzenia energii elektrycznej z OZE, dostępu do sieci ich działania oraz sprawozdawczości. Ww. dyrektywa stwarza także możliwość wprowadzenia do prawodawstwa krajowego regulacji dotyczących ustanowienie przez dwa lub więcej państw członkowskich UE wspólnych systemów wsparcia dla wytwarzania energii z OZE. Rekomendowane są również inne formy współpracy pomiędzy państwami członkowskimi UE m.in. poprzez: dokonywanie transferów statystycznych energii z OZE; opracowanie wspólnych projektów dotyczących wytwarzania energii z OZE, w tym wspólnych projektów dla energii z OZE z udziałem państw trzecich, wprowadzenia gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej, ciepła i chłodu z OZE.

Brak wprowadzenia optymalizacji mechanizmu wsparcia oznaczać będzie, iż obecna struktura kosztów systemu zostanie utrzymana. Poniższa tabela oraz wykres przedstawiają koszty obecnego systemu wsparcia przy założeniu jego niezmienności w latach 2012 - 2020. Do wyliczenia założono produkcję energii elektrycznej z OZE zgodnie z KPD, natomiast koszt świadectw pochodzenia (tzw. zielonych certyfikatów) określono (dla uproszczenia analizy) na poziomie opłaty zastępczej. Koszt świadectwa w 2012 r. ustalono na poziomie 286,74 zł waloryzowanego w kolejnych latach o przyjęty wskaźnik inflacji na poziomie 2,5 %.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koszt systemu (mln zł)	4257	4843	5524	6137	6838	7583	8452	9485	11319
Wartość skumulowana (mln zł)	4257	9100	14624	20761	27599	35182	43634	53119	64438

W celu optymalizacji istniejącego systemu wsparcia w projekcie ustawy założono, iż konieczna jest modyfikacja mechanizmu świadectw pochodzenia w taki sposób, aby dla każdej z technologii ustalić inny minimalny gwarantowany poziom pomocy finansowej. Taka optymalizacja zapewni bardziej zrównoważony rozwój źródeł opartych o wszystkie technologie OZE, oraz pozwoli kierować wsparcie dla tych technologii, które najbardziej go potrzebują. Ministerstwo Gospodarki proponuje aby optymalizacja systemu wsparcia polegała na zróżnicowaniu jego poziomu w zależności od technologii, z której dane źródło będzie korzystać.

Szacując koszty wsparcia wynikające z wprowadzenia nowego systemu taryf gwarantowanych, Ministerstwo Gospodarki założyło, iż wsparcie jednostkowe od roku 2014 będzie miało charakter malejący: dla fotowoltaiki -5%/rok, dla biogazowni – 2%/rok, dla energetyki wiatrowej – 2%/rok, dla energetyki wodnej – 1%/rok.

Ponadto optymalizacja systemu pociągnie za sobą korzyści i oszczędności w zakresie systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, a zatem także zmniejszenie obciążeń dla odbiorcy końcowego. Wprowadzony mechanizm polegający na zróżnicowaniu poziomu wsparcia poprzez współczynniki korekcyjne oraz zmiana zasady wyliczania opłaty zastępczej wprowadzi znaczne oszczędności oraz pozwoli na skierowanie wsparcia dla innowacyjnych technologii, które do tej pory nie miały szans na rozwój.

Założono, że optymalizacja systemu wsparcia spowoduje, iż ilość energii wytwarzanej w instalacjach korzystających z mechanizmu świadectw pochodzenia spadnie na rzecz energii wytwarzanej w mikroinstalacjach. Takie działanie spowoduje spadek ilości świadectw pochodzenia (za tą energię, która zostanie obłożona taryfą stałą) i w konsekwencji obniży całkowitą ilość świadectw w systemie.

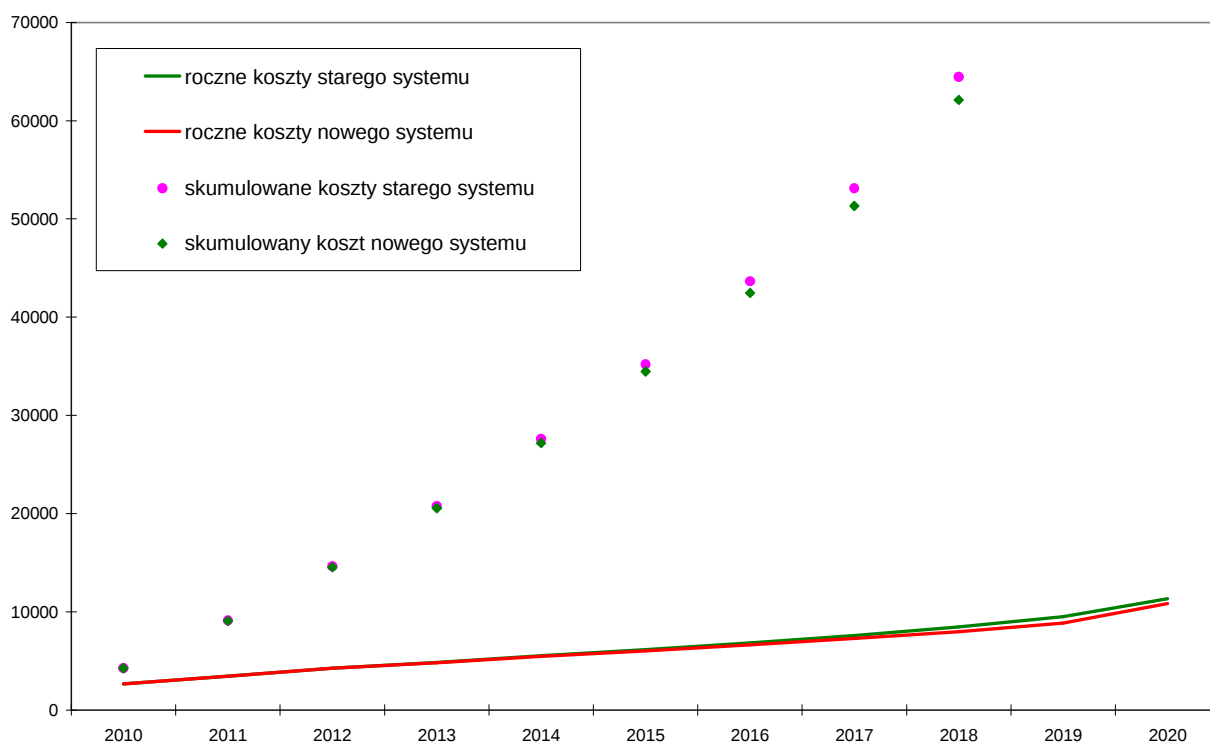
Uwzględniając ww. szacunki dotyczące systemu świadectw pochodzenia, a także zmiany sposobu wyliczania opłaty zastępczej (przyjęto 286,74 zł/MWh jako stałą wartość opłaty zastępczej), obliczono całkowity koszt zoptymalizowanego systemu świadectw pochodzenia w perspektywie do roku 2020. Założono, że zmieniony system będzie funkcjonował od 2013 r.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koszt systemu (mln zł)	4257	4718	5245	5674	6147	6627	7165	7846	9615
Wartość skumulowana (mln zł)	4257	8975	14220	19894	26041	32668	39833	47679	57294

Całkowity koszt wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w Polsce będzie sumą kosztów związanych ze zmienionym systemem świadectw pochodzenia oraz kosztów związanych z wprowadzeniem uzupełniającego systemu taryf stałych. Poniższa tabela wskazuje całkowite koszty zoptymalizowanego systemu na lata 2012-2020.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koszt systemu (mln zł)	4257	4816	5459	6011	6638	7283	7989	8855	10821
Wartość skumulowana (mln zł)	4257	9072	14532	20542	27181	34463	42453	51308	62129

Porównując prognozę dotyczącą kontynuowania obecnego systemu świadectw pochodzenia oraz prognozę kosztów zoptymalizowanego systemu wsparcia, poniższy wykres obrazuje skalę możliwych oszczędności.

Biorąc pod uwagę powyższe, średnie roczne oszczędności z tytułu modyfikacji systemu wsparcia będą wzrastały i wyniosą od ok. 28 mln zł (w roku 2013) do ok. 630 mln zł (w roku 2019), a całkowite sumaryczne oszczędności z przeprowadzonej optymalizacji wyniosą do roku 2020 ok. 2310 mln zł.

Opracowując nowe zasady wsparcia przyjęto następujące założenia obecnego mechanizmu wsparcia:

- 1) elementem mającym istotny wpływ na cenę wytwarzanej i sprzedawanej energii elektrycznej do odbiorców końcowych, a zarazem stanowiącym pierwszy strumień przychodu dla podmiotów wytwarzających energię elektryczną z OZE jest gwarantowana cena zakupu energii elektrycznej przez tzw. sprzedawcę z urzędu. Przepis art. 9a ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne stanowi, że sprzedawca z urzędu jest obowiązany (...) do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania sprzedawcy z urzędu, oferowanej przez przedsiębiorstwa energetyczne, które uzyskały koncesje na jej wytwarzanie; zakup ten odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 18, lit. b ustawy – Prawo energetyczne, cenę tę ustala Prezes URE do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 30 marca 2012 r. (nr 10/2012) w sprawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011,

opublikowanej na stronie internetowej URE, średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym osiągnęła w 2011 r. poziom 198,90 zł/MWh.

- 2) drugim elementem przychodu producentów energii elektrycznej z OZE jest prawo majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia wydawanego za energię elektryczną wytworzoną z odnawialnych źródeł energii. Przepis art. 9e ustawy - Prawo energetyczne wskazuje, że potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii jest świadectwo pochodzenia tej energii. Natomiast art. 9e ust. 3 stanowi, że świadectwo pochodzenia jest wydawane przez Prezesa URE na wniosek podmiotu zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się instalacja odnawialnego źródła energii określona we wniosku. Świadectwo takie jest wydawane w terminie 14 dni od otrzymania przez Prezesa URE przedmiotowego wniosku.
- 3) energia elektryczna wytworzona z odnawialnych źródeł energii zwolniona jest z podatku akcyzowego wynoszącego 20 zł/MWh.
- 4) aby świadectwo pochodzenia miało wartość handlową, ustawodawca w art. 9a ustawy – Prawo energetyczne, zobligował każde przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium RP uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub uiścić tzw. opłatę zastępczą. Udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawia do umorzenia, lub z uiszczonej przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, został określony w § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (rozporządzenie dotyczące świadectw pochodzenia (Dz. U. Nr 156, poz. 969 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 182)).
- 5) zgodnie z art. 9e ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia są zbywalne i stanowią towar giełdowy.
- 6) aktualne ceny kursowe świadectw pochodzenia z energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii są publikowane na stronach internetowych Towarowej Giełdy Energii S.A.,

natomiast wysokość opłaty zastępczej, zgodnie z art. 9a ust. 2 Ustawy wynosi 240 zł/MWh i na podstawie ust. 4 wspomnianego artykułu jest ona waloryzowana i ogłaszana przez Prezesa URE do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego. Zgodnie z Informacją Prezesa URE z dnia 8 lutego 2012 r. (nr 2/2012) w sprawie zwaloryzowanej jednostkowej opłaty zastępczej jaką należy stosować w celu obliczenia opłaty zastępczej przy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne za 2012 r., opublikowana na stronie internetowej URE, jednostkowa opłata zastępcza po jej waloryzacji wynosi w 2012 r. 286,74 zł/MWh.

- 7) zgodnie z obserwowanym trendem, wartość świadectw pochodzenia, którą kształtuje rynek wynosi ok. 25-50 zł poniżej wyznaczonej opłaty zastępczej.
- 8) w świetle powyższego, średnia cena za jednostkę energii elektrycznej wytworzonej z OZE, to ok. 430-470 zł/MWh. Cena ta dotyczy wszystkich producentów energii elektrycznej z odnawialnych źródeł w związku z czym nie preferuje się żadnej z technologii. Każdy inwestor sam decyduje, na podstawie przeprowadzanych analiz, w którą technologię będzie opłacało mu się zainwestować, tak aby uzyskać zakładany stopień zwrotu poniesionych nakładów.
- 9) dynamiczny rozwój technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii spowodował, iż jednakowy poziom wsparcia dla wszystkich rodzajów źródeł traci swoje uzasadnienie. Pojawiło się także zagrożenie nadwsparcia dla instalacji zamortyzowanych lub uzyskujących zbyt wysokie wsparcie, co ma negatywne skutki dla całego rynku cen energii elektrycznej oraz stabilności Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Taka sytuacja stymuluje rozwój jedynie niektórych źródeł, co w konsekwencji powoduje nieoptymalne wykorzystanie lokalnie dostępnych zasobów, blokuje moc przyłączeniową dla pozostałych technologii oraz ogranicza rozwój gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy.

W celu optymalizacji obecnego systemu wsparcia zawartego w ustawie - Prawo energetyczne założono, iż konieczna jest modyfikacja mechanizmu świadectw pochodzenia w taki sposób, aby dla każdej z technologii ustalić inny minimalny gwarantowany poziom pomocy finansowej. Taka optymalizacja zapewni bardziej zrównoważony rozwój źródeł opartych o wszystkie technologie OZE, oraz pozwoli kierować wsparcie dla tych technologii, które najbardziej go potrzebują.

Na podstawie ogólnodostępnych analiz branżowych, międzynarodowych opracowań problemowych oraz analizy rynku przeprowadzonej w Ministerstwie Gospodarki,

wypracowano przedział tzw. współczynników korekcyjnych, które będą korygować poziom wsparcia udzielanego dla poszczególnych źródeł koncesjonowanych podłączonych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Zaproponowany system, zapewni stabilność warunków inwestowania w odnawialne źródła energii, oraz zabezpieczy poziom wsparcia, przed ewentualnymi wzrostami cen energii, co spowodowałoby znaczne obciążenie odbiorcy końcowego i niekontrolowany rozrost źródeł OZE.

W ramach ustalania wysokości współczynników korekcyjnych dokonano pewnych założeń i uproszczeń ekonomicznych w celu zachowania porównywalności wszystkich technologii, tj.:

- 1) wsparcie dla wszystkich instalacji OZE będzie obowiązywało przez okres 15 lat od oddania instalacji OZE do użytkowania,
- 2) dla poszczególnych technologii i przedziałów mocy ustalono koszty inwestycyjne CAPEX,
- 3) dla poszczególnych technologii i przedziałów mocy ustalono koszty eksploatacyjne OPEX,
- 4) dla poszczególnych technologii i przedziałów mocy ustalono efektywność wytwarzania energii elektrycznej w odniesieniu do stałej jednostki mocy zainstalowanej,
- 5) inwestor finansuje inwestycję w 30% ze środków własnych i w 70% ze środków zewnętrznych obciążonych 15-letnim kredytem w wysokości 6,5% w skali roku,
- 6) inwestor corocznie lokuje zyski z tytułu wartości majątkowej ze świadectw pochodzenia w stabilne instrumenty finansowe zapewniające zysk w wysokości 4 % rocznie (z kapitalizacją roczną),
- 7) w przyjętym okresie inwestycja powinna zapewniać zwrot poniesionego kapitału, spłatę kredytu oraz zysk z na poziomie 12 % w skali roku od poniesionych kosztów własnych,
- 8) w przypadku dużych elektrowni wodnych o mocy zainstalowanej powyżej 20MW, wymagających budowy od początku stopnia piętrzącego, założono zysk na poziomie 3,5% w skali roku,
- 9) powyższe uwzględnia ryzyko inwestorskie związane z budową i eksploatacją inwestycji w instalację OZE,
- 10) na podstawie wniosków wynikających z zleconej analizy prawnej¹⁾. zdecydowano się na zachowanie praw nabytych wytwórców energii korzystających z obecnego

systemu wsparcia OZE, poprzez ustanowienie dla instalacji odnawialnego źródła energii, które oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy współczynnika korekcyjnego równego jeden przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, z wyłączeniem instalacji spalania wielopaliwowego świadectwo dla których świadectwo pochodzenia wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje tylko przez okres kolejnych 5 lat, liczony od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 r.,

11) w przypadku modernizacji świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego, wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje za energię elektryczną lub biogaz rolniczy, wytworzone w instalacjach odnawialnego źródła energii, które zostały zmodernizowane, pod warunkiem że łącznie spełnione zostaną następujące warunki:

1) w wyniku modernizacji istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii nastąpi przyrost mocy zainstalowanej energii elektrycznej lub przyrost wydajności wytwarzania biogazu rolniczego;

2) podmiot, który zmodernizował istniejącą instalację odnawialnego źródła energii poniósł nakłady inwestycyjne na urządzenia służące do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego w wysokości co najmniej 30% wartości początkowej modernizowanej instalacji odnawialnego źródła energii, z uwzględnieniem przepisów dotyczących amortyzacji;

3) zainstalowane zostały urządzenia wchodzące w skład tej instalacji odnawialnego źródła energii, służące do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego, które zostały wyprodukowane nie wcześniej niż 36 miesięcy przed dniem rozpoczęcia modernizacji;

4) zmodernizowana instalacja odnawialnego źródła energii nie będzie wykorzystywana do wytwarzania energii elektrycznej w instalacji spalania wielopaliwowego.

12) mając na uwadze postulaty resortów dotyczących budowy stopnia wodnego poniżej elektrowni wodnej we Włocławku zdecydowano, aby w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 MW, świadectwo

¹⁾ Zgodnie z analizą Kancelarii Bird & Bird, pn. Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w kontekście zachowania praw nabytych inwestorów

pochodzenia wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym równym jeden, przysługiwało do równowartości 50% poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację budowy instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującego hydroenergię.

- 13) przepisy projektu parametryzują odbiorców przemysłowych, którzy z uwagi na energochłonność zostali zakwalifikowani do obniżenia kosztów funkcjonowania systemu wsparcia. Krąg podmiotów, który będzie mógł samodzielnie uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwo pochodzenia albo uiścić opłatę zastępczą został rozszerzony o odbiorcę przemysłowego, który w roku kalendarzowym poprzedzający rok realizacji obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla którego koszt pozyskania energii elektrycznej wyniesie nie mniej niż 3 % wartości jego produkcji.

Ministerstwo Gospodarki doceniając potrzebę zwiększania bezpieczeństwa zaopatrzenia odbiorców w energię elektryczną, poprawy efektywności wykorzystania infrastruktury energetycznej, optymalizacji wykorzystania lokalnie dostępnych surowców i zasobów oraz zmniejszania presji energetyki na środowisko postanowiło o promowaniu działalności polegającej na samodzielnym wytwarzaniu energii elektrycznej w małych instalacjach. Rozproszone źródła energii o niewielkich mocach pozwalają w coraz większym stopniu zaspokajać potrzeby energetyczne odbiorców energii oraz zwiększać ich niezależność energetyczną. Dojrzałym rozwiązaniem stosowanym w krajach rozwiniętych jest stosowanie taryf stałych tj. gwarancji zakupu całości wytwarzanej energii elektrycznej po stałej cenie w pewnym z góry ustalonym okresie np. 15 lat. System taryf stałych zapewnia potencjalnemu wytwórcy energii elektrycznej zwrot nakładów poniesionych na budowę nowego źródła w pewnym okresie czasu, po którym następuje wytwarzanie energii elektrycznej i przesyłanie jej do sieci na zasadach komercyjnych lub wytwarzanie energii elektrycznej na własny użytek.

W Polsce największy potencjał wykorzystania lokalnie dostępnych surowców i zasobów istnieje w technologiach: wiatrowej, biogazowej, wodnej oraz słonecznej. Z uwagi na dużą różnorodność technologii biogazowych, zdecydowano się na ich podzielenie ze względu na specyfikę oraz moc zainstalowaną: biogazownie rolnicze o mocy zainstalowanej elektrycznej do 40 kW, biogazownie rolnicze o mocy zainstalowanej elektrycznej powyżej 40 do 200 kW

oraz biogazownie pracujące na surowcach pochodzących z oczyszczalni ścieków lub na składowiskach odpadów o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 200 kW.

Zakłada się, iż wprowadzenie taryf stałych stworzy bardzo dobre warunki do rozwoju niewielkich rozproszonych systemów OZE. Ministerstwo Gospodarki zakłada, że w 2027 r. cena energii elektrycznej wytworzonej na rynku konkurencyjnym osiągnie taki poziom, który umożliwi samodzielne funkcjonowanie wszystkich mikro źródeł OZE w oparciu o zasady w pełni rynkowe.

Z uwagi na fakt, iż rozwój technologiczny niektórych instalacji (np. fotowoltaicznych) jest bardzo dynamiczny, Ministerstwo Gospodarki zakłada zmianę taryf w czasie, co pozwoli w optymalny sposób premiować mikroinstalacje uruchamiane w kolejnych latach. Zakłada się, iż Minister Gospodarki będzie miał delegację do wydawania rozporządzenia publikującego taryfy na kolejne lata. Ponieważ mikroinstalacje które zostaną objęte taryfami stałymi są obiektami niewielkimi, proces inwestycyjny nie będzie czasochłonny.

W ramach ustalania wysokości poszczególnych taryf dokonano pewnych założeń i uproszczeń ekonomicznych w celu zachowania porównywalności wszystkich technologii, które ujęte zostały w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) na str. 51- 79.

Wsparcie dla małych instalacji i mikroinstalacji to również efekt dyrektywy 2009/28/WE, która promuje małe projekty inwestycyjne. Projektowane przepisy promować będą podmioty, które sprzedawać będą energię elektryczną wytworzoną w mikroinstalacji. Projekt ustawy tworzą także możliwość sprzedaży, po gwarantowanej cenie energii elektrycznej wytwarzanej przez prosumenta w mikroinstalacji. Obecnie, prosument wytwarzający energię elektryczną, aby sprzedać nawet najmniejszą ilość tej energii elektrycznej musi zarejestrować działalność gospodarczą oraz uzyskać koncesję, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Ponadto, celem projektowanych regulacji jest stworzenie możliwości wykorzystania lokalnie występujących zasobów, stąd też promocja energetyki rozproszonej, funkcjonującej w oparciu o lokalne zasoby OZE (projektowana moc zainstalowana energii elektrycznej mikroinstalacji do 40 kW).

Ocenę najbardziej skutecznego i optymalnego rozwiązania do rozwoju odnawialnych źródeł energii mają taryfy stałe typu Feed-in-tariffs, które są stosowane w większości państw na całym świecie. Założeniem systemu taryf stałych jest stała i niezmienna cena za jednostkę wytworzonej energii elektrycznej, obowiązująca przez zakładany okres. Zakup jest realizowany przez przedsiębiorstwo energetyczne świadczące usługi w zakresie obrotu

energią elektryczną na terytorium którego dana instalacja jest przyłączona. W celu zachowania konkurencyjności na rynku energii elektrycznej rozliczenie zakupionej energii elektrycznej, w tym zwrot poniesionych kosztów związanych z zakupem energii z OZE następuje przez niezależny podmiot – Zarządcę Rozliczeń S.A. Zarządca Rozliczeń S.A. zwraca przedsiębiorstwu energetycznemu koszty związane z zakupem energii z odnawialnych źródeł energii, a następnie bilansuje ponoszone koszty Operatora Systemu Przesyłowego w taryfie za przesył energii elektrycznej.

W celu ustabilizowania rynku mikroinstalacji projektodawca wprowadził także przepis, który uniemożliwia ustalenie taryfy stałej niższej od wsparcia, które otrzymują duże źródła funkcjonujące w oparciu o system świadectw pochodzenia.

Sprawdzonym w warunkach polskich, systemem służącym wsparciu budowy dużych jednostek wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii jest system świadectw pochodzenia funkcjonujący równolegle z obowiązkiem nakładanym na podmioty w zakresie wykazania się udziałem odnawialnych źródeł energii. W celu zachowania optymalnej wydajności systemu świadectw pochodzenia oraz osiągnięcie zakładanych celów, wymagana jest modyfikacja zasad przyznawania wsparcia dla poszczególnych technologii OZE. Wynika to z potrzeby zrównoważonego traktowania wszystkich technologii oraz premiowania tych technologii, których potencjał rozwoju jest wysoki i niewykorzystany.

W zakresie rozwiązań prosumenckich można zaliczyć m.in. stworzenie ram prawnych dla systemu wsparcia dla generacji rozproszonej. Zakłada się stopniowy i systematyczny rozwój mikroinstalacji, które w oparciu o lokalnie dostępne zasoby będą wytwarzać energię elektryczną. Możliwe będą również dodatkowe zachęty w przypadku wytwarzania zielonej energii na własne potrzeby.

W projekcie ustawy zdecydowano się na wsparcie rozwoju energetyki OZE w skali mikro, gdyż ma ona niekwestionowaną listę zalet, do których należą: stopniowy rozwój, a nie skokowy, jak w przypadku wielkich inwestycji, krótki czas budowy, mniejsze ryzyko inwestycyjne, wysoką sprawność oraz łatwość eksploatacji. Nie można także zapominać o: poprawie bezpieczeństwa energetycznego poprzez zwiększenie pewności zasilania, zmniejszeniu strat sieciowych i obciążenia szczytowego przy jednoczesnym ograniczeniu nakładów na rozbudowę i modernizację sieci przesyłowych. Ponadto lokalizacja mikroźródeł blisko odbiorcy pozwala uniknąć większości kosztów związanych z przesyłem i dystrybucją energii. Poprawia się

także jakość energii dostarczanej do odbiorców końcowych. Mikroinstalacje mogą również rozwiązać problem niedoboru źródeł energii na obszarach wiejskich. Budowanie energetyki rozproszonej to źródło rozwoju i innowacyjności. Przebudowa energetyki w tym kierunku jest napędem gospodarki i strategią ukierunkowaną na zdobywanie przewagi konkurencyjnej. Świadomy i aktywny prosument (odbiorca i zarazem producent energii na potrzeby własne oraz w celu sprzedaży nadwyżek do sieci) z pewnością wykorzysta możliwości jakie daje nowoczesny przemysł urządzeń energetyki rozproszonej, m.in. takich jak kolektory słoneczne, mikrowiatraki, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne, mikrobiogazownie. Ponadto działalność prosumencka, wiążąca się z efektywnym gospodarowaniem zasobami w skali regionu, stymuluje lokalną przedsiębiorczość.

Do ułatwień w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej dla małych instalacji (o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 40 kW do 200 kW) należą zaś: zniesienie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w mikroźródłach, preferencje w przyłączaniu przed jednostkami wytwórczymi wykorzystującymi wyłącznie paliwa kopalne, wprowadzenie elastycznych i czytelnych zasad wsparcia w zakresie wytwarzania zielonej energii, wprowadzenie możliwości uzyskania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej z OZE.

Projektowana ustawa wpłynie także na:

- 1) poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju przez zwiększenie zaopatrzenia w energię na odnawialnych nośnikach energii wytwarzanych z surowców krajowych;
- 2) oparcie znaczącej części dostaw gazu, energii elektrycznej i energii cieplnej oraz biogazu rolniczego, jako paliwa transportowego na wielu lokalnych wytwórniach biogazu, co stworzy możliwość dostawy biogazu rolniczego o jakości gazu ziemnego dla wielu mieszkańców wsi i miasteczek oraz podmiotów gospodarczych;
- 3) tworzenie tzw. lokalnych łańcuchów wartości dodanej m.in. przez aktywizację gospodarczą wsi oraz zwiększenie zatrudnienia wśród społeczności lokalnej oraz jednostek gospodarczych branży rolniczej i związanej z energetyką odnawialną (*greenjobs*);
- 4) pobudzenie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości związanej z wykorzystaniem lokalnie generowanego ciepła;
- 5) poprawę infrastruktury energetycznej i wzrost konkurencyjności polskiego rolnictwa (tzw. rozproszona infrastruktura energetyczna).

Konkluzje:

Kluczowym założeniem projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii jest aby system wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej i ciepła lub chłodu z OZE był długofalowy. Wzmocniono i udoskonalono obecny system, poprzez wydłużenie okresu wsparcia na przynajmniej 15 lat liczonych od daty oddania inwestycji do użytkowania, z wyłączeniem spalania wielopaliwowego. Zmodyfikowano obecny system, poprzez wprowadzenie tzw. współczynnika korekcyjnego zasady naliczania podstawowego świadectwa pochodzenia z tytułu wytworzonej energii w zależności od rodzaju instalacji OZE, jej mocy oraz daty oddania jej do użytkowania.

Od powyższych zasad wprowadzono odstępstwo wynikające z konieczności zagwarantowania praw nabytych wytwórców energii elektrycznej korzystających z obecnego systemu wsparcia OZE. Prawa te zostały zachowane poprzez ustanowienie dla instalacji OZE, które oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy współczynnika korekcyjnego równego jeden przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, z wyłączeniem instalacji spalania wielopaliwowego świadectwo dla których świadectwo pochodzenia wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje tylko przez okres kolejnych 5 lat, liczony od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej za którą wydano świadectwo pochodzenia, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Ustanowiono ponadto, że w przypadku modernizacji instalacji OZE świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym przysługuje za wytworzoną energię elektryczną lub biogaz rolniczy, proporcjonalnie do przyrostu mocy lub przyrostu wydajności po łącznym spełnieniu warunków enumeratywnie wymienionych w art. 84 ust. 4.

W projekcie wprowadzono także instrumenty mające na celu skuteczną promocję i rozwój mikroinstalacji i małych instalacji OZE. Są one gwarancją zbudowania w Polsce nowoczesnego i innowacyjnego rynku urządzeń odnawialnej energetyki rozproszonej produkowanych zarówno dla potrzeb wewnętrznych, jak i na eksport.

3. Skutki zmiany mechanizmu wsparcia w odniesieniu do sytuacji prawnej podmiotów uprawnionych do korzystania z systemu na zasadach dotychczasowych (zasada zachowania praw nabytych)

Zgodnie z konkluzjami zawartymi w zleconej przez Ministerstwo Gospodarki analizie prawnej²⁾ przepisy ustawy o odnawialnych źródłach energii powinny uwzględniać zaprezentowane w opracowaniu wytyczne legislacyjne, w szczególności dotyczące odpowiedniego okresu wejścia w życie przepisów, okresów przejściowych, możliwości pozostania w obecnie obowiązującym systemie wsparcia. W projekcie ustawy wprowadzającej pakiet ustaw energetycznych, w tym ustawę o OZE wyraźnie wskazano krąg podmiotów, które uznaje się za uprawnione do pozostania w dotychczasowym systemie oraz określono warunki brzegowe jak i horyzont czasowego (zakres) obowiązywania dotychczasowych regulacji wraz z uregulowaniem zasad ich ujawnienia i rejestracji.

Wg autorów analizy roszczenia konstytucyjne mogłyby przysługiwać zarówno aktualnym producentom energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych jak i podmiotom prowadzącym inwestycje w OZE (inwestycje w toku). Ewentualne roszczenia muszą jednak podlegać konkretyzacji finansowej. Powstaje pytanie, czy na podstawie obowiązującego w Polsce prawa inwestorzy mogą liczyć na to, że przez jakiś konkretny czas będą oni mogli zbywać prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia po konkretnej cenie.

W zakresie ryzyka, za podstawowe zagrożenie związane z ewentualnym naruszeniem praw konstytucyjnych uznano możliwą odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. Warunkiem koniecznym jej wystąpienia jest stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niekonstytucyjności przyszłych zmian prawnych. Zatem w celu ograniczenia wspomnianego ryzyka, wskazane jest dochowanie warunków prawidłowej legislacji wskazanych szczegółowo w przedmiotowej analizie, w tym zachowanie odpowiednich okresów przejściowych oraz przeprowadzenie konsultacji społecznych zaproponowanych modyfikacji systemu wsparcia z zachowaniem okresów przejściowych dla inwestorów będących beneficjentami obecnego systemu wsparcia.

4. Optymalizacja dotychczasowej polityki wsparcia dla technologii spalania wielopaliwowego biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych

Punktem odniesienia do dokonania zmian w ww. zakresie jest analiza sprawności procesów współspalania biomasy z węglem w elektrowniach oraz elektrociepłowniach w porównaniu do sprawności przemysłowych instalacji odnawialnych źródeł energii, w których biomasa

²⁾ Analiza Kancelarii Bird & Bird, pn. Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia ...s. 79-86.

spalana jest w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP).

Z danych ARE wynika, że w latach 2006-2010 nastąpił skokowy wzrost zużycia biomasy w procesach tzw. współspalania - z 1 650 tys. ton do 4 536 tys. ton. W 2011 roku zużycie biomasy w energetyce wyniosło 8,4 mln ton, z czego ok. 5,1 mln ton we współspalaniu. W związku z planami inwestycyjnymi w 2015 roku zapotrzebowanie na biomasę deklarowane tylko przez największe przedsiębiorstwa energetyczne jest szacowane na 7,4 mln ton, 10,5 mln ton oraz 17,6 mln ton³⁾ (odpowiednio w różnych scenariuszach inwestycyjnych).

Ponadto statystyki Ministerstwa Finansów pokazują już obecnie rosnący import biomasy w postaci drewna z lasów i biomasy suchej, zazwyczaj granulatu z przemysłu drzewnego i rolnictwa⁴⁾. W przypadku obydwu ww. grup biomasy obserwuje się zjawisko nasilającego się importu. Trend wzrostowy w tym zakresie obserwowany jest od 2006 r., kiedy zaczęły funkcjonować przepisy wpierające, na równi z innymi technologiami OZE, współspalanie biomasy z innymi paliwami kopalnymi. Jednocześnie w tym czasie odnotowano spadek eksportu oraz wzrost deficytu w handlu biomasą stałą, pochodzenia zarówno leśnego jak i rolniczego. W latach 2006 -2011 nastąpił wzrost importu drewna o 254 tys. ton i w 2011 r. wynosił ponad 443 tys. ton. Import drewna odpadowego wzrósł o 78 tys. ton i osiągnął w 2011 r. 233 tys. ton. Sumaryczny import drewna w 2011 roku przekroczył 900 ton i ukształtował się na poziomie ponad 306 mln zł. Jeszcze bardziej znaczący w analizowanym okresie jest wzrost importu biomasy odpadowej pochodzenia rolniczego, w szczególności makuchów słonecznika, oliwek, orzechów i innych pozostałości z ekstrakcji roślin oleistych. Surowce te nie mają w Polsce znaczącego zastosowania poza energetycznym i w praktyce mogą być wykorzystane tylko w dużych kotłach energetycznych, głównie fluidalnych. Import tego typu odpadów rolniczych wzrósł w latach 2006-2011 o 511 tys. ton i przekroczył 680 tys. ton w 2011 r. i osiągnął wartość ponad 337 mln zł. Jednocześnie ujawnił się malejący, w analizowanym okresie 2006-2011 r. - eksport makuchów rzepakowych, co może mieć związek z wykorzystaniem tego surowca w procesach współspalania.

Katalog importowanych surowców pochodzenia organicznego na cele energetyczne jest znacznie dłuższy i pochodzą one z ponad 50 krajów świata, przebywając często znaczne

³⁾ Koncerny energetyczne w swoich założeniach przyjmują sprawność wytwarzania energii elektrycznej rzędu 37%.

odległości. W szczególności odległy transport importowanej biomasy ma bezpośredni wpływ na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych, co stoi w sprzeczności z główną ideą promocji zielonej energetyki, czyli promowaniem technologii niskoemisyjnych, a także ochronę klimatu i środowiska naturalnego.

Wstępne szacunki wskazują, że import biomasy energetycznej w 2011 r. wyniósł ok. 1,7 mln ton a jego wartość przekroczyła 0,7 mld zł. Promocja spalania importowanej biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych przyczynia się zatem zarówno do uzależniania się Polski od importu paliw stałych (do tej pory dominował import paliw płynnych) jak i do coraz wyższego deficytu handlowego w zakresie zaopatrzenia w paliwa dla energetyki.

Rosnący popyt na biomasę jest silnie skorelowany ze wzrostem ceny tego surowca na rynku. W latach 2006-2011 cena biomasy stałej wzrosła o 100% z 150 PLN/t do poziomu 308 PLN/t (wobec 200 PLN/t dla węgla kamiennego)⁵⁾. Wzrastający popyt na biomasę stałą spowodować może utrzymanie się trendu wzrostowego ceny biomasy, co z kolei wywoła negatywne skutki gospodarcze i środowiskowe. Do najważniejszych negatywnych efektów związanych ze wzrostem cen biomasy wynikających z intensywnego wykorzystania tego surowca w procesach współspalania, należą m.in.:

- spadek opłacalności energetycznego wykorzystania biomasy, co za tym idzie zmniejszenie konkurencyjności jej wykorzystania na rynku oraz ograniczenie inwestycji w tym zakresie,
- ograniczenie dostępności biomasy na potrzeby energetyczne, ciepłownicze i przemysłowe (przede wszystkim w przemyśle drzewnym, celulozowo – papierniczym, meblarskim oraz płytowym),
- realna możliwość nieopłacalności wykorzystania biomasy stałej dla celów ogrzewania indywidualnego⁶⁾ oraz powrót do spalania węgla w indywidualnych kotłach domowych, co spowoduje zwiększenie tzw. niskiej emisji.

Konsekwentna realizacja ścieżki wykorzystania biomasy stałej dla celów energetycznych umożliwi wykonanie planów zawartych w KPD w zakresie produkcji ciepła i energii

⁴⁾ Statystyki Ministerstwa Finansów (dostępne w bazie danych GUS) pokazują, że rosnący import dotyczy przede wszystkim drewna z lasów i biomasy suchej, zazwyczaj granulatu z przemysłu drzewnego i rolnictwa.

⁵⁾ Za Bird & Bird, Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia ..., Na podstawie cennika Kompanii Węglowej S.A. dla sortymentów miarowych s. 13.

⁶⁾ Wg ocen niezależnych ekspertów zużycie biomasy w kotłach indywidualnych spada od roku 2004, ze względu na ograniczoną dostępność i wzrastające koszty paliwa.

elektrycznej. Powyższe wymaga jednak sukcesywnych zmian technologii, poprawy sprawności i efektywności przetwarzania biomasy na końcowe nośniki energii. Jest to możliwe, gdy ograniczone zostanie w większości przypadków nieefektywne współspalanie biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych, a zaoszczędzony w ten sposób strumień krajowej biomasy skierowany zostanie na potrzeby przemysłowych instalacji odnawialnych źródeł energii, w których biomasa spalana jest w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) albo po uszlachetnieniu (brykietowanie, peletyzacja) na potrzeby lokalnej, wysokosprawnej produkcji ciepła w automatycznych dedykowanych kotłach i piecach na pelety lub brykiety. Zaprezentowana powyżej ścieżka rozwoju technologii energetycznego wykorzystania biomasy stałej nie wpłynie na ilość energii wytworzonej z biomasy stałej, jaką Polska miałaby wykazać w końcowym zużyciu energii brutto do 2020 roku. Kolejnym efektem stopniowego wygaszania wsparcia dla współspalania biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych będzie obniżenie ceny biomasy stałej. Powyższe czynniki umożliwią zmianę struktury wykorzystania biomasy stałej, tj. zwiększenie udziału ciepła z biomasy i nieznaczne zmniejszenie ilości energii elektrycznej z tego surowca. Nie powinno to jednak wpłynąć bezpośrednio na zachwianie ogólnych proporcji zaplanowanych w KPD ilości ciepła i energii elektrycznej wytwarzanej z biomasy stałej, ponieważ ubytek w energii elektrycznej z biomasy może być uzupełniony zarówno większą podażą energii elektrycznej m.in. z instalacji odnawialnych źródeł energii, w których biomasa spalana jest w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP), jak również jej większą produkcją z elektrowni wiatrowych i systemów fotowoltaicznych.

Wskazane powyżej podejście wprowadzone w życie od początku 2013 roku pozwoliłoby podnieść sprawność wytwarzania energii elektrycznej średnio z 26% do 35% w 2020 roku. Jest to wartość wyższa o ok. 10% od średniej z badań dla pięciu monitorowanych elektrowni i elektrociepłowni na biomasę⁷⁾. Jest to jednocześnie źródło znaczących potencjalnych oszczędności w zapotrzebowaniu na surowce energetyczne z krajowych odpadów rolniczych i leśnych oraz zasadniczy sposób na ograniczenie, a w dalszej kolejności całkowite wyeliminowanie importu. Jednocześnie zakłada się znaczącą poprawę sprawności wykorzystania strumienia biomasy do wytwarzania ciepła. Z uwagi na niższe koszty i rozproszony charakter zapotrzebowania, potrzeby ciepłne mogłyby zostać zaspokojone wyłącznie z najtańszych, krajowych zasobów biomasy.

⁷⁾ Michalski M. Ł. Koszt budowy i eksploatacji elektrowni i elektrociepłowni wykorzystujących biomasę. Energia Gigawat, Nr 12, 2006 r.

Aby zmienić kierunek wykorzystania znaczących zasobów biomasy, w ocenie resortu gospodarki należy stopniowo ograniczać jej wykorzystanie w technologiach tzw. współspalania na rzecz instalacji odnawialnych źródeł energii, w których biomasa spalana jest w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP).

W ocenie Ministerstwa Gospodarki wzrost sprawności w krajowych systemach przetwarzania i konwersji biomasy na nośniki energii jest najbardziej naturalnym procesem zwiększenia efektywności wykorzystania biomasy. Skutki takiej optymalizacji technologicznej (innowacji) i kilkuletnich konsekwentnych dążeń (zarządzanie zmianą strukturalną) do eliminowania z łańcucha przetwarzania biomasy na cele energetyczne procesów i urządzeń nieefektywnych. Jednocześnie pomyślnie przeprowadzony proces modernizacji jest zgodny ze ścieżką wzrostu produkcji energii z biomasy stałej przyjętą w KPD.

Ponadto różnica w ilości zużywanej do produkcji energii elektrycznej i ciepła biomasy, ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia zmniejszenia importu tego surowca do Polski. W scenariuszu uwzględniającym wymianę wyeksploatowanych jednostek wytwórczych współpalających biomasę z paliwami kopalnymi na rzecz instalacji odnawialnych źródeł energii, w których biomasa spalana jest w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) ,zapotrzebowanie na biomasę w 2020 roku może wynieść około 20,3 Mt, a zatem ponad 10 Mt mniej w stosunku do poziomu 35,5 Mt wg KPD. Wartość ta jest niższa niż krajowe zasoby biomasy szacowane na 24,84 Mt. W powyższym przypadku nastąpi realna możliwość ograniczenia importu biomasy co będzie mieć pozytywny wpływ na ustabilizowanie się cen biomasy na rynku. Zmniejszenie importu biomasy przyniesie szereg bardzo ważnych efektów środowiskowych m.in. ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych związanych z transportem surowca.

Konkluzje:

Z wstępnych analiz Ministerstwa Gospodarki wynika, że stopniowe kierowanie strumienia biomasy stałej z dotychczasowych procesów współspalania biomasy z węglem w elektrowniach oraz elektrociepłowniach do przemysłowych instalacji odnawialnych źródeł energii, w których biomasa spalana jest w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) spowoduje znaczące oszczędności paliwa w związku z wyższą sprawności przetwarzania paliwa na energię. Powyższe umożliwi

realizację celów zawartych w KPD, a także znacząco poprawi bezpieczeństwo energetyczne poprzez ograniczenie importu biomasy.

5. Obowiązek utworzenia krajowego systemu certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania instalatorów małych kotłów i pieców na biomasę, systemów fotowoltaicznych i systemów ciepła słonecznego, płytkich systemów geotermalnych oraz pomp ciepła

Obowiązek stworzenia systemu certyfikacji lub równoważnych systemów kwalifikowania instalatorów małych kotłów i pieców na biomasę, systemów fotowoltaicznych i systemów ciepła słonecznego, płytkich systemów geotermalnych oraz pomp ciepła wynika z przepisu art. 14 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. Obecnie w polskim systemie prawnym nie występuje odrębna procedura certyfikowania instalatorów ww. urządzeń i systemów. Obowiązująca procedura potwierdzania kwalifikacji osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wytwarzających, przetwarzających, przesyłających i zużywających energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe, jest określona w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w *sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci* (Dz. U. Nr 89, poz. 828 oraz z 2005 r. Nr 141, poz. 1189).

Jako eksploatację w rozporządzeniu rozumie się prace w zakresie obsługi, konserwacji, remontów, montażu i kontrolno-pomiarowym. Rodzaje urządzeń, instalacji i sieci, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji, wymienione są w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia. Wykaz ten nie uwzględnia wszystkich urządzeń i instalacji, o których mowa w art. 14 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. Ponadto, obowiązujący system kwalifikowania nie odpowiada kryteriom określonym w załączniku IV ww. dyrektywy.

W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie procedur zgodnych z dyrektywą 2009/28/WE w projektowanej ustawie. Zaproponowane w projekcie pojęcie mikroinstalacji oznacza instalację OZE o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kW lub zainstalowanej mocy cieplnej lub chłodniczej do 70 kW, czyli obejmuje małe kotły i piece na biomasę, systemy fotowoltaiczne i systemy ciepła słonecznego, płytkie systemy geotermalne oraz pompy ciepła, o których mowa w dyrektywie.

W projekcie ustawy przyjęto, iż osoby dokonujące montażu mikroinstalacji obowiązane są posiadać kwalifikacje potwierdzone certyfikatem instalatora OZE. Osoba ubiegająca się o certyfikat musi spełniać następujące wymagania:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada wykształcenie minimum zasadnicze zawodowe lub równoważne w zakresie instalowania urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 3) posiada udokumentowane trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie instalowania lub modernizacji urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu;
- 5) odbyła szkolenie podstawowe dla osób ubiegających się o wydanie certyfikatu instalatora mikroinstalacji lub małej instalacji, zwanego dalej „certyfikatem”, poświadczony zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora szkoleń, o którym mowa art. 85 ust. 1, w zakresie dotyczącym instalowania danego rodzaju instalacji;
- 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin, poświadczony świadectwem, przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną, odpowiednio dla danego rodzaju instalacji, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia podstawowego.

Certyfikat będzie ważny przez 5 lat. Po tym czasie konieczne jest odbycie szkolenia uzupełniającego w celu przedłużenia ważności certyfikatu.

Organizatorami szkoleń będą mogły być podmioty, które uzyskają akredytację udzieloną przez Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego (UDT).

Prezes UDT będzie prowadził w systemie informatycznym rejestry:

- 1) certyfikowanych instalatorów, certyfikatów i wtórników,
- 2) akredytowanych organizatorów szkoleń.

Szczegółowe wymagania i warunki dotyczące certyfikacji instalatorów OZE oraz akredytowania organizatorów szkoleń, w tym sposób przeprowadzania i zakres programowy szkolenia oraz egzaminu, zostaną określone przez ministra właściwego do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia.

Montażu mikroinstalacji będzie mógł dokonać każdy obywatel państwa strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli posiada ważny certyfikat lub równoważny

dokument wydany w tym państwie zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku IV dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. W projekcie przewidziano również przepisy przejściowe dotyczące certyfikacji instalatorów.

6. Propozycje szczegółowych rozwiązań systemowych redukujących koszty wynikające z polityki fiskalnej i energetycznej w grupie przedsiębiorstw energochłonnych

Należy stwierdzić, że w ostatnich kilku latach koszty związane z energią elektryczną stały się jednym z głównych czynników decydujących o konkurencyjności polskiego przemysłu i atrakcyjności inwestycyjnej Polski. Obserwowany od 2006 r. gwałtowny wzrost cen produkowanej w kraju energii elektrycznej doprowadził do ich zrównania z poziomem notowanym w UE-15. Równolegle rosły koszty systemu wsparcia rozwoju energetyki odnawialnej i skojarzonej powiększane o jedną z najwyższych w UE akcyzę od energii elektrycznej. W tej sytuacji o zróżnicowaniu kosztów produkcji w obrębie UE zaczęła decydować polityka energetyczna i fiskalna.

W opinii przedstawicieli reprezentujących branżę przedsiębiorstw energochłonnych systemy wsparcia rozwoju energetyki odnawialnej i skojarzonej w obecnym kształcie nie biorą pod uwagę wpływu rosnących kosztów energii na konkurencyjność polskich producentów. W ich ocenie realizacja polskiej polityki energetycznej środkami pochodzącymi z zakładów przemysłowych w sytuacji, gdy w innych krajach UE branże energochłonne kosztów polityki energetycznej i fiskalnej nie ponoszą, prowadzi do utraty konkurencyjności polskiego przemysłu i wewnętrznego (*w obrębie UE*) carbon leakage. Już obecnie obserwujemy proces wypierania krajowych przedsiębiorstw, które opanowały i z powodzeniem stosują zaawansowane technologie produkcji (*metale nieżelazne, chemia, cement itp.*) i zatrudniają na uczciwych warunkach polskich obywateli, przez nadmiernie wspierane poprzez „zielone” certyfikaty firmy produkujące energię odnawialną w oparciu o importowane technologie i urządzenia. Dlatego istotne jest wyłączenie z obowiązku finansowania systemów wsparcia (*bądź zredukowanie ich kosztów*) w grupie najbardziej zagrożonych utratą konkurencyjności polskich energochłonnych firm.

Do 2012 r. polskie firmy zużywające rocznie więcej niż 100 GWh energii elektrycznej, o udziale kosztów energii w wartości produkcji nie mniejszym niż 3%, odprowadziły do

skarbu państwa z tytułu podatku akcyzowego od energii elektrycznej 7 miliardów PLN ⁸⁾. Jeśli w Polsce nie zostaną wprowadzone redukcje kosztów podatku akcyzowego dla przedsiębiorstw energochłonnych, to w latach 2013 do 2021 podatek akcyzowy będzie kosztował producentów energochłonnych kolejne 6 miliardów PLN.

W konkluzji przedstawiciele przedsiębiorstw energochłonnych w Polsce argumentują, że większości krajów UE koszty związane z polityką energetyczną tylko w części obciążają odbiorców przemysłowych, a producentów energochłonnych jedynie w stopniu minimalnym. Zasady uczciwej konkurencji wymagają, by w tym obszarze doprowadzić do harmonizacji rozwiązań funkcjonujących w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej.

Przeprowadzone analizy potwierdzają, że szereg państw członkowskich UE znacząco obniżyło koszty funkcjonowania systemów wsparcia dla różnych branż przemysłu, w szczególności dla branż energochłonnych. W Polsce natomiast energia elektryczna zużywana w przemyśle objęta jest pełnymi kosztami funkcjonowania systemów wsparcia, czyli podobnie jak energia wykorzystywana w innych procesach.

Powyższe kwestie były przedmiotem końcowego sprawozdania z prac „Grupy roboczej ds. redukcji obciążeń przedsiębiorstw energochłonnych” powołanej przez Ministra Gospodarki. Przedmiotem prac tego Zespołu było wypracowanie rozwiązań prawnych zmierzających do poprawy konkurencyjności krajowych branż energochłonnych na rynkach międzynarodowych.

Wyniki tych prac dowiodły, iż konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań w tym zakresie, w przeciwnym razie coraz bardziej realne staje się ryzyko wystąpienia niemożliwych do odwrócenia skutków po stronie wielu branż przemysłu, prowadzących do trwałego spadku ich produkcji i zmniejszenia zatrudnienia, co już w krótkim czasie może z kolei przełożyć się na spadek dochodów budżetowych z tytułu podatków dochodowych i podatku od towarów i usług. Spadnie również konsumpcja oraz stopa oszczędności gospodarstw domowych.

⁸⁾ Koszt podatku akcyzowego został wyznaczony jako iloczyn wolumenu zużycia energii elektrycznej (EE) firm zużywających rocznie >100 GWh EE o udziale kosztów energii w wartości produkcji >3% (za lata 2002 do 2012 i 2013 do 2021) i stawki podatku akcyzowego (20 zł/MWh). Źródła danych – „Analiza parametrów definiujących „zakład energochłonny” w celu wprowadzenia obniżki podatku akcyzowego od produktów energetycznych”; Analiza kosztów podatku akcyzowego wykonana przez FOEEiG.

Proponowane rozwiązanie ma na celu zniwelowanie niekorzystnych skutków dla działających w Polsce energochłonnych branż przemysłu, wynikających z ponoszenia przez nie kosztów funkcjonowania systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w z odnawialnych źródeł energii.

Rozwiązania te mają także na celu obniżenie kosztów systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z OZE ponoszonych przez przedsiębiorstwa energochłonne. Jest ono oparte na mechanizmie obniżenia podstawy obliczania wysokości obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia. Obowiązek ten wykonywany jest przez przemysłowych odbiorców energochłonnych w odniesieniu do odpowiedniej części energii elektrycznej zakupionej na własny użytek.

Konkluzje:

Odnosząc się do ww. postulatów przekazanych w trakcie procedury konsultacji społecznych oraz materiału analitycznego wypracowanego przez ww. Zespół, wprowadziło w słowniczku projektu definicji odbiorcy przemysłowego. Zgodnie z nią odbiorcą przemysłowym jest odbiorca końcowy, którego podstawową działalnością jest działalność gospodarcza w zakresie wydobywania węgla kamiennego lub rud metali nieżelaznych, produkcji wyrobów z drewna lub korka, z wyłączeniem produkcji mebli, produkcja papieru i wyrobów z papieru, produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, produkcja szkła i wyrobów ze szkła, produkcja ceramicznych materiałów budowlanych, produkcja metali. Podejście sektorowe w definicji odbiorcy przemysłowego związane jest ze zróżnicowaniem sektora energochłonnego w zakresie konkurencyjności i podatności na przenoszenie produkcji za granice Polski. Przeprowadzone analizy wskazały, że odbiorcy końcowi wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wydobywania węgla kamiennego lub górnictwa rud metali nieżelaznych, produkcji wyrobów z drewna lub korka, z wymienionymi wyłączeniami, są najbardziej narażeni na wskazane powyżej negatywne zjawiska.

Dalsze przepisy (art. 69) parametryzują tych odbiorców przemysłowych, którzy z uwagi na energochłonność zostali zakwalifikowani do obniżenia kosztów funkcjonowania systemu wsparcia. Krąg podmiotów, który będzie mógł samodzielnie uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwo pochodzenia albo uiścić opłatę zastępczą rozszerzono na odbiorcę przemysłowego, został rozszerzony o odbiorcę przemysłowego, który w roku kalendarzowym poprzedzający rok realizacji obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i

dla którego koszt pozyskania energii elektrycznej wyniesie nie mniej niż 3 % wartości jego produkcji.

Jeżeli chodzi o zgodność z przepisami Unii Europejskiej to warto podkreślić, że unijny prawodawca nie przewidział minimalnych wymogów w odniesieniu do obciążenia poszczególnych uczestników rynku energii kosztami funkcjonowania systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Wspólnotowe ramy dla wprowadzenia przedmiotowego systemu wsparcia, zawarte w dyrektywie 2009/28/WE zostały ujęte w sposób ogólny, co daje państwom członkowskim możliwość samodzielnego kształtowania zasad funkcjonowania krajowych systemów wsparcia.

7. Wprowadzenie opłaty OZE oraz ustanowienie dodatkowych zadań dla Zarządcy Rozliczeń S.A. z tytułu rozliczania ujemnego salda różnicy między wartością sprzedaży energii elektrycznej i wartością zakupu energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacjach i małych instalacjach

Zarządca Rozliczeń S.A. został wyznaczony, jako podmiot m.in. rozliczający ujemne saldo między wartością sprzedaży energii elektrycznej i wartością zakupu energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacjach i małych instalacjach, wskazanych w art. 41 ust. 1. Wyznaczenie podmiotu rozliczającego ww. wartości wynika bezpośrednio z obowiązków sprzedawcy zobowiązanego do zakupu ww. energii elektrycznej po stałych cenach określonych na podstawie projektu ustawy. Ceny będą zróżnicowane w zależności od technologii wytwarzania, mocy, źródła wytwórczego. Ceny są tak skalkulowane, aby gwarantowały pokrycie m.in. kosztów inwestycji, ich utrzymania i zwrotu z zainwestowanego kapitału. (art. 42 ust. 3). Regulacja ta jest nakierowana na małe źródła (mikroinstalacje, małe instalacje i biogazownie o mocy do 200 kW).

Mając na uwadze fakt, że sprzedawca zobowiązany dokonuje zakupu energii elektrycznej po określonej cenie wyższej niż możliwa do uzyskania cena sprzedaży na rynku hurtowym czy detalicznym niezbędne jest wyrównanie różnic w przychodach i kosztach.

Zaproponowano w projekcie system wyrównywania różnic pomiędzy ceną kupna a ceną sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej ze środków pochodzących z opłaty OZE. Szczegółowych rozliczeń sprzedawców zobowiązanych dokonywać będzie Zarządca Rozliczeń S.A., który jest spółką specjalizującą się w rozliczaniu pomocy publicznej na

pokrycie kosztów osieroconych i kosztów gazu ze środków pochodzących z opłaty przejściowej. Nałożenie powyższego obowiązku na Zarządcę Rozliczeń S.A. gwarantuje, że nowy system wsparcia dedykowany wytwórcom energii elektrycznej z mikroinstalacji oraz małych instalacji nie będzie generował dodatkowych kosztów operacyjnych, a podmiot wypłacający ww. zadanie jest w tej dziedzinie doświadczony i efektywny.

Ponadto wybór Zarządcy Rozliczeń do realizacji ww. zadań gwarantuje w pełni zachowanie tzw. zasady unbundlingu, tj. rozdziału działalności sieciowej od wytwarzania i dostawy (obrotu) energią elektryczną, której celem jest skuteczne przeciwdziałanie powstawaniu jakiegokolwiek konfliktu interesów pomiędzy wytwórcami, dostawcami oraz operatorami systemu dystrybucyjnego i przesyłowego. Zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej, Dz. U. Nr 130, poz. 905, z późn. zm. (ustawa o KDT) Zarządca rozliczeń S.A. może prowadzić tylko i wyłącznie działalność określoną w tej ustawie i w żadnym wypadku nie może prowadzić innej działalności.

Powyższe prowadzi do wniosku, że zobowiązanie Zarządcy Rozliczeń S.A. do refinansowania działalności wytwórczej na rynku energii elektrycznej nie powoduje naruszenia przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego (PSE - Operator S.A.) art. 9 ust. 1 dyrektywy 2009/72/WE i sformułowanej w tym przepisie zasady rozdziału systemów przesyłowych od innych i operatorów systemów przesyłowych od innych działalności na rynku energetycznym, tj. działalności w zakresie wytwarzania lub dostaw. PSE Operator S.A. i Zarządca Rozliczeń S.A. nie są przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo, gdyż Zarządca Rozliczeń S.A.:

- 1) nie jest przedsiębiorstwem energetycznym, w rozumieniu ustawy - Prawo energetyczne,
- 2) nie prowadzi działalności w zakresie wytwarzania ani też nie będzie takiej działalności prowadził w przypadku rozszerzenia zakresu działalności o funkcje wynikające z ustawy o odnawialnych źródłach energii,
- 3) nie posiada koncesji na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej ani też nie występował i nie posiada formalnej możliwości wystąpienia o udzielenie koncesji na prowadzenie tego typu działalności.

Ponadto w ustawie o KDT (art. 49 ust. 1) w stosunku do Zarządcy Rozliczeń S.A. został wskazany ustawowo enumeratywnie określony katalog zadań. Obejmuje on działania związane z gromadzeniem środków pieniężnych na pokrycie kosztów osieroconych. Ponadto Ustawa o KDT wprowadza szereg ograniczeń właścicielskich. Zgodnie z art. 49 ust. 2, zysk Zarządcy Rozliczeń S.A. można przeznaczyć wyłącznie na finansowanie działalności określonej w ustawie. Ustawowo określone i niezależne od właściciela spółki są zasady powołania Zarządu, jak również skład rady nadzorczej Zarządcy Rozliczeń S.A., która zgodnie z art. 55 ust. 1, liczy siedmiu członków, powoływanych i odwoływanych przez:

- 1) Walne Zgromadzenie - jednego członka;
- 2) ministra właściwego do spraw gospodarki - dwóch członków, w tym przewodniczącego;
- 3) ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa - jednego członka;
- 4) ministra właściwego do spraw finansów publicznych - jednego członka;
- 5) Prezesa UOKiK - jednego członka;
- 6) Prezesa URE - jednego członka.

Wyjaśnić należy ponadto, że Zarządca Rozliczeń S.A. od 2008 r. realizuje program pomocy publicznej w ramach ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Zgodnie z ustawą o KDT zadaniem spółki jest gromadzenie środków finansowych, zarządzanie tymi środkami oraz ich wypłata wytwórcom objętym programem pomocy publicznej na zasadach określonych w ustawie o KDT. Należy podkreślić, że katalog zadań został przez ustawodawcę zamknięty, a projektowana ustawa o OZE nie rozszerza tego katalogu o działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej. Działalność Spółki została sklasyfikowana jako pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (PKD 64.99.Z).

W ramach realizacji programu pomocowego środki na pokrycie kosztów osieroconych wypłacane są bezpośrednio wytwórcom energii elektrycznej, przy czym ostateczne decyzje o wysokości wypłacanych środków podejmuje Prezes URE. Prowadzenie procesu wypłaty pomocy publicznej nie powoduje sytuacji w której Zarządca Rozliczeń S.A. identyfikowany może być jako przedsiębiorstwo prowadzące działalność wytwarzania energii elektrycznej lub kontrolujące (w świetle Dyrektywy 2009/72, ustawy - Prawo energetyczne czy też rozporządzenia 139/2004) inne podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej.

Zgodność ww. stanu została potwierdzona przez Komisję Europejską poprzez akceptację regulacji ustawowych w zakresie zasad organizacji i funkcjonowania spółki Zarządca Rozliczeń S.A., w tym zależności właścicielskiej od operatora systemu przesyłowego, posiadającego certyfikat niezależności oraz zasad wypłaty środków finansowych uprawnionym przedsiębiorstwom energetycznym prowadzącym działalność w zakresie wytwarzania.

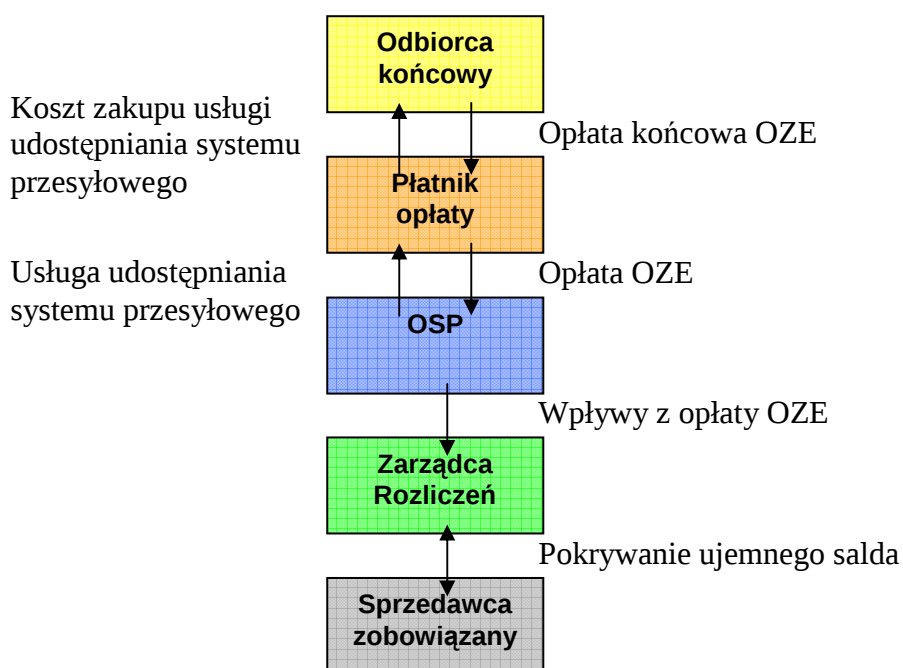
Wypłaty środków na pokrycie kosztów związanych z opłatą OZE będą następować w trybie ustawowym. Zarządca Rozliczeń S.A. nie ma prawa wpływać na wysokość wsparcia i podmioty, którym jest ono wypłacane, stąd nie posiada żadnych władczych relacji nawet ekonomicznych w stosunku do tych podmiotów. Pokreślić należy ponadto, że prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wymaga posiadania jednostki wytwórczej, a takich jednostek Zarządca Rozliczeń S.A. nie posiada i ustawa o odnawialnych źródłach energii także nie wprowadza możliwości posiadania takich jednostek przez ww. spółkę.

Konkludując brak jest jakichkolwiek podstaw formalnych, prawnych czy też faktycznych do stwierdzenia, że istniałaby możliwość naruszenia przepisów unijnych w zakresie rozdzielania różnych rodzajów działalności energetycznej w związku z ww. powierzonymi zadaniami Zarządcy Rozliczeń S.A.

Opłata OZE stanowi wynagrodzenie należne operatorowi systemu przesyłowego (PSE Operator S.A.) za usługę udostępniania systemu elektroenergetycznego w celu przesyłania energii elektrycznej wytworzonej w mikro i małych instalacjach opartych na odnawialnych źródłach energii.

Opłatę tą, uiszczają odbiorcy końcowi (za pośrednictwem płatników opłaty OZE, którymi są operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego - OSD) oraz odbiorcy bezpośrednio przyłączeni do sieci przesyłowej. Środki z tytułu opłaty OZE są przeznaczone na pokrycie ujemnego salda powstałego u sprzedawcy zobowiązanego wskutek obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji i małej instalacji.

Środki z opłaty OZE podobnie jak środki z już obecnie pobieranej opłaty przejściowej są pobierane według schematu:

8. Wsparcie dla budowy stopnia wodnego poniżej elektrowni wodnej we Włocławku

Mając na uwadze postulaty resortów dotyczących budowy stopnia wodnego poniżej elektrowni wodnej we Włocławku zdecydowano, że wytwórcy wytwarzającemu energię elektryczną w wykorzystującej hydroenergię instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 MW, który realizuje budowę instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 80 MW, Prezes URE może wydać świadectwo pochodzenia o współczynniku korekcyjnym równym 1. Warunkiem uzyskania świadectwa pochodzenia, o którym mowa w zdaniu poprzednim, jest przekazanie Prezesowi URE przez wytwórcę realizującego budowę instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 80 MW, w terminie 60 dni po zakończeniu każdego kwartału, zweryfikowanego przez niezależnego audytora finansowego sprawozdania kwartalnego zawierającego informacje o poniesionych nakładach inwestycyjnych na realizację budowy tej inwestycji. Przy czym ilość energii elektrycznej w MWh, nie może przekraczać równowartości ilorazu 50 % poniesionych nakładów inwestycyjnych wyrażonych w złotych oraz wartości opłaty zastępczej, o której mowa w art. 73, wyrażonej w złotych za 1 MWh.

W ocenie Ministerstwa Gospodarki powyższa regulacja umożliwi budowę nowego stopnia wodnego na Wiśle, poniżej Włocławka, która jest niezwykle ważna i powinna być priorytetem z punktu widzenia interesu narodowego, a przede wszystkim gospodarki wodnej. Nowy stopień będzie pełnił wiele funkcji, z których najważniejszą będzie wzrost bezpieczeństwa powodziowego na odcinku Dolnej Wisły oraz ustabilizowanie istniejącego obiektu we Włocławku. Dodatkową zaletą nowego obiektu będzie produkcja energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Warunki hydrologiczne występujące poniżej Włocławka umożliwią zbudowanie elektrowni wodnej o mocy zainstalowanej do 100 MW, co zwiększy bezpieczeństwo energetyczne regionu oraz umożliwi bilansowanie dodatkowych mocy niestabilnych (energetyka wiatrowa). Oczywistym jest, iż sfinansowanie całkowitego kosztu budowy nowego obiektu (ok. 2,8 mld zł) jedynie z przychodów pochodzących z systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii nie jest uzasadnione. Budowany stopień piętrzący będzie obiektem wielofunkcyjnym. Zakłada się, że oprócz zysków produkcji energii elektrycznej obiekt będzie mógł służyć funkcjom transportowym (przeprawa drogowa), oraz rekreacyjnym (taras widokowy). Ponadto obiekt hydrotechniczny będzie posiadał funkcję regulacyjną oraz przeciwpowodziową. Powstały obiekt będzie pełnił swoje funkcje w dłuższym okresie niż inne instalacje odnawialnych źródeł odnawialnych. Według założeń inwestora koszt jednostkowy budowy 1 MW ma wynieść ok. 35 mln zł, co stawia tą inwestycję znacznie powyżej średnich kosztów budowy nowych mocy z innych źródeł odnawialnych (energetyka wiatrowa – ok. 5,2 mln zł/MW, energetyka biogazowa ok. 15 mln zł/MW).

9. Szczegółowe uzasadnienie przepisów proponowanych w projekcie.

9.1. Przepisy ogólne (rozdz. 1)

W rozdziale pierwszym został określony zakres przedmiotowy ustawy. Stwierdzono, iż projektowana ustawa określi:

- 1) zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 2) zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 3) zasady i warunki przyłączenia do sieci instalacji odnawialnego źródła energii;

- 4) mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii oraz wytwarzanie energii elektrycznej z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 5) zasady wydawania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnego źródła energii i energii elektrycznej wytwarzanej z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 6) zasady opracowania i realizacji krajowego planu działania w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz sposób monitorowania rynku energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, biogazu rolniczego, a także rynku biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych stosowanych w transporcie;
- 7) warunki i tryb certyfikowania instalatorów mikroinstalacji i małych instalacji oraz akredytowania organizatorów szkoleń;
- 8) zasady współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych projektów energetycznych oraz współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Ponadto w zakresie regulacji wyjaśniono, że przepisów ustawy nie stosuje się do biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w transporcie, w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.)), z wyłączeniem przepisów rozdziału dotyczącego zasad opracowania i realizacji krajowego planu działania w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz sposobu monitorowania rynku energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, biogazu rolniczego, a także rynku biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych stosowanych w transporcie.

Ponadto w art. 2 ujęto w układzie alfabetycznym listę następujących definicji występujących w ustawie:

- 1) biogaz – gaz, którego głównym składnikiem jest metan, uzyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;
- 2) biogaz rolniczy – gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem paliwa

gazowego pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;

- 3) biomasa - ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i z hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych oraz ulegająca biodegradacji część osadów ściekowych;
- 4) biopłyny – biopaliwa ciekłe lub inne paliwa odnawialne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, wytworzone wyłącznie z biomasy, wykorzystywane w celach energetycznych innych niż w transporcie, w tym do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu w instalacjach spełniających wymagania w zakresie emisji gazów do atmosfery, określone w przepisach odrębnych;
- 5) drewno pełnowartościowe - drewno pozyskane w kraju, spełniające wymagania jakościowe wymienione w normach określających wymagania i badania dla drewna wielkowymiarowego liściastego, drewna wielkowymiarowego iglastego oraz drewna średniowymiarowego dla grup oznaczonych jako S1, S2 i S3, oraz materiał drzewny powstały w wyniku procesu celowego rozdrobnienia tego drewna na cele energetyczne;
- 6) dystrybucja – transport energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom;
- 7) energia aerothermalna – energię o charakterze nieantropogenicznym, magazynowaną w postaci ciepła w powietrzu na danym terenie;
- 8) energia geothermalna – energię o charakterze nieantropogenicznym, skumulowaną w postaci ciepła pod powierzchnią ziemi;
- 9) energia hydrothermalna - energię o charakterze nieantropogenicznym, skumulowaną w postaci ciepła w wodach powierzchniowych;
- 10) hydroenergia – energię spadku śródładowych wód powierzchniowych, z wyłączeniem energii uzyskiwanej z pracy pompowej w elektrowniach szczytowo – pompowych;
- 11) instalacja odnawialnego źródła energii – jednostkę wytwórczą w rozumieniu ustawy z dnia.....- Prawo energetyczne (Dz. U..... poz.), lub zespół jednostek wytwórczych, służących do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, a także połączony z nimi magazyn energii elektrycznej w rozumieniu

ustawy z dnia ...- Prawo energetyczne, lub wyodrębniony zespół urządzeń służący do wytwarzania biogazu rolniczego;

- 12) instalacja spalania wielopaliwowego – jednostkę wytwórczą w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11, służącą do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, w której biomasa lub paliwo gazowe są spalane wspólnie z paliwami kopalnymi;
- 13) końcowe zużycie energii brutto – towary energetyczne dostarczane do celów energetycznych przemysłowi, sektorowi transportowemu, gospodarstwom domowym, sektorowi usługowemu, w tym świadczącemu usługi publiczne, rolnictwu, leśnictwu, rybactwu i rybołówstwu, łącznie ze zużyciem energii elektrycznej i ciepła przez przemysł energetyczny w celu wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz łącznie ze stratami energii elektrycznej i ciepła powstających podczas przesyłania i dystrybucji;
- 14) mała instalacja – instalację odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 40 kW do 200 kW lub zainstalowanej łącznej mocy cieplnej lub chłodniczej powyżej 70 kW do 300 kW;
- 15) mikroinstalacja – instalację odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 40 kW lub zainstalowanej łącznej mocy cieplnej lub chłodniczej do 70 kW;
- 16) modernizacja – budowę lub przebudowę instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. Zm.), lub ulepszenie instalacji odnawialnego źródła energii mające na celu przyrost mocy zainstalowanej energii elektrycznej lub przyrost wydajności wytwarzania biogazu rolniczego
- 17) licznik inteligentny – licznik inteligentny w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 18) odbiorca – odbiorcę w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 19) odbiorca końcowy – odbiorcę końcowego w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 20) odbiorca przemysłowy –przemysłowego w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 21) odnawialne źródło energii – energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię otrzymywaną z biomasy, energię otrzymywaną z biogazu,

- energię otrzymywaną z biogazu rolniczego, fal, prądów i pływów morskich oraz energię otrzymywaną z biopłynów;
- 22) operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego - operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 23) operator systemu dystrybucyjnego gazowego – operatora systemu dystrybucyjnego w rozumieniu ustawy z dnia- Prawo gazowe (Dz. U....., poz.);
- 24) operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego - operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 25) opłata OZE - wynagrodzenie za usługę udostępniania krajowego systemu elektroenergetycznego dla przesyłania energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacjach i małych instalacjach, należne operatorowi przesyłowemu elektroenergetycznemu, przeznaczane na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 43 ust. 2, oraz kosztów działalności Zarządcy Rozliczeń S.A prowadzonej na podstawie ustawy;
- 26) paliwo gazowe – biogaz dostarczony za pomocą sieci gazowej, lub biogaz rolniczy, niezależnie od ich przeznaczenia;
- 27) płatnik opłaty OZE - operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego;
- 28) przedsiębiorstwo energetyczne - przedsiębiorstwo energetyczne w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 29) przesyłanie – przesyłanie w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 30) rozruch technologiczny - pracę instalacji mającą wyłącznie na celu przeprowadzenie prób i testów umożliwiających końcowy odbiór instalacji odnawialnego źródła energii;
- 31) sieć - sieć w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 32) sieć dystrybucyjna - sieć dystrybucyjna w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 33) sieć gazowa dystrybucyjna – sieć dystrybucyjna w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 23;
- 34) sieć przesyłowa - sieć przesyłowa w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 35) system elektroenergetyczny – system elektroenergetyczny w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 11;

- 36) transfer statystyczny - przekazanie w danym roku określonej ilości energii elektrycznej wytworzonych w instalacjach odnawialnych źródeł energii między Rzeczpospolitą Polską a innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Konfederacją Szwajcarską lub państwami członkowskimi Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 37) układ hybrydowy – jednostkę wytwórczą wytwarzającą energię elektryczną albo energię elektryczną i ciepło, w której w procesie wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłą wykorzystywane nośniki energii wytwarzane oddzielnie z odnawialnych źródeł energii, z możliwością wykorzystania paliwa pomocniczego i w źródłach energii innych niż odnawialne, pracujące na wspólny kolektor oraz zużywane wspólnie w tej jednostce wytwórczej do wytworzenia energii elektrycznej lub ciepła;
- 38) wyłączna strefa ekonomiczna - obszar wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.⁹⁾);
- 39) wysokosprawna kogeneracja – wysokosprawną kogenerację w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 11;
- 40) wytwórca - podmiot, który ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wytwarzający energię elektryczną, ciepło lub chłód z odnawialnego źródła energii w instalacjach odnawialnego źródła energii, lub wytwarzający energię elektryczną z biogazu rolniczego w instalacji odnawialnego źródła energii, lub wytwarzający biogaz rolniczy w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- 41) zboża pełnowartościowe - ziarna zbóż spełniające wymagania jakościowe dla zbóż w zakupie interwencyjnym określone w art. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1272/2009 z dnia 11 grudnia 2009 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 170, poz. 1652, z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 93, poz. 895 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 203, poz. 1683, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 778 i Nr 228, poz. 1368.

wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży produktów rolnych w ramach interwencji publicznej (Dz. Urz. UE L 349 z 29.12.2009, str. 1), które podlegają zakupowi interwencyjnemu.

Należy wyjaśnić, że część ww. definicji ustawowych takich jak, biomasa, biopłyny, końcowe zużycie energii brutto, stanowi transpozycję przepisów dyrektywy 2009/28/WE, natomiast inne zostały zastosowane w celu precyzyjnego ukształtowania mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii oraz wytwarzanie biogazu rolniczego lub wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii.

9.2. Zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii (rozdz. 2)

Zgodnie z treścią art. 3 podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii innych niż mikroinstalacja i mała instalacja wymaga uzyskania koncesji na zasadach i warunkach określonych w przepisach rozdziału 1 i 2 działu III ustawy – Prawo energetyczne.

Regulacją skierowaną dla prosumentów jest zapis zawarty w art. 4, który stanowi, że wytwórca energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji będący osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej, który wytwarza energię elektryczną, ciepło lub chłód w celu zużycia na własne potrzeby, może sprzedać nadwyżkę niewykorzystanej energii elektrycznej wytworzonej przez niego w mikroinstalacji i wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej. Przez nadwyżkę niewykorzystanej energii elektrycznej rozumie się ilość energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji pomniejszoną o sumę energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji zużytej przez wytwórcę na własny użytek i energii elektrycznej pobranej przez wytwórcę z sieci dystrybucyjnej.

Powyższa sprzedaż nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz.1447, z późn. zm). Regulacja spowoduje, że wytwarzanie energii elektrycznej przez prosumenta i sprzedaż całości bądź nadwyżek tej energii do sieci elektroenergetycznej zostanie w sposób

maksymalnie uproszczone. Jedynym obowiązkiem wytwórcy energii elektrycznej w mikroinstalacji będzie zgłoszenie pisemnie operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, na którego obszarze działania mikroinstalacja została przyłączona do sieci, lokalizację, rodzaj i moc zainstalowaną takiej mikroinstalacji.

Gromadzenie powyższych informacji o mikroinstalacjach przyłączonych do sieci elektroenergetycznej będzie niezbędne do celów rzeczywistego ujęcia przyrostu mocy zainstalowanej oraz wytwarzania energii elektrycznej tych jednostek w statystyce publicznej. Ww. informacje o rodzaju i mocy zainstalowanej przyłączonych do sieci mikroinstalacji, po odpowiednim zagregowaniu przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, zostaną, w terminie 14 dni od ich przyłączenia mikroinstalacji, przekazane Prezesowi URE.

Zgodnie z art. 7 działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji (działalność gospodarcza w zakresie małych instalacji) jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji (rejestr wytwórców energii w małej instalacji).

Wytwórca energii w małej instalacji jest obowiązany posiadać tytuł prawny do obiektów budowlanych, w których będzie wykonywana działalność gospodarcza; posiadać tytuł prawny do małej instalacji; dysponować odpowiednimi obiektami, instalacjami w tym urządzeniami technicznymi spełniającymi określone wymagania, w szczególności umożliwiającymi prawidłowe wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie małych instalacji.

Rejestr wytwórców energii w małej instalacji prowadzi Prezes URE, który dokonuje wpisu na podstawie pisemnego wniosku. Wytwórca wpisany do rejestru wytwórców energii w małej instalacji jest obowiązany informować Prezesa URE o każdej zmianie danych zawartych w tym rejestrze, w szczególności o zakończeniu lub zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, w terminie 14 dni od dnia zmiany tych danych albo zakończenia lub zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

W oparciu o przepis art. 13 Prezes URE, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia wpisu wytwórcy do rejestru wytwórców energii w małej instalacji m.in. w przypadku gdy: wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wytwórcy wykonywania działalności gospodarczej w zakresie małych instalacji albo wykreślono wytwórcę z rejestru wytwórców energii w małej

instalacji z powodu złożenia przez wytwórcę wymaganego oświadczenia niezgodnego ze stanem faktycznym, w okresie trzech lat poprzedzających złożenie wniosku.

Na podstawie art. 16 Prezes URE jest obowiązany do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym, zbiorczy raport roczny zawierający wykaz wytwórców wykonujących działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, w mikroinstalacji i małej instalacji, informację o łącznej ilości zakupionej przez sprzedawcę zobowiązanego energii wytworzonych z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji i małej instalacji wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej.

W myśl art. 18, sprawach dotyczących wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji i małej instalacji, w zakresie nieuregulowanym w ww. rozdziale, stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

9.3. Zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii (rozdz. 3)

Na podstawie art. 19 wytwórca energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego w mikroinstalacji będący osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej, który wytwarza energię elektryczną, ciepło lub chłód z biogazu rolniczego w celu zużycia na własne potrzeby może sprzedać nadwyżkę niewykorzystanej energii elektrycznej z biogazu rolniczego wytworzonej przez niego w mikroinstalacji i wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej. Powyższa sprzedaż nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej

Organem prowadzącym rejestr wytwórców biogazu jest Prezes Agencji Rynku Rolnego, zwany dalej „Prezesem ARR”. Prezes ARR przekazuje Prezesowi URE, informacje o zmianach dokonywanych w rejestrze, w terminie 14 dni od dnia dokonania tych zmian.

W oparciu o postanowienia art. 23 działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania: biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii; energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii innych niż mikroinstalacja (działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego) jest działalnością regulowaną w

rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego (rejestrem wytwórców biogazu rolniczego).

Rejestr wytwórców biogazu rolniczego prowadzi Prezes ARR. Wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego dokonuje Prezes ARR na podstawie pisemnego wniosku.

Wytwórca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego jest w. In. zobowiązany: posiadać tytuł prawny do obiektów budowlanych, w których będzie wykonywana działalność gospodarcza w zakresie biogazu; dysponować odpowiednimi obiektami i instalacjami, w tym urządzeniami technicznymi, spełniającymi wymagania określone w szczególności w przepisach o ochronie przeciwpożarowej, sanitarnych i o ochronie środowiska, umożliwiającymi wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie biogazu; do wykorzystywania surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej wskazanych w wykazie określonym w obwieszczeniu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, zawierającego wykaz surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, które mogą być użyte do wytwarzania biogazu rolniczego lub wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego.

Wytwórca wpisany do rejestru wytwórców biogazu jest obowiązany informować Prezesa ARR o każdej zmianie danych zawartych w tym rejestrze, w szczególności o zakończeniu lub zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, w terminie 14 dni od dnia zmiany tych danych Albo od dnia zakończenia lub zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Na podstawie przepisu upoważniającego zawartego w art. 33 ust. 2 Minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek Prezesa URE, ogłasza, w drodze obwieszczenia listę zawierającą uznane za biomasę ulegających biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu, w tym z chowu i z hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegających biodegradacji części odpadów

przemysłowych i komunalnych, oraz ulegająca biodegradacji części osadów ściekowych, wraz z procentowym określeniem poziomu biodegradowalności tej biomasy.

W sprawach dotyczących wykonywania działalności w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii, w zakresie nieuregulowanym w ww. rozdziale, stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

9.4. Przyłączenie do sieci instalacji odnawialnego źródła energii (rozdział 4)

Zasadą generalną niniejszego rozdziału jest, że przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii do sieci elektroenergetycznej przesyłowej lub sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej, lub do sieci gazowej dystrybucyjnej odbywa się na zasadach i w trybie określonym w rozdziale 1 i 2 działu II ustawy – Prawo energetyczne w odniesieniu do instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii i wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z biogazu rolniczego albo w rozdziale 1 działu II ustawy – Prawo gazowe w odniesieniu do instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania biogazu rolniczego o ile przepisy rozdziału w sposób szczególny nie regulują danego zagadnienia.

Zgodnie z zapisami tego rozdziału, przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej jest obowiązane do przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii do sieci, z zachowaniem pierwszeństwa w przyłączeniu instalacji odnawialnego źródła energii przed instalacją niestanowiącą instalacji odnawialnego źródła energii, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci.

Przyłączanie urządzeń lub instalacji do sieci elektroenergetycznych odbywa się na wniosek podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, który podmiot składa do przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej do którego sieci ubiega się o przyłączenie. W procesie przyłączania rozróżnić można jego główne etapy:

- rozpatrzenie możliwości przyłączenia do sieci;
- realizacja prac związanych z przyłączeniem;
- przyłączenie (odbiór, testy).

Rozpatrzenie możliwości przyłączenia źródła do sieci, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi związane jest z:

- a. złożeniem wniosku o określenie warunków przyłączenia do sieci przez zainteresowany podmiot i wniesienie zaliczki;
- b. przygotowaniem ekspertyzy wpływu przyłączenia badanego źródła na Krajową Sieć Elektroenergetyczną (KSE);
- c. opracowaniem i wydaniem warunków przyłączenia wraz z projektem umowy o przyłączenie lub odmową ich wydania;
- d. negocjacją umowy o przyłączenie;
- e. zawarciem umowy o przyłączenie.

System wnioskowy ubiegania się o przyłączenie urządzeń i instalacji do sieci elektroenergetycznej zakłada, że przy rozpatrywaniu danego wniosku o określenie warunków przyłączenia, w przygotowywanej ekspertyzie wpływu jego przyłączenia na KSE, uwzględnia się pozytywnie wcześniej rozpatrzone wnioski dla innych źródeł. Przygotowanie projektu warunków przyłączenia jest poprzedzone wykonaniem ekspertyzy wpływu przyłączenia wnioskowanego obiektu na pracę systemu elektroenergetycznego w oparciu o założenia określone przez to przedsiębiorstwo uprzednio uzgodnione z właściwym operatorem systemu elektroenergetycznego. Wyniki z opracowanej ekspertyzy stanowią materiał pomocniczy dla właściwego operatora do wydania warunków przyłączenia bądź odmowy ich wydania, w których jednym z zasadniczych postanowień jest określenie zakresu niezbędnych zmian w sieci (przeprowadzenie jej rozbudowy lub modernizacji) wynikających z planowanego przyłączenia wnioskowanego obiektu do sieci. Zakres rozbudowy w przypadku przyłączania do sieci zamkniętej w wielu przypadkach może dotyczyć sieci będącej własnością różnych podmiotów i zarządzaną przez różnych operatorów.

Do obowiązków operatorów powinno należeć skoordynowane wprowadzenie zmian w sieci wynikające z wnioskowanego przyłączenia. Model sieciowy (systemowy) używany w toku wykonywania ekspertyzy powinien uwzględniać wszystkie zmiany jakie planuje się do wprowadzenia do analizowanego obszaru sieci (systemu) w określonym horyzoncie czasowym. Ocenie zatem podlegają:

- zmiany jakie planuje przedsiębiorstwo sieciowe zgodnie ze swoim planem rozwoju sieci opracowanym i uzgodnionym w trybie wynikającym z prawa energetycznego,

- wnioskowane wszystkie przyłączenia obiektów będące w różnej fazie planistycznej, również w fazie ekspertyz wykonywanych przez inne podmioty, jakie wpłynęły do OSD i OSP w analizowanym horyzoncie czasowym.

Zasadniczą preferencją instalacji OZE względem jednostek zasilanych paliwem kopalnym będzie regulacja stanowiąca, że przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie, na zasadzie równoprawnego traktowania, z zachowaniem pierwszeństwa instalacji odnawialnego źródła energii przed instalacjami niestanowiącymi instalacji odnawialnych źródeł energii, jeżeli realizacja przyłączenia do sieci spełnia warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia, a żądający zawarcia umowy akceptuje warunki przyłączenia.

Kolejną odrębnością proceduralną dla instalacji OZE jest zapis, że przedsiębiorstwo energetyczne zobowiązane jest także do określenia lub uwzględnienia w warunkach przyłączenia harmonogramu przyłączenia uwzględniającego harmonogram etapów realizacji rozbudowy sieci oraz zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów związanych z realizacją przyłączenia. Jednocześnie w wypadku braku warunków technicznych przyłączenia w terminie proponowanym przez podmiot ubiegający się o przyłączenie, przedsiębiorstwo energetyczne wskazuje planowany termin wykonania niezbędnej rozbudowy lub modernizacji sieci i proponuje najbliższy możliwy termin przyłączenia po wykonaniu rozbudowy lub modernizacji sieci, podając szczegółowo uzasadnienie tego terminu.

Niezależnie od powyższego, jeżeli brak jest warunków technicznych lub ekonomicznych przyłączenia w zakresie całej mocy przyłączeniowej objętej wnioskiem o przyłączenie, właściwe do przyłączenia przedsiębiorstwo energetyczne za zgodą podmiotu ubiegającego się o przyłączenie może wydać warunki przyłączenia na taką moc, dla jakiej są spełnione te warunki.

Istotnym odstępstwem od generalnych zasad ustanowionych w ustawie – Prawo energetyczne jest, że w wypadku istnienia warunków technicznych przyłączenia jedynie z czasowymi ograniczeniami wytwarzania energii w stanach remontowych lub awaryjnych sieci, przedsiębiorstwo energetyczne za zgodą podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, wydaje

warunki przyłączenia, przewidujące zastosowanie powyższych ograniczeń, określając jednocześnie harmonogram ewentualnych prac służących ich likwidacji.

Uproszczony tryb przyłączenia mikroinstalacji.

W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej posiada wcześniej wydane warunki przyłączenia, a moc zainstalowana mikroinstalacji o przyłączenie której ubiega się ten podmiot nie jest większa niż określona we wcześniej wydanych warunkach przyłączenia, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji złożonym w przedsiębiorstwie energetycznym, do którego sieci ma zostać przyłączona mikroinstalacja i po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i licznika inteligentnego. Na tej podstawie sporządzona zostanie zmiana w dotychczas zawartej umowie przyłączeniowej. W przypadku przyłączania mikroinstalacji o mocy przewyższającej otrzymane warunki przyłączenia odbywa się na podstawie złożenia wniosku o przyłączenie do sieci.

Koszty przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii do sieci.

Istotnym wsparciem dla rozwoju mikroinstalacji stanowi zapis, że za przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej nie pobiera się opłat. Zawężenie przedmiotowe do sieci dystrybucyjnej jest konieczne ze względu na fakt, iż przyłączanie mikroinstalacji do sieci przesyłowej, jakkolwiek z technicznego punktu widzenia możliwe, to jednak z ekonomicznego spowodowałoby konieczność poniesienia wielokrotnie większych nieuzasadnionych nakładów inwestycyjnych, niż realizacja przyłączenia do sieci dystrybucyjnej. Jednocześnie powyższa preferencja nieponoszenia opłat za przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, jako odstępstwo od reguły ponoszenia rzeczywistych kosztów budowy przyłącza do sieci elektroenergetycznej, nie stanowi naruszenia zakazu dyskryminacji i zasady dostępu strony trzeciej do sieci, w tym do zdolności przyłączenia do sieci przesyłowej oraz połączeń międzysystemowych (zasada TPA). Oznacza to, że nie ma żadnych ograniczeń, aby wystąpić z wnioskiem o przyłączenie mikroinstalacji do sieci przesyłowej elektroenergetycznej, jednakże rozliczenie kosztów takiego przyłączenia do sieci nastąpi na ogólnych zasadach.

Natomiast za przyłączenie do sieci instalacji odnawialnego źródła energii innego niż mikroinstalacje, tj. instalacji OZE o mocy elektrycznej zainstalowanej do 5 MW za

przyłączenie pobiera się połowę opłaty. W przypadku przyłączenia do sieci instalacji OZE o mocy zainstalowanej powyżej 5 MW pobiera się opłatę ustaloną na podstawie przepisów ustawy – Prawo energetyczne

9.5. Mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii oraz wytwarzanie energii elektrycznej z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii (rozdział 5)

Zgodnie z art. 40 ust. 1, podmiotem realizującym obowiązki w zakresie zakupu wytworzonej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii oraz wytworzonej energii elektrycznej z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii, na zasadach określonych w ustawie, jest sprzedawca zobowiązany.

Sprzedawcą zobowiązanym jest sprzedawca energii elektrycznej zaopatrujący w energię elektryczną największą liczbę odbiorców końcowych tej energii elektrycznej, w odniesieniu do liczby odbiorców końcowych energii elektrycznej przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej danego operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, na obszarze jego działania, według stanu na dzień 30 września poprzedniego roku. W przypadku równej liczby odbiorców końcowych energii elektrycznej, sprzedawcą zobowiązanym jest sprzedawca o największym wolumenie sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym w pierwszym półroczu roku poprzedniego.

Sprzedawcę zobowiązanego wyznacza, w terminie do dnia 31 października każdego roku na następny rok, Prezes URE na podstawie informacji przekazanych przez operatorów systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, w terminie do dnia 15 października każdego roku. Sprzedawcę zobowiązanego Prezes URE wyznacza z urzędu, w drodze decyzji, dla poszczególnych systemów elektroenergetycznych. Wniesienie odwołania od decyzji nie wpływa na obowiązek sprzedawcy zobowiązanego w zakresie realizacji obowiązku zakupu energii elektrycznej.

Właściwy operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego po wyznaczeniu sprzedawcy zobowiązanego wraz z tym sprzedawcą, niezwłocznie dokonują zmiany generalnej umowy dystrybucji w zakresie umożliwiającym realizację obowiązku zakupu energii elektrycznej. Właściwy operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego zamieszcza także informację o wyznaczeniu sprzedawcy zobowiązanego na swojej stronie internetowej.

Istotną regulacją jest zapis, że w przypadku gdy poszczególni operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego nie prześlą Prezesowi URE informacji koniecznych do wyznaczenia sprzedawcy zobowiązanego w terminie do dnia 15 października danego roku, sprzedawcę zobowiązanego wskazuje Prezes URE. Wskazany sprzedawca zobowiązany realizuje obowiązki sprzedawcy zobowiązanego w imieniu własnym, jednak na koszt właściwych operatorów poszczególnych systemów dystrybucyjnych lub przesyłowych.

Zadania sprzedawcy zobowiązanego w systemie stałych cen gwarantowanych (feed-in tariffs)

Sprzedawca zobowiązany jest obowiązany do zakupu od wytwórcy wytworzonej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii oraz wytworzonej energii elektrycznej z biogazu rolniczego, w instalacjach odnawialnego źródła energii, która została wprowadzona do sieci dystrybucyjnej albo przesyłowej, znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy

- 1) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji lub
- 2) wpisanego do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, o którym mowa w art. 7, lub
- 3) energii elektrycznej z biogazu rolniczego w mikroinstalacji, lub
- 4) wpisanego do rejestru wytwórców biogazu rolniczego w mikroinstalacji po warunkiem, że energia elektryczna:
 - 1) z biogazu rolniczego została wytworzona w instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 50 kW;
 - 2) z biogazu rolniczego została wytworzona w instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 50 kW do 200 kW;

- 3) z biogazu pozyskanego z surowców pochodzących ze składowisk odpadów została wytworzona w instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 200 kW;
- 4) z biogazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków została wytworzona w instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 200 kW;
- 5) wytworzona została w wykorzystującej hydroenergię instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 75 kW;
- 6) wytworzona została w wykorzystującej energię wiatru na lądzie instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 10 kW;
- 7) wytworzona została w wykorzystującej energię wiatru na lądzie instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 kW do 100 kW;
- 8) wytworzona została w wykorzystującej energię promieniowania słonecznego instalacji odnawialnego źródła energii montowanej wyłącznie na budynkach, o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 10 kW;
- 9) wytworzona została w wykorzystującej energię promieniowania słonecznego instalacji odnawialnego źródła energii montowanej wyłącznie na budynkach, o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 kW do 100 kW;
- 10) wytworzona została w wykorzystującej energię promieniowania słonecznego instalacji odnawialnego źródła energii montowanej wyłącznie poza budynkami, o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 10 kW;
- 11) wytworzona została w wykorzystującej energię promieniowania słonecznego instalacji odnawialnego źródła energii montowanej wyłącznie poza budynkami, o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 kW do 100 kW;

Dla uproszczenia ww. instalacje określane są w niniejszym dokumencie jako mikroinstalacje oraz małe instalacje.

Powyższy obowiązek zakupu od danego wytwórcy energii elektrycznej powstaje od pierwszego dnia wprowadzenia energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej i trwa przez kolejnych 15 lat, przy czym okres ten jest liczony od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, w której została wytworzona energia elektryczna objęta obowiązkiem zakupu, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2027 roku. W tym samym okresie sprzedawcy zobowiązanemu przysługuje prawo do pokrycia ujemnego salda, obliczonego na podstawie różnicy między wartością sprzedaży energii elektrycznej i

wartością zakupu energii elektrycznej. Ilość energii elektrycznej, którą jest obowiązane zakupić sprzedawca zobowiązany, ustala się na podstawie rzeczywistych wskazań licznika inteligentnego w danym miesiącu. Koszt instalacji licznika inteligentnego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

Sprzedawca zobowiązany dokonuje zakupu energii elektrycznej z mikroinstalacji oraz małych instalacji po stałej, niezmienniej cenie zakupu energii elektrycznej obowiązującej w dniu oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, określonej w rozporządzeniu. Wysokość ceny zakupu energii elektrycznej jest uzależniona od wysokości zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej instalacji odnawialnego źródła energii, przy czym nie może być niższa niż suma ceny zakupu energii elektrycznej, o której mowa w art. 58 ust. 2 lub 3 oraz równowartości opłaty zastępczej, o której mowa w art. 73, skorygowanej minimalnym współczynnikiem korekcyjnym obowiązującym w danym roku kalendarzowym dla odpowiedniego rodzaju wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii.

Minister właściwy do spraw gospodarki do dnia 30 września każdego roku kalendarzowego określi, w drodze rozporządzenia, ceny zakupu energii elektrycznej, o której mowa w art. 41 ust. 1, na następny rok kalendarzowy, biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa, informacje zawarte w krajowym planie działania oraz tempo zmian techniczno-ekonomicznych w poszczególnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii.

Opłata OZE stanowi wynagrodzenie należne operatorowi systemu przesyłowego (PSE Operator S.A.) za usługę udostępniania systemu elektroenergetycznego w celu przesyłania energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacjach i małych instalacjach.

Opłatę tę, uiszczają odbiorcy końcowi (za pośrednictwem płatników opłaty OZE, którymi są operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego - OSD) oraz odbiorcy bezpośrednio przyłączeni do sieci przesyłowej. Środki z tytułu opłaty OZE są przeznaczone na pokrycie ujemnego salda powstałego u sprzedawcy zobowiązanego wskutek obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji i małej instalacji.

PSE Operator S.A. gromadzi środki z opłaty OZE na wyodrębnionym rachunku bankowym (rachunek opłaty OZE Operatora). Następnie 23. dnia po zakończeniu miesiąca przekazuje do

Zarządcy Rozliczeń S.A. informację o stanie środków na tym rachunku. Zarządca Rozliczeń S.A., na podstawie powyższej informacji wystawia w terminie do 7 dni notę księgową. PSE Operator S.A. przekazuje Zarządcy Rozliczeń S.A. środki z opłaty OZE wraz z odsetkami w terminie do 7 dni od daty otrzymania noty księgowej na wyodrębniony rachunek (rachunek opłaty OZE).

Zarządca Rozliczeń S.A., w terminie do 30 dni od daty otrzymania wniosku o pokrycie ujemnego salda, o którym mowa wyżej, przekazuje środki z opłaty OZE sprzedawcy zobowiązanemu w wysokości określonej we wniosku.

Sprzedawca zobowiązany składa wniosek w terminie do 10. dnia po zakończeniu miesiąca wraz ze sprawozdaniem o ilości i wartości energii elektrycznej zakupionej z mikroinstalacji i małej instalacji, a sprzedanej na giełdzie lub rynku regulowanym. Zarządca Rozliczeń S.A. każdorazowo dokonuje weryfikacji wniosku.

W 1-szym roku funkcjonowania systemu stawka opłaty OZE jest ustalona w ustawie. W każdym następnym roku ustalenia stawki do 31 października dokonuje Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uwzględniając :

1) przekazane do 30 września przez Zarządcę Rozliczeń S.A. informacje o:

- a) planowanych wypłat środków na pokrycie ujemnego salda w roku następnym,
- b) wysokości kosztów działalności Zarządcy Rozliczeń S.A. oraz wydatków i kosztów związanych z zadłużeniem w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy OZE,
- c) prognozowanym stanie środków na rachunku opłaty OZE na dzień 31 grudnia danego roku.

2) ilości energii elektrycznej zużytej przez odbiorców końcowych w roku poprzedzającym o rok dany rok kalendarzowy, na który jest ustalana stawka.

Opłata OZE jest opłatą zmienną zależną od zużycia energii elektrycznej przez danego odbiorcę końcowego, co gwarantuje sprawiedliwe i proporcjonalne obciążenie opłatą wszystkich odbiorców energii elektrycznej.

Opłata OZE jak pozostałe opłaty wynikające z rachunku odbiorcy końcowego podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Zapisy ustawy gwarantują neutralność podatkową rozwiązań dla PSE Operator S.A. oraz Zarządcy Rozliczeń S.A. Środki z tytułu opłaty OZE nie podlegają u Zarządcy Rozliczeń S.A. opodatkowaniu podatkiem VAT.

Środki otrzymane z opłaty OZE nie stanowią przychodu a środki przekazane do sprzedawcy zobowiązanego nie stanowią kosztu uzyskania przychodu u Zarządcy Rozliczeń S.A. w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Zarządca Rozliczeń S.A., zgodnie z ustawą OZE gromadzi i zarządza środkami z tytułu opłaty OZE. Środki są gromadzone na wyodrębnionym rachunku opłaty OZE i mogą być lokowane wyłącznie w bezpieczne instrumenty finansowe wymienione w ustawie. Odsetki od lokat oraz od środków na rachunku opłaty OZE są przeznaczane na finansowanie systemu pokrywania ujemnego salda, o którym mowa w ustawie o odnawialnych źródłach energii.

W przypadku okresowych braków środków na wypłatę dla sprzedawcy zobowiązanego Zarządca Rozliczeń S.A. korzysta ze środków zgromadzonych na rachunku opłaty przejściowej, o którym mowa w ustawie o KDT, bądź zaciąga zadłużenie, które spłaca się z kolejnych wpływów środków z tytułu opłaty OZE.

Opłatę OZE pobiera się nie dłużej niż do 31.12.2028 r. W przypadku, gdy po dokonaniu ostatecznych rozliczeń z tytułu pokrycia ujemnego salda, na rachunku opłaty OZE pozostaną środki, Zarządca Rozliczeń S.A. przekazuje środki do PSE Operator S.A. i są one uwzględniane przez OSP w taryfie za usługi przesyłania energii.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku:

- 1) operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego pobiera od płatnika opłaty OZE oraz od odbiorcy końcowego przyłączonego bezpośrednio do sieci przesyłowej elektroenergetycznej opłatę OZE, obliczoną w sposób określony w ustawie
- 2) płatnik opłaty OZE pobiera od odbiorcy końcowego, opłatę za świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej wytworzonej w małej instalacji i mikroinstalacji, zwaną dalej "opłatą końcową OZE", z uwzględnieniem stawek opłaty OZE.

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego uwzględnia w taryfie za usługi przesyłania energii elektrycznej w rozumieniu przepisów prawa energetycznego wysokość stawek opłaty OZE oraz warunki ich stosowania. Opłatę OZE należną od płatnika opłaty OZE oblicza się jako: iloczyn stawki opłaty OZE oraz ilości energii elektrycznej zużytej, przez odbiorców końcowych, przyłączonych do sieci danego płatnika opłaty OZE, odbiorcy końcowego przyłączonego bezpośrednio do sieci przesyłowej elektroenergetycznej oblicza się jako iloczyn stawki opłaty OZE oraz ilości energii elektrycznej zużytej, przez odbiorcę końcowego przyłączonego do sieci przesyłowej elektroenergetycznej.

Płatnik opłaty OZE ustala w taryfie za usługi przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w rozumieniu przepisów prawa energetycznego opłatę końcową OZE równą wysokości stawki opłaty OZE obowiązującej w danym roku wyrażonej w złotych za 1 MWh.

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku stawka opłaty OZE netto wynosi: 0,60813510 zł za 1 MWh. Przez stawkę opłaty OZE netto rozumie się stawkę tej opłaty pomniejszoną o należny podatek od towarów i usług.

Zgodnie z art. 57. Zarządca Rozliczeń S.A. może zostać rozwiązany uchwałą Walnego Zgromadzenia, podjętą nie wcześniej niż po wygaśnięciu praw i obowiązków sprzedawcy zobowiązanego.

Zadania sprzedawcy zobowiązanego w systemie świadectw pochodzenia

Sprzedawca zobowiązany ma obowiązek do zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii oraz energii elektrycznej z biogazu rolniczego, wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii innych niż mikroinstalacje i małe instalacje, w tym energii elektrycznej wytworzonej w okresie rozruchu technologicznego, która została wprowadzona do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej, znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy, oferowanej przez:

- 1) przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii;
- 2) wytwórcę wpisanego do rejestru wytwórców energii w małej instalacji;
- 3) wytwórcę wpisanego do rejestru wytwórców biogazu rolniczego.

Powyższy obowiązek zakupu od danego podmiotu energii elektrycznej, o której mowa w ust. 1, powstaje od pierwszego dnia wprowadzenia energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej. Okres wsparcia danego wytwórcy energii elektrycznej trwa przez kolejnych 15 lat, licząc od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, w której wytworzona została energia elektryczna objęta obowiązkiem zakupu, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2035 roku. Cena zakupu energii elektrycznej wynosi 198,90 zł za 1 MWh. Cena zakupu energii elektrycznej podlega corocznej waloryzacji średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z roku poprzedniego, przy czym nie może być wyższa niż średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, ogłoszona przez Prezesa URE na podstawie art. 180 ust. 2 pkt 23 lit. b ustawy - Prawo energetyczne. Prezes URE ogłasza w Biuletynie Urzędu

Regulacji Energetyki zwaloryzowaną cenę zakupu energii elektrycznej, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku. Ilość energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, którą jest obowiązane zakupić sprzedawca zobowiązany, ustala się na podstawie rzeczywistych wskazań licznika inteligentnego za dany miesiąc. Koszt instalacji licznika inteligentnego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

W zakresie ciepła wytwarzanego z odnawialnych źródeł energii, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem ciepłem i sprzedające to ciepło będzie zobowiązane do zakupu oferowanego ciepła lub chłodu wytwarzanego w instalacji odnawialnego źródła energii, przyłączonej do sieci, znajdującej się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ilości nie większej niż zapotrzebowanie odbiorców tego przedsiębiorstwa, przyłączonych do sieci, do której jest przyłączona instalacja odnawialnego źródła energii. Powyższe przedsiębiorstwo zobowiązane jest do zakupu ciepła lub chłodu do dnia 31 grudnia 2035 roku.

W zakresie biogazu rolniczego, przedsiębiorstwo gazownicze w rozumieniu ustawy – Prawo gazowe, wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, jest obowiązane do zakupu oferowanego biogazu rolniczego wytwarzanego w instalacji odnawialnego źródła energii, przyłączonej do sieci, znajdującej się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ilości nie większej niż zapotrzebowanie odbiorców tego przedsiębiorstwa, przyłączonych do sieci, do której jest przyłączona instalacja odnawialnego źródła energii. Przedsiębiorstwo gazownicze, wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego jest obowiązane do zakupu biogazu rolniczego do dnia 31 grudnia 2035 roku.

Wydawanie świadectw pochodzenia i świadectw pochodzenia biogazu rolniczego

Potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii oraz energii elektrycznej z biogazu rolniczego w instalacji odnawialnego źródła energii jest świadectwo pochodzenia. W przypadku gdy sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii lub energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy zobowiązanego, oferowanej przez przedsiębiorstwo energetyczne, następuje po cenie wyższej niż 105 % średniej ceny energii elektrycznej rynku konkurencyjnego z poprzedniego roku (art. 61), świadectwa

pochodzenia nie wydaje się dla energii elektrycznej sprzedanej po wyższej cenie. Ponadto świadectwa pochodzenia nie wydaje się w przypadku, gdy do wytworzenia energii elektrycznej wykorzystano drewno pełnowartościowe lub zboża pełnowartościowe.

Ustalenie ww. przedziału cenowego, 105 % średniej ceny energii elektrycznej rynku konkurencyjnego z poprzedniego roku, po której może odbyć się sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej z OZE bez utraty prawa do otrzymania świadectwa pochodzenia stanowi kompromis pomiędzy koniecznością wyeliminowania nadwsparcia związanego ze sprzedażą energii elektrycznej z OZE po cenie wyższej niż średnia cena gwarantowana rynku konkurencyjnego z poprzedniego roku, a możliwością rozwoju rynku energii elektrycznej. Zgodnie z informacją Prezesa URE z 13 kwietnia br. nr 11/2012 w sprawie średniej kwartalnej ceny energii elektrycznej sprzedanej na zasadach innych niż wynikające z art. 49a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne, średnia cena energii elektrycznej sprzedawanej na rynku pozagiełdowym za I kwartał 2012 r. wyniosła 203,40 zł/MWh. Analogiczna średnia cena za drugi kwartał wyniosła 201,09 zł/MWh.

Z powyższego wynika, że przyjęcie dopuszczalnego przedziału cenowego wynoszącego obecnie 208,74 zł/MWh, po którym sprzedaż energii elektrycznej nie powodowałaby odmowy wydania świadectwa pochodzenia dla tego wolumenu energii, nie jest zbyt rygorystyczny, a nadto umożliwia w pełni konkurencyjną sprzedaż energii elektrycznej z OZE na Towarowej Giełdzie Energii S.A., czy rynku regulowanym. Powyższe komunikaty Prezesa URE w pełni potwierdzają, że średnia cena energii elektrycznej sprzedawanej na rynku pozagiełdowym za I kwartał i II kwartał 2012 r. kształtowała się poniżej dopuszczalnego progu cenowego przyjętego w art. 61 ust. 2.

Zgodnie z art. 62. 1. Świadectwo pochodzenia wydaje Prezes URE na wniosek:

- 1) przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii, które uzyskało koncesję na jej wytwarzanie;
- 2) wytwórcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji, wpisanego do rejestru wytwórców energii w małej instalacji;
- 3) wytwórcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego, który uzyskał wpis do rejestru;
- 4) sprzedawcy zobowiązanego w zakresie zakupu energii elektrycznej z mikro i małych instalacji.

Za uwagę zasługuje przypadek, gdy o wydanie świadectwa pochodzenia występuje sprzedawca zobowiązany w zakresie zakupu energii elektrycznej z mikro i małych instalacji (świadectwa statystyczne). Wówczas współczynnik korekcyjny dla tej energii wynosi 0,005. Konieczność wydania świadectwa za powyższy wolumen energii elektrycznej wynika z potrzeby uwzględnienia tej energii w zakresie realizacji obowiązku uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE świadectw pochodzenia (art. 68 ust. 1). W ten sposób ww. energia elektryczna objęta zostanie systemem tzw. świadectw statystycznych i uwzględniona do celów statystycznych obliczana udziału energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto. Stosunkowo niewielka wartość ww. współczynnika, ukształtuje prawo majątkowe wynikające ze świadectwa na poziomie ok. 1,25 zł za 1 MWh. Cena ww. prawa majątkowego nie będzie miała wpływu na końcowe rozliczenie ujemnego salda różnicy między wartością sprzedaży energii elektrycznej i wartością obowiązkowego zakupu energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacjach i małych instalacjach.

Zgodnie z art. 64, potwierdzeniem wytworzenia biogazu rolniczego w instalacji odnawialnego źródła energii oraz wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej gazowej jest świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego. Jednakże świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego nie przysługuje w przypadku, gdy do wytworzenia biogazu rolniczego wykorzystano drewno pełnowartościowe lub zboża pełnowartościowe. Świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego wydaje Prezes URE na wniosek wytwórcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego, który uzyskał wpis do rejestru wytwórców biogazu rolniczego.

Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej przedkłada wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej operatorowi systemu elektroenergetycznego, w terminie 45 dni od dnia zakończenia okresu wytworzenia danej ilości energii elektrycznej objętej wnioskiem.

Przedsiębiorca zajmujący się wytwarzaniem biogazu rolniczego przedkłada wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia dla biogazu rolniczego operatorowi systemu dystrybucyjnego gazowego, w terminie 45 dni od dnia zakończenia okresu wytworzenia danej ilości biogazu rolniczego objętego wnioskiem.

Operator systemu elektroenergetycznego przekazuje Prezesowi URE wniosek o wydanie świadectw pochodzenia wraz z potwierdzeniem danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Operator systemu dystrybucyjnego gazowego przekazuje Prezesowi URE wniosek, wraz z potwierdzeniem danych dotyczących ilości wytworzonego biogazu rolniczego wprowadzonego do sieci dystrybucyjnej gazowej, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Ilość wytworzonej energii elektrycznej, oraz biogazu rolniczego określa się na podstawie wskazań układu pomiarowo – rozliczeniowego. Układ pomiarowo – rozliczeniowy zapewnia wytwarzający energię elektryczną, lub biogaz rolniczy.

Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub jej obrotu i sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym, odbiorca końcowy będący członkiem giełdy towarowej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.) lub członkiem rynku organizowanego przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez ten podmiot; towarowy dom maklerski lub dom maklerski, w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, a także odbiorca przemysłowy, który w roku kalendarzowym poprzedzającym rok realizacji obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla którego koszt pozyskania energii elektrycznej wynosi nie mniej niż 3% wartości jego produkcji, są obowiązani:

- 1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnych źródeł energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, lub
- 2) uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w art. 68 ust. 1 projektu ustawy, obliczoną w sposób określony w art. 73 projektu ustawy.

Dalsze przepisy (art. 69) parametryzują tych odbiorców przemysłowych, którzy z uwagi na energochłonność zostali zakwalifikowani do obniżenia kosztów funkcjonowania systemu wsparcia. Krąg podmiotów, który będzie mógł samodzielnie uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwo pochodzenia albo uiścić opłatę zastępczą rozszerzono na odbiorcę przemysłowego, został rozszerzony o odbiorcę przemysłowego, który w roku kalendarzowym

poprzedzający rok realizacji obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla którego koszt pozyskania energii elektrycznej wyniesie nie mniej niż 3 % wartości jego produkcji.

Parametry charakteryzujące poszczególne kategorie odbiorców przemysłowych są tym wyższe, im mniejszy jest zakres ciążącego na nich obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia. Grupa odbiorców przemysłowych o najmniejszym stopniu energochłonności (którzy zużyli nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla których stosunek kosztu energii elektrycznej do wartości produkcji sprzedanej wynosi co najmniej 3 % i mniej niż 7 %) objęta jest zakresem obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia w odniesieniu do 80 % ilości energii elektrycznej zakupionej na własny użytek. Kategoria odbiorców przemysłowych o średnim stopniu energochłonności (którzy zużyli nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla których stosunek kosztu energii elektrycznej do wartości produkcji sprzedanej wynosi co najmniej 7 % i mniej niż 12 %) objęta jest zakresem obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia w odniesieniu do 60 % ilości energii elektrycznej zakupionej na własny użytek. Natomiast grupa odbiorców przemysłowych charakteryzujących się najwyższym stopniem energochłonności (którzy zużyli nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i dla których stosunek kosztu energii elektrycznej do wartości produkcji sprzedanej wynosi co najmniej 12 % lub więcej) objęta jest zakresem obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia w odniesieniu do 100 GWh energii elektrycznej zakupionej na własny użytek.

Projekt ustawy (art. 69 ust. 2) wprowadza również definicję pojęcia wartości produkcji, która jest zgodna z definicją produkcji sprzedanej przemysłu zawartą w pkt. 1.46, podpunkt 7 Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2012 rok¹⁰. Przy obliczaniu wartości produkcji nie uwzględnia się zwolnień z części obowiązku nabywania i umarzania świadectw pochodzenia. Wartość produkcji ustalana jest w oparciu o księgi podatkowe prowadzone przez dany podmiot. Ponadto projekt wprowadza wobec przedsiębiorstw korzystających z obniżenia kosztów funkcjonowania systemu wsparcia obowiązek sprawozdawczy wobec Prezesa URE.

N podstawie art. 73 opłatę zastępczą oblicza się według wzoru:

$$O_z = O_{zj} \times (E_o - E_u),$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

O_z - opłatę zastępczą wyrażoną w złotych,

O_{zj} - jednostkową opłatę zastępczą wynoszącą 286,74 złotych za 1 MWh,

E_o - ilość energii elektrycznej, wyrażoną w MWh, wynikającą z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego w danym roku,

E_u - ilość energii elektrycznej, wyrażoną w MWh, wynikającą ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu, które obowiązany podmiot, o którym mowa w art. 68 ust. 2, przedstawił do umorzenia w danym roku.

W oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 76, minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres obowiązków, o których mowa w art. 41 ust. 1, art. 58 ust. 1, art. 59 i art. 68 ust. 1, w tym:

- 1) parametry techniczne i technologiczne wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii,
- 2) wymagania dotyczące pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii wykorzystujących, w procesie wytwarzania energii, nośniki energii, o których mowa w art. 2 pkt 21, oraz inne paliwa,
- 3) miejsce dokonywania pomiarów ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych, o którym mowa w art. 62 ust. 5 i art. 65 ust. 5.
- 4) wielkość i sposób obliczania udziału energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii, wynikającej z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, w sprzedaży energii elektrycznej lub biogazu rolniczego odbiorcom końcowym, w okresie kolejnych 15 lat,
- 5) sposób uwzględniania w kalkulacji cen energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, ustalanych w taryfach przedsiębiorstw energetycznych, o których mowa w art. 68 ust. 1:
 - a) kosztów uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 61 ust. 1,

¹⁰ Załącznik Rozporządzenia Rady Ministrów z 22 lipca 2011 r. (Dz.U. nr 173 poz. 1030).

b) poniesionej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 pkt 2,

c) kosztów zakupu energii elektrycznej lub ciepła lub chłodu, do których zakupu przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane

- biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa, zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych oraz zapewnienie poziomu udziału energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii umożliwiającego spełnienie warunków, o którym mowa w art. 77 ust. 3.

Podmiot, o którym mowa w art. 80 ust. 1 projektu ustawy, monitoruje ceny, po jakiej zbywane są na giełdzie towarowej, lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, o których mowa w art. 74 ust. 1 projektu ustawy, prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu. W przypadku, gdy średnie ceny, o których mowa powyżej, będą przez okres co najmniej dwóch kolejnych kwartałów roku kalendarzowego niższe niż 75% wartości opłaty zastępczej, o której mowa w art. 73 projektu ustawy, podmiot, o którym mowa w art. 80 ust. 1 projektu ustawy, przekazuje zbiorczy raport ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie 14 dni po zakończeniu kwartału. Jeżeli w wyniku analizy ww. raportu, minister właściwy do spraw gospodarki ustali, że dla zagwarantowania ceny praw majątkowych z tytułu świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu powyżej 75% wartości opłaty zastępczej, konieczna jest zmiana wielkości udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, o której mowa w art. 76 pkt 4, minister właściwy do spraw gospodarki dokona zwiększenia wielkości tego udziału, w następnym roku kalendarzowym, w drodze rozporządzenia biorąc pod uwagę możliwość realizacji celu krajowego, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy wyniki analizy ww. raportu.

Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres obowiązku potwierdzania danych, o którym mowa w art. 65 ust. 4, w tym:

- 1) parametry jakościowe biogazu rolniczego wprowadzonego do sieci dystrybucyjnej gazowej,
- 2) wymagania dotyczące pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości wytwarzanego biogazu rolniczego,
- 3) miejsce dokonywania pomiarów ilości biogazu rolniczego na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych, o których mowa w art. 65 ust. 4,

- 4) sposób przeliczania ilości wytworzonego biogazu rolniczego na ekwiwalentną ilość energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii na potrzeby wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 68 ust. 1

- biorąc pod uwagę w szczególności potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego oraz dostępne technologie wytwarzania biogazu rolniczego.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu są zbywalne i stanowią towar giełdowy, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu powstają po raz pierwszy z chwilą zapisania tych świadectw, na podstawie informacji o wydanych świadectwach pochodzenia lub świadectwach pochodzenia biogazu, o których mowa w art. 80 ust. 4, na koncie ewidencyjnym w rejestrze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu prowadzonym przez podmiot, o którym mowa w art. 80 ust. 1, i przysługują osobie będącej posiadaczem tego konta. Przeniesienie praw majątkowych wynikających ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu, o którym mowa w art. 80 ust. 1.

Rejestr świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu prowadzi podmiot prowadzący:

- 1) giełdę towarową w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych lub
- 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 oraz z 2011 r. Nr 234, poz. 1391)

- organizujący obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia.

Podmiot prowadzący rejestr świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu jest obowiązany prowadzić go w sposób zapewniający:

- 1) identyfikację podmiotów, którym przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu;
- 2) identyfikację przysługujących praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu oraz odpowiadającej tym prawom ilości energii elektrycznej;

- 3) zgodność ilości energii elektrycznej objętej zarejestrowanymi świadectwami pochodzenia lub świadectwami pochodzenia biogazu z ilością energii elektrycznej odpowiadającą prawom majątkowym wynikającym z tych świadectw.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu wygasają z chwilą jego umorzenia. Przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy, towarowy dom maklerski lub dom maklerski oraz odbiorca przemysłowy, o których mowa w art. 68 ust. 2, wraz z wnioskiem o umorzenie świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego jest obowiązany złożyć do Prezesa URE dokument, o którym mowa w art. 80 ust. 3. Świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego umorzone do dnia 31 marca danego roku kalendarzowego jest uwzględniane przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 68 ust. 1 w poprzednim roku kalendarzowym.

Świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 85 ust. 1, przysługuje przez okres kolejnych 15 lat, licząc od dnia oddania do użytkowania instalacji odnawialnego źródła energii, w którym została wytworzona energia elektryczna lub biogaz rolniczy objęty świadectwem pochodzenia.

Świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego przysługuje również w okresie rozruchu technologicznego instalacji odnawialnego źródła energii, nie dłużej jednak niż przez 90 dni liczonych od dnia pierwszego wprowadzenia energii elektrycznej lub biogazu rolniczego do sieci właściwego operatora. Wartość współczynnika korekcyjnego przysługującego w danym roku dla energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii ustala się odrębnie dla okresu rozruchu technologicznego oraz dla okresu po oddaniu tej instalacji do użytkowania, uwzględniając dla rozruchu technologicznego wartość współczynnika korekcyjnego obowiązującego w pierwszym dniu rozruchu technologicznego a dla okresu po dniu oddania instalacji do użytkowania wartość współczynnika korekcyjnego obowiązującego w pierwszym dniu oddania do użytkowania.

W przypadku instalacji spalania wielopaliwowego, świadectwo pochodzenia, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym, o którym mowa w

przepisach wydanych na podstawie art. 85 ust. 1, przysługuje przez okres kolejnych 5 lat, licząc od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej na którą wydano świadectwo pochodzenia.

Świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego, wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 85 ust. 1, przysługuje za energię elektryczną lub biogaz rolniczy, wytworzone w instalacjach odnawialnego źródła energii, które zostały zmodernizowane, pod warunkiem że łącznie spełnione zostaną następujące warunki:

- 1) w wyniku modernizacji istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii nastąpi przyrost mocy zainstalowanej energii elektrycznej lub przyrost wydajności wytwarzania biogazu rolniczego;
- 2) podmiot, który zmodernizował istniejącą instalację odnawialnego źródła energii poniósł nakłady inwestycyjne na urządzenia służące do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego w wysokości co najmniej 30% wartości początkowej modernizowanej instalacji odnawialnego źródła energii, z uwzględnieniem przepisów dotyczących amortyzacji;
- 3) zainstalowane zostały urządzenia wchodzące w skład tej instalacji odnawialnego źródła energii, służące do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego, które zostały wyprodukowane nie wcześniej niż 36 miesięcy przed dniem rozpoczęcia modernizacji;
- 4) zmodernizowana instalacja odnawialnego źródła energii nie będzie wykorzystywana do wytwarzania energii elektrycznej w instalacji spalania wielopaliwowego.

Świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 85 ust. 1, przysługuje przez okres 15 lat, licząc od dnia oddania do użytkowania zmodernizowanej instalacji odnawialnego źródła energii proporcjonalnie do przyrostu mocy zainstalowanej energii elektrycznej lub przyrostu wydajności wytwarzania biogazu rolniczego.

Wytwórcy wytwarzającemu energię elektryczną w wykorzystującej hydroenergię instalacji odnawialnego źródła energii o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 MW, który realizuje budowę instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 80 MW, Prezes URE może wydać świadectwo pochodzenia o współczynniku korekcyjnym równym 1. Warunkiem uzyskania

świadczenia pochodzenia, o którym mowa w zdaniu poprzednim, jest przekazanie Prezesowi URE przez wytwórcę realizującego budowę instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 80 MW, w terminie 60 dni po zakończeniu każdego kwartału, zweryfikowanego przez niezależnego audytora finansowego sprawozdania kwartalnego zawierającego informacje o poniesionych nakładach inwestycyjnych na realizację budowy tej inwestycji. Przy czym ilość energii elektrycznej w MWh, nie może przekraczać równowartości ilorazu 50 % poniesionych nakładów inwestycyjnych wyrażonych w złotych oraz wartości opłaty zastępczej wyrażonej w złotych za 1 MWh.

W przypadku instalacji odnawialnego źródła energii, którą po dniu 1 stycznia 2015 roku oddano do użytkowania lub poddano modernizacji, świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego przysługuje jedynie w przypadku, gdy urządzenia wchodzące w skład tej instalacji, służące do wytwarzania energii elektrycznej lub biogazu rolniczego, zostały wyprodukowane nie wcześniej niż 36 miesięcy przed dniem oddania do użytkowania tej instalacji odnawialnego źródła energii.

Na podstawie art. 84 ust. 10, minister właściwy do spraw gospodarki, ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz stosownych norm, które powinny spełniać urządzenia wchodzące w skład instalacji odnawialnego źródła energii, w tym wymagania dotyczące oznakowania ekologicznego, etykiet energetycznych i innych technicznych systemów odniesienia ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne.

Zgodnie z art. 85, minister właściwy do spraw gospodarki, co trzy lata, do dnia 30 czerwca danego roku określa, w drodze rozporządzenia, współczynniki korekcyjne dla instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących:

- 1) biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW do 500 kW lub wprowadzających biogaz rolniczy do sieci dystrybucyjnej gazowej o łącznej produkcji biogazu rolniczego do 2 mln m³,
- 2) biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 500 kW do 1 MW lub wprowadzających biogaz rolniczy do sieci dystrybucyjnej gazowej o łącznej produkcji biogazu rolniczego powyżej 2 mln m³ do 4 mln m³,

- 3) biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW lub wprowadzających biogaz rolniczy do sieci dystrybucyjnej gazowej o łącznej produkcji biogazu rolniczego powyżej 4 mln m³;
- 4) biogaz pozyskany z surowców pochodzących ze składowisk odpadów o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW,
- 5) biogaz pozyskany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW,
- 6) biomasę spalaną w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 10 MW,
- 7) biomasę spalaną w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej do 10 MW,
- 8) biomasę spalaną w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 MW do 50 MW,
- 9) biomasę spalaną w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 MW do 50 MW,
- 10) biomasę spalaną w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 50 MW,
- 11) biomasę spalaną w układach dedykowanych lub w układach hybrydowych w wysokosprawnej kogeneracji (CHP) o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 50 MW,
- 12) biomasę do spalania wielopaliwowego,
- 13) biopłyny,
- 14) energię promieniowania słonecznego o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 kW do 1 MW montowanej wyłącznie na budynkach,
- 15) energię promieniowania słonecznego o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 kW do 1 MW montowanej wyłącznie poza budynkami,
- 16) energię promieniowania słonecznego o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW do 10 MW,
- 17) energię wiatru na lądzie o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 kW do 500 kW,
- 18) energię wiatru na lądzie o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 500 kW,
- 19) energię wiatru na morzu,
- 20) hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 75 kW do 1 MW,

- 21) hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW do 5 MW,
- 22) hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 5 MW do 20 MW,
- 23) hydroenergię o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 20 MW,
- 24) energię geotermalną do wytwarzania energii elektrycznej

- na okres kolejnych pięciu lat, dla poszczególnych rodzajów i łącznej mocy zainstalowanych instalacji odnawialnych źródeł energii przyłączonych do sieci w danym punkcie przyłączeniowym, wytwarzających energię elektryczną lub biogaz rolniczy, wytworzone w instalacji odnawialnego źródła energii, mając na względzie politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w krajowym planie działania, o którym nowa w art. 94 ust 1, a także możliwość uzyskania zwrotu poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz kosztów eksploatacyjnych z uwzględnieniem ich finansowania w okresie do 15 lat.

Współczynniki korekcyjne obowiązujące w dwóch pierwszych latach w ww. rozporządzeniu ustanawia się na takim samym poziomie, co współczynniki korekcyjne obowiązujące w dwóch ostatnich latach, o których mowa w rozporządzeniu, dotyczącym okresu bezpośrednio poprzedzającego.

Bardzo ważnym przepisem ograniczającym możliwość wykorzystania do budowy instalacji odnawialnego źródła energii urządzeń wyeksploatowanych, lub urządzeń importowanych, zdemontowanych z zamortyzowanych instalacji jest art. 84 ust. 9. Stanowi on, że w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii, którą po dniu 1 stycznia 2015 roku oddano do użytkowania lub poddano modernizacji, świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu, przysługuje na zasadach określonych niniejszą ustawą, tylko w przypadku, gdy urządzenia wchodzące w skład tej instalacji, służące do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz biogazu rolniczego lub biogazu, zostały wyprodukowane nie wcześniej niż 36 miesięcy przed dniem oddania do użytkowania tej instalacji odnawialnego źródła energii.

Przepisem transponującym postanowienia art. 13 dyrektywy 2009/28/WE w szczególności ust. 2 i 6 jest art. 84 ust. 10. Przewidziana bowiem została delegacja ustawowa, na podstawie której minister właściwy do spraw gospodarki, ogłosi, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz obowiązujących norm, które muszą być spełnione przez urządzenia wchodzące w skład instalacji odnawialnego źródła energii, w tym wymagania dotyczące oznakowania

ekologicznego, etykiet energetycznych i innych technicznych systemów odniesienia ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne.

W przypadku układów hybrydowych, współczynnik korekcyjny określa się w zależności od łącznej zainstalowanej mocy elektrycznej danej jednostki zgodnie z pkt 6 – 11 w art. 85 ust. 1 przy zachowaniu proporcji między częściami jednostki wytwórczej, w której wykorzystywane są wyłącznie nośniki energii odnawialnej oraz nośniki energii nieodnawialnej. Powyższe oznacza, iż przy określaniu współczynnika korekcyjnego należy brać pod uwagę jedynie wielkość (moc zainstalowaną) część jednostki wytwórczej, w której wykorzystywane są wyłącznie nośniki energii odnawialnej. Określenie współczynnika jak dla nowej instalacji odnawialnego źródła energii następuje również w przypadku wymiany części jednostki wytwórczej, w której nastąpiła zmiana wykorzystania nośników energii nieodnawialnej na wyłącznie nośniki energii odnawialnej.

Opłata zastępcza, o której mowa w art. 68 ust. 1 pkt 2, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest uiszczana na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 31 marca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest obowiązany do corocznego przedstawiania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o wysokości uiszczonych opłat zastępczych oraz wysokości uiszczonych kar pieniężnych, o których mowa w art. 130 ust. 1, do dnia 30 czerwca każdego roku.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 projektu ustawy, wytwarzanie energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW lub wytwarzanie biogazu rolniczego o wydajności do 20 mln m³ w instalacji odnawialnego źródła energii zwalnia się z opłat, o których mowa w art. 80 ust. 5. Do powyższych zwolnień z opłaty skarbowej zastosowanie mają przepisy odrębne.

9.6. Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnego źródła energii i energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego w instalacji odnawialnego źródła energii (rozdział 6)

Uregulowanie w projekcie ustawy kwestii dotyczących gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej wytwarzanej w instalacji odnawialnego źródła energii wynika z konieczności

implementacji dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Przedmiotowa dyrektywa w pkt 52 preambuły wskazuje, iż gwarancje pochodzenia, wydane do celów dyrektywy, służą wyłącznie jako dowód dla odbiorcy końcowego, że określona część lub ilość energii została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych.

Gwarancja pochodzenia może być przenoszona przez jednego posiadacza na innego niezależnie od energii, do której się odnosi. Jednak, aby zapewnić, że jednostka energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii jest okazywana odbiorcy tylko raz, należy unikać podwójnego liczenia i podwójnego okazywania gwarancji pochodzenia. Energia ze źródeł odnawialnych, której gwarancja pochodzenia została sprzedana osobno przez producenta, nie powinna być okazywana lub sprzedawana odbiorcy końcowemu jako energia ze źródeł odnawialnych. Istotne jest, aby odróżniać zielone certyfikaty stosowane w systemach wsparcia od gwarancji pochodzenia.

Przepisy zawarte w rozdziale 6 projektu ustawy szczegółowo wskazują tryb wydawania przez Prezesa URE gwarancji pochodzenia. Ponadto, w ww. rozdziale wskazano zawartość gwarancji pochodzenia, okres jej ważności (12 miesięcy) oraz tryb uznawania gwarancji pochodzenia wydawanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Dodatkowo, w projekcie ustawy zobligowano Prezesa URE do utworzenia i prowadzenia rejestru gwarancji pochodzenia.

9.7 Krajowy plan działania w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz monitorowanie rynku energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, biogazu rolniczego, a także rynku biokomponentów, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych stosowanych w transporcie (rozdział 7)

W niniejszym rozdziale ustanowiono obowiązek opracowania krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, który wskazuje krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych zużyte w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia do 2020 r., uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych, w tym współpracę

między organami władzy lokalnej, regionalnej i krajowej, zaplanowane transfery statystyczne lub wspólne projekty, krajowe strategie ukierunkowane na rozwój istniejących zasobów biomasy i zmobilizowanie nowych zasobów biomasy do różnych zastosowań.

W ustawie przyjęto, iż w przypadku wydania przez Komisję Europejską zaleceń dotyczących krajowego planu działania, lub gdy udział energii z odnawialnych źródeł energii spadnie poniżej orientacyjnego kursu w bezpośrednio poprzedzającym okresie dwuletnim, minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje Komisji Europejskiej zmieniony krajowy plan działania, określając przy tym odpowiednie i proporcjonalne środki zapewniające powrót do orientacyjnego kursu wyznaczonego w krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.

Odpowiedzialnym za przygotowanie krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych będzie minister do spraw gospodarki. Dokument będzie przyjmowany przez Radę Ministrów. Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych został już przygotowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki, zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 7 grudnia 2010 r. i przekazany Komisji Europejskiej w dniu 9 grudnia 2010 r.

Przyjęto również zasadę, iż minister właściwy do spraw gospodarki złoży Komisji Europejskiej sprawozdanie dotyczące postępu w promowaniu i wykorzystaniu energii z odnawialnych źródeł energii. Sprawozdanie takie składał będzie minister właściwy do spraw gospodarki Komisji Europejskiej co dwa lata w terminie do dnia 31 grudnia. Pierwsze Sprawozdanie okresowe za lata 2009-2010 dotyczące postępu w promowaniu i wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych w Polsce (przygotowane na podstawie art. 22 dyrektywy 2009/28/WE) zostało przesłane do Komisji Europejskiej w dniu 13 marca 2012 r.

Określono także obowiązki ministra właściwego do spraw gospodarki w zakresie monitorowania realizacji krajowego celu w zakresie udziału energii i paliw wytworzonych z odnawialnych źródeł energii.

Realizując ten obowiązek Minister Gospodarki, Minister Rolnictwa, Minister Środowiska i Prezes URE będą mogli zlecać wykonanie poszczególnych czynności specjalistom lub podmiotom zatrudniającym pracowników posiadających szczególne uprawnienia lub wiedzę i odpowiednie doświadczenie, niezbędne do wykonywania tych czynności. Zakłada się,

wskazane powyżej obowiązki wykonywane będą w zakresie dotychczas powierzonych zadań i nie wpłyną w żaden sposób na konieczność zatrudnienia dodatkowych pracowników. Prowadzenie stałego i szczegółowego monitoringu odnawialnych źródeł energii umożliwi zrównoważony rozwój wszystkich źródeł, co pozwoli w optymalny sposób osiągnąć zakładany cel.

W projektowanych przepisach ustanowiono, iż przy obliczaniu udziału energii z OZE stosuje się metodologię i definicje stosowane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki publicznej. Zgodnie z treścią załącznika IV dyrektywy 2009/28/WE, energię elektryczną uzyskiwaną z energii wodnej i energii wiatru uwzględnia się zgodnie z zasadami normalizacji. W ustawie znalazła się delegacja do wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki szczegółowych zasad dotyczących obliczania: ilości końcowego zużycia energii brutto, ilości energii wytworzonej w elektrowniach wodnych lub w farmach wiatrowych, ilości ciepła wytworzonego z energii aerothermalnej, geothermalnej lub hydrothermalnej przez pompy ciepła.

W celu polepszenia dostępu do informacji w zakresie odnawialnych źródeł energii ustawa nakłada na ministra właściwego do spraw gospodarki obowiązek do przygotowania bazy danych zawierającej kompleksowe dane na temat odnawialnych źródeł energii w Polsce.

9.8. Warunki i tryb wydawania certyfikatów instalatorom mikroinstalacji i małych instalacji oraz akredytowania organizatorów szkoleń (rozdział 8)

Projekt regulacji stanowi, że instalatorem mikroinstalacji i małych instalacji będzie osoba, posiadająca ważny certyfikat, odpowiednio w zakresie instalowania danego rodzaju instalacji, o których mowa w art. 100 ust. 2 ustawy. Będzie ona mogła również, w zakresie określonym wydanym certyfikatem dokonywać modernizacji mikroinstalacji i małych instalacji lub utrzymywać je w należytych stanie technicznym, a także będzie miała obowiązek poświadczyć numerem certyfikatu zainstalowanie instalacji lub dokonywanie ww. czynności.

Obowiązek poświadczenia zainstalowania instalacji numerem certyfikatu, będzie służyć z jednej strony wypełnieniu warunku, o którym mowa w załączniku IV dyrektywy, czyli uzyskaniu potwierdzenia pewności dla odbiorcy (wytwórcy) umiejętnego zainstalowania instalacji oraz zapewnienia jej niezawodności i zgodności z obowiązującymi przepisami i normami, a z drugiej strony umożliwi potwierdzenie ciągłości wykonywania odpowiednich

prac w zakresie instalowania, modernizacji lub utrzymania w odpowiednim stanie technicznym dla celów przedłużenia ważności certyfikatu. Posiadanie przez instalatorów numeru certyfikatu umożliwi Prezesowi Urzędu Dozoru Technicznego, zwanego dalej „Prezesem UDT” weryfikację oświadczeń instalatora wnioskującego o przedłużenie ważności dokumentu.

Certyfikat będzie wydawany przez Prezesa UDT, na wniosek zainteresowanej osoby, na okres 5 lat. Otrzyma go osoba, która:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada wykształcenie minimum zasadnicze zawodowe lub równoważne w zakresie instalowania urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 3) posiada udokumentowane trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie instalowania lub modernizacji urządzeń i instalacji: sanitarnych, energetycznych, grzewczych, chłodniczych lub elektrycznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu;
- 5) odbyła szkolenie podstawowe dla osób ubiegających się o wydanie certyfikatu instalatora mikroinstalacji lub małej instalacji, zwanego dalej „certyfikatem”, poświadczony zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora szkoleń w zakresie dotyczącym instalowania danego rodzaju instalacji;
- 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin, poświadczony świadectwem, przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną, odpowiednio dla danego rodzaju instalacji, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia podstawowego;
- 7) posiada ważny certyfikat odpowiednio w zakresie instalowania danego rodzaju instalacji.

Zgodnie z projektem ustawy do zadań instalatora będzie należeć w szczególności instalowanie, wykonywanie modernizacji lub utrzymywanie w należyтым stanie technicznym następujących rodzajów mikroinstalacji i małych instalacji:

- 1) kotłów i pieców na biomasę;
- 2) systemów fotowoltaicznych;
- 3) słonecznych systemów grzewczych;
- 4) pomp ciepła;
- 5) płytkich systemów geotermalnych.

Egzamin, o którym mowa w art. 101 ust. 1 przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną, składać się będzie z części teoretycznej i praktycznej, dotyczącej danego rodzaju mikroinstalacji i małych instalacji. Obejmować one będą w szczególności sprawdzenie wiedzy ze znajomości przepisów krajowych, norm i specyfikacji technicznych oraz umiejętności praktycznych odpowiednio dla danego rodzaju instalacji.

Zakres egzaminu będzie odpowiadał zakresowi programowemu szkoleń poszerzonemu o wiedzę dotyczącą zasad certyfikacji instalatorów, określonych ustawą i przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie art. 114.

Komisję egzaminacyjną będzie powoływał Prezes UDT spośród osób wskazanych we wnioskach:

- 1) stowarzyszeń naukowo-technicznych,
- 2) izb gospodarczych i izb rzecznawców
- pod warunkiem, że zgodnie ze statutem wykonują działalność w zakresie odnawialnych źródeł energii;
- 3) jednostek i instytucjach o zasięgu regionalnym lub ogólnokrajowych wykonujących działalności w zakresie danego rodzaju instalacji;
- 4) producentów oraz przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii;
- 5) ośrodków szkoleniowych lub szkół, w których jest prowadzone kształcenie zawodowe z zakresu odnawialnych źródeł energii lub energetyki.

W skład Komisji wchodzi co najmniej 7 członków przeprowadzających egzamin dla danego rodzaju instalacji.

Należy wyjaśnić, że osoby będące obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz osoby będące obywatelami innych państw, którym na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa wspólnotowego przysługuje prawo podjęcia zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą instalować mikroinstalacje lub małe instalacje, jeżeli:

- 1) posiadają ważny certyfikat lub równoważny dokument wydany w tym państwie zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku IV dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych i zgłoszą Prezesowi UDT zamiar rozpoczęcia instalacji mikroinstalacji i małej instalacji nie później niż 30 dni przed zamierzonym rozpoczęciem instalacji, lub

2) posiadają certyfikat udzielony na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Powyższe pozostaje w związku z zasadą określoną w dyrektywie 2005/36/WE. odpowiednio w: art. 4.1: *Uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące Państwo Członkowskie pozwala beneficjentowi na podjęcie w tym Państwie Członkowskim zawodu, do którego posiada kwalifikacje w rodzimym Państwie Członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym Państwie Członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego Państwa Członkowskiego*, oraz art. 8.1: *Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wezwać organy Państwa Członkowskiego siedziby, w odniesieniu do każdego świadczenia usług, do przedstawienia informacji potwierdzających, że usługodawca prowadzi działalność zgodnie z prawem, że wykonywał zawód w sposób należyty, jak również, że nie zostały na niego nałożone kary dyscyplinarne lub sankcje karne związane z wykonywaniem działalności zawodowej*. Dyrektywa 2005/36/WE wprowadzona została do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 63, poz. 394).

Zgodnie z art. 114, minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i sposób udzielania akredytacji organizatorowi szkoleń oraz sposób jej okresowej weryfikacji i cofnięcia akredytacji, wzór wniosku o udzielenie akredytacji lub o wpis do rejestru podmiotów, o których mowa w art. 115, oraz zaświadczenia potwierdzającego odbycie szkolenia;
- 2) zakres programowy szkoleń podstawowych i przypominających, części teoretycznej i praktycznej, obejmujący minimalny zakres wiedzy i umiejętności odpowiednio dla danego rodzaju instalacji, o których mowa w art. 100 ust. 2, w przypadku osób ubiegających się o wydanie lub przedłużenie certyfikatu;
- 3) wymagania kwalifikacyjne dla powołania na członka Komisji Egzaminacyjnej w szczególności wykształcenie, zasady doskonalenia zawodowego w czasie trwania powołania oraz sposób ich dokumentowania, tryb powoływania, okresowej weryfikacji i odwoływania członków Komisji, sposób działania Komisji oraz zasady wynagradzania jej członków;
- 4) sposób opracowywania, weryfikacji i przechowywania katalogu pytań egzaminacyjnych;
- 5) warunki, formę i tryb przeprowadzania egzaminu oraz kryteria jego łącznej oceny;
- 6) sposób wnoszenia opłat, o których mowa w art. 119 ust. 1;

- 7) wzory wniosków o wydanie certyfikatu, tymczasowego certyfikatu lub ich wtórników, o wznowienie certyfikatu oraz wzory graficzne takich certyfikatów i ich wtórników;
- 8) sposób prowadzenia rejestrów, o których mowa w art. 120 ust. 1, oraz warunki i sposób przechowywania dokumentacji dotyczącej udzielonej akredytacji i wydania certyfikatu;

— mając na uwadze zapewnienie odpowiedniej jakości mikroinstalacji i małych instalacji, bezstronny i niezależny przebieg postępowań w sprawie akredytacji organizatorów szkoleń oraz certyfikacji instalatorów w danym rodzaju instalacji oraz zapewnienie ich właściwego dokumentowania i ewidencjonowania oraz przechowywania dokumentacji dotyczącej postępowań.

Prezes UDT będzie przedłużać ważność certyfikatu za opłatą na okres kolejnych pięciu lat, na pisemny wniosek złożony nie później niż 30 dni przed datą upływu ważności uprzednio wydanego certyfikatu, jeżeli instalator:

- 1) nie był skazany za przestępstwo umyślne przeciwko wiarygodności dokumentów i obrotowi gospodarczemu;
- 2) w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę upływu ważności certyfikatu ukończył szkolenie przypominające poświadczone zaświadczeniem, przeprowadzone przez akredytowanego organizatora szkoleń;
- 3) przedstawi wykaz zainstalowanych, poddanych modernizacji lub utrzymywanych w należyтым stanie technicznym minimum pięciu referencyjnych mikroinstalacji i małych instalacji.

Proponowany zapis nie jest restrykcyjny, ani uciążliwy dla certyfikowanego instalatora, bowiem wymóg ogranicza się do ukończenia szkolenia przypominającego oraz przedstawienia wykazu minimum pięciu referencyjnych mikroinstalacji i małych instalacji wykonanych w zakresie wydanego certyfikatu ważnego przez 5 lat. Przyczyni się to do utrzymania kompetencji w czasie ważności wymienionego dokumentu.

W stosowanych w innych krajach członkowskich UE lub publikowanych w odpowiednich raportach europejskich rekomendacjach dotyczących wznowiania certyfikacji, istnieje np. wymóg dostarczenia dowodu określonej wcześniej minimalnej liczby instalacji wykonanych w ciągu okresu ważności certyfikacji/równoważnej kwalifikacji i odbycia dalszego szkolenia zawodowego oraz zdania powtórnie egzaminu po zakończeniu ważności certyfikatu.

W przypadku utraty certyfikatu, na wniosek osoby zainteresowanej, Prezes UDT będzie wydawał wtórnik certyfikatu.

Procedura wydawania certyfikatu będzie podstawą do jego uznawania w krajach członkowskich UE. Ustanowienie w krajach członkowskich systemów certyfikacji lub kwalifikowania instalowania OZE, na zasadach i zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku IV dyrektywy jest jednym z jej celów.

Jednym z warunków uzyskania certyfikatu, jest ukończenie szkolenia poświadczonego zaświadczeniem, przeprowadzanego przez akredytowanego organizatora szkoleń zwanego dalej „organizatorem”, w zakresie dotyczącym danego rodzaju instalacji.

Organizatorami będą mogli być producenci urządzeń lub systemów odnawialnych źródeł energii, instytucje lub stowarzyszenia. Ustawa i wydane na podstawie art. 90 pkt 1 przepisy będą uwzględniać wytyczne dyrektywy w tym zakresie. Dla uzyskania odpowiedniego poziomu szkolenia, organizator powinien spełnić wymagania określone w pkt 3 i 4 załącznika IV dyrektywy.

Akredytowanym organizatorem szkolenia podstawowego lub przypominającego będzie mógł być podmiot, który:

- 1) posiada system zarządzania szkoleniami;
- 2) posiada warunki lokalowe i wyposażenie gwarantujące prawidłowe przeprowadzenie szkoleń;
- 3) dysponuje kadrą posiadającą kwalifikacje niezbędne do przeprowadzenia szkolenia;
- 4) uzyskał akredytację Prezesa UDT, zwaną dalej „akredytacją”, w zakresie szkolenia odpowiedniego dla danego rodzaju instalacji, o których mowa w art. 100 ust. 2.

Organizatorzy szkoleń i instalatorzy będą mieli prawo do odwoływania się od rozstrzygnięć Prezesa UDT dotyczących odmowy udzielenia lub odwołania akredytacji, odmowy wydania lub przedłużenia ważności certyfikatu oraz cofnięcia certyfikatu instalatora do Komitetu Odwoławczego działającego przy Prezesie UDT jako organ odwoławczy w sprawach określonych w ustawie, należących do zadań Prezesa UDT.

Kadencja Komitetu będzie trwała 4 lata, a w skład maksimum 10 osobowego Komitetu wchodzić będą proporcjonalnie, w liczbie zapewniającej brak dominacji którejkolwiek ze stron, osoby reprezentujące organy administracji rządowej, ogólnopolskie stowarzyszenia

i organizacje: konsumenckie, pracodawców, gospodarcze i naukowo-techniczne jeżeli zakres ich działania obejmuje zadania związane z promocją odnawialnych źródeł energii.

Minister właściwy do spraw gospodarki po zasięgnięciu opinii Prezesa UDT o zgłoszonych kandydatach będzie powoływał oraz odwoływał członków Komitetu, którego organizację i tryb pracy określi regulamin nadany przez Prezesa UDT, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki. Obsługę administracyjno-organizacyjną Komitetu zapewni Urząd Dozoru Technicznego.

Odwołania będą wnoszone za pośrednictwem Prezesa UDT do Komitetu w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o odmowie udzielenia lub odwołania akredytacji organizatorowi szkoleń lub odmowie wydania, wznowienia lub cofnięcia certyfikatu.

W przypadku oddalenia odwołania osobie lub podmiotowi przysługuje skarga do sądu administracyjnego, za pośrednictwem Komitetu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o oddaleniu odwołania; w postępowaniu przed sądem stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych.

Mając na względzie bezstronny i niezależny przebieg postępowań w sprawie akredytacji organizatorów szkoleń oraz certyfikacji instalatorów w danym rodzaju instalacji, a także zapewnienie właściwego dokumentowania, ewidencjonowania i bezpiecznego przechowywania ich dokumentacji, pobiera się opłatę za:

- 1) udzielanie akredytacji, wynosząca w roku wydania ustawy 150%;
 - 2) postępowania w sprawie wydania certyfikatu, wynosząca w roku wydania ustawy 25%;
 - 3) wznowianie certyfikatu, wynosząca w roku wydania ustawy 10%
- kwoty obowiązującego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto, za wydanie wtórника certyfikatu pobierana będzie opłata w wysokości 50 zł za wydany dokument.

Opłaty te będą stanowiły przychód Urzędu Dozoru Technicznego przeznaczony na pokrycie kosztów związanych z oceną dokumentacji i weryfikacją akredytowanych organizatorów szkoleń, utrzymywaniem ich rejestru, z utrzymywaniem katalogu pytań egzaminacyjnych, przeprowadzaniem egzaminów, w tym wynagrodzeniami członków komisji egzaminacyjnej,

oceną dokumentacji w postępowaniu w sprawie wydania certyfikatu i utrzymywaniem rejestru certyfikowanych instalatorów, a także na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem tymczasowego certyfikatu, przedłużaniem ważności certyfikatu i wydawaniem wtórników oraz udziałem w europejskich systemach certyfikacji lub równoważnej kwalifikacji.

Ustawa przewiduje prowadzenie przez Prezesa UDT w systemie informatycznym następujących rejestrów:

- 1) certyfikowanych instalatorów, certyfikatów i wtórników;
- 2) akredytowanych organizatorów szkoleń.

Dokumentacja dotycząca przebiegu kwalifikacji, wydanych certyfikatów i ich wtórników będzie przechowywana przez Prezesa UDT przez okres 5 lat.

Proponowany ustawą system certyfikacji instalatorów mikroinstalacji i małych instalacji pozwala na:

- 1) spełnienie wymagań dyrektywy 2009/28/WE, w zakresie eksploatacji, niezawodności, solidności, jakości oraz zgodności ze wszystkimi zasadami i normami, w tym dotyczącymi oznakowania energetycznego i ekologicznego;
- 2) ochronę dóbr o charakterze nadrzędnym, tj. zdrowia i życia prosumentów systemu, którzy zdecydują się na wytwarzanie energii w mikroinstalacjach i małych instalacjach.

Ponadto przyczyni się do sprostania oczekiwaniom zmieniającego się rynku pracy, poprzez zapewnienie właściwych kwalifikacji personelu, co wpłynie na jakość prac instalacyjnych. W konsekwencji przełoży się to na wywiązanie się z krajowych zobowiązań związanych z efektywnością energetyczną, etykietowaniem ekologicznym i rozwojem OZE.

9.9. Zasady współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych projektów inwestycyjnych oraz współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii (rozdział 8)

Dyrektywa 2009/28/WE stwarza możliwość wprowadzenia do prawodawstwa krajowego regulacji dotyczących ustanowienia przez dwa lub więcej państw członkowskich UE wspólnych systemów wsparcia dla produkcji energii z OZE. Rekomendowane są również inne formy współpracy pomiędzy państwami członkowskimi UE m.in. poprzez: dokonywanie

transferów statystycznych energii z OZE, opracowanie wspólnych projektów dotyczących wytwarzania energii z OZE, w tym wspólnych projektów dla energii z OZE z udziałem państw trzecich, uznanie gwarancji pochodzenia wydanych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

W rozdziale tym zawarto regulacje dotyczące zasad współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych projektów inwestycyjnych oraz zasad współpracy międzynarodowej w zakresie odnawialnych źródeł energii, w szczególności w zakresie statystycznego transferu energii. Ww. dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia i stworzenia ram współpracy międzynarodowej pomiędzy państwami członkowskimi.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, iż na podstawie ww. przepisów zostaną stworzone ramy prawne do prowadzenia ustaleń z innymi państwami członkowskimi UE, w zakresie przekazania lub przyjęcia określonej ilości energii ze źródeł odnawialnych w formie „transferu statystycznego”.

Minister właściwy do spraw gospodarki przekazywał będzie Komisji Europejskiej informacje o cenie oraz ilości energii stanowiącej przedmiot transferu statystycznego. Transfer statystyczny odbywać się będzie na podstawie umowy między Rzeczypospolitą Polską a innym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Rozdział ten reguluje także kwestie związane z realizacją wspólnych projektów dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii. Wspólne projekty mogą dotyczyć budowy nowych lub modernizacji istniejących instalacji, skutkujących zwiększeniem ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii, a ich realizacja oraz współfinansowanie odbywać się będzie na podstawie zawieranych umów.

W przepisie art.123 projektu regulacji ustanowiono zasadę, że transfer statystyczny odbywa się na podstawie umowy międzynarodowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z 2002 r. Nr 216, poz. 1824, z 2010 r. Nr 213, poz. 1395 oraz z 2011 r. Nr 117, poz. 676), albo na podstawie umowy cywilnoprawnej. Umowy dotyczące transferu statystycznego powinny co najmniej zawierać postanowienia określające:

- 1) ilość przekazywanej energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii;

- 2) cenę energii elektrycznej;
- 3) sposób prowadzenia rozliczeń za energię elektryczną;
- 4) okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;
- 5) zobowiązanie stron umowy do przekazywania Komisji Europejskiej informacji o transferze statystycznym określonej ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii, w szczególności ilości i ceny przekazywanej energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii.

Informację o transferze statystycznym określonej ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii strony umowy przekazują Komisji Europejskiej nie później, niż w terminie 3 miesięcy po zakończeniu każdego roku, w którym dokonano transferu statystycznego.

W przypadku nie osiągnięcia przez Rzeczpospolitą Polską celu krajowego, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1, wynikającego z krajowego planu działania, nie dokonuje się, w danym roku kalendarzowym transferów statystycznych. Dodatkowo zawarcie umowy cywilnoprawnej wymaga uzyskania zgody Rady Ministrów. Umowa cywilnoprawna, w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia, jest przekazywana Radzie Ministrów do wiadomości.

W świetle ww. dyrektywy istotnym postanowieniem umowy będzie zobowiązanie stron umowy do przekazywania Komisji Europejskiej informacji o transferze statystycznym. Informację o transferze statystycznym określonej ilości energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii strony umowy zobowiązane będą przekazywać Komisji Europejskiej nie później, niż w terminie 3 miesięcy po zakończeniu każdego roku, w którym dokonano transferu statystycznego.

W przepisie art. 124 wskazano zasadę według której Minister właściwy do spraw gospodarki przesyła Komisji Europejskiej, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy dotyczącej transferu statystycznego informacje dotyczące tego transferu statystycznego, w tym dotyczące określonej ilości i cen energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii, która może zostać uwzględniona w realizacji celu krajowego, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1.

Zgodnie z art. 125 transfer statystyczny nie będzie mieć wpływu na osiągnięcie celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania,

Warunkiem uznania transferu statystycznego i tym samym osiągnięcia celu krajowego,

wynikającego z krajowego planu działania, jest realizacja zobowiązania stron umowy, o której mowa w art. 123 ust. 1, w zakresie przekazywania Komisji Europejskiej informacji o transferze statystycznym.

Przepis ten określał będzie wymogi dotyczące uznania transferu statystycznego na potrzeby realizacji celu krajowego. Zatem w przypadku przekazania określonej ilości energii i paliw z odnawialnych źródeł energii, w formie transferu statystycznego, należy:

- 1) przekazaną lub sprzedaną określoną ilość energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii przez Rzeczypospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwom członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, odjąć od określonej ilości energii lub paliw, wytworzonych z odnawialnych źródeł energii, która jest uwzględniana przy obliczaniu celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania;
- 2) przyjętą lub zakupioną określoną ilość energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii przez Rzeczypospolitą Polską od innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, dodać do określonej ilości energii lub paliw, wytworzonych z odnawialnych źródeł energii, która jest uwzględniana przy obliczaniu celu krajowego, wynikającego z krajowego planu działania.

Regulacje zawarte w art. 126 regulują kwestię współpracy międzynarodowej pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi z Polski i z innych krajów. Przepis stanowi, iż przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii na terytorium Rzeczypospolitej Polski lub na obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej, w terminie do dnia 31 grudnia 2016 r., może przystąpić na warunkach określonych w umowie zawieranej z innymi podmiotami z państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, do realizacji wspólnego projektu energetycznego, dotyczącego wytwarzania energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii, zwanego dalej „wspólnym projektem energetycznym”.

Należy wyjaśnić, iż data 31 grudnia 2016 r. wynika z postanowień dyrektywy (2009/28/WE), która stanowi w art. 9 ust. 3 lit. a, iż budowa połączenia wzajemnego musi się rozpocząć do dnia 31 grudnia 2016 r. Mając na uwadze specyfikę polskiego systemu energetycznego oznacza to, iż w okresie tym dane przedsiębiorstwo energetyczne winno przystąpić do wspólnego projektu energetycznego.

Zgodnie z przepisami ustawy wspólnym projektem energetycznym jest w szczególności budowa nowej instalacji odnawialnego źródła energii lub paliw, modernizacja istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii lub paliw, którą dokonano po dniu 25 czerwca 2009 r., oraz z której wytworzona określona ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw będzie zaliczana do krajowego celu, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1. Data 25 czerwca 2009 r. także wynika z treści dyrektywy (art. 9 ust. 2 lit. b ww. dyrektywy).

Zgodnie z regulacją przedsiębiorstwo energetyczne, które przystąpiło do wspólnego projektu energetycznego, będzie zobowiązane do przekazania niezwłocznie po przystąpieniu do wspólnego projektu, informacji o tym fakcie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki. Przedsiębiorstwo energetyczne, które przystąpiło do wspólnego projektu energetycznego, będzie zobowiązane do przekazania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacji o każdym zrealizowanym etapie wspólnego projektu energetycznego, w szczególności o instalacji służącej do wytwarzania energii lub paliw, oraz ilości wytworzonej w tej instalacji energii lub paliw z odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z regulacją, zakres współfinansowania, termin realizacji wspólnego projektu energetycznego oraz obowiązki stron określi umowa, której stroną będzie dane przedsiębiorstwo energetyczne. Uczestnictwo danego przedsiębiorstwa energetycznego we wspólnym projekcie energetycznym uzależnione będzie od kondycji tego przedsiębiorstwa oraz od postanowień polityki energetycznej państwa.

Regulacja określona w art. 127 stanowi, iż minister właściwy do spraw gospodarki, stosując obiektywne i przejrzyste zasady oraz biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa, w drodze decyzji, po uzyskaniu opinii ministra do spraw Skarbu Państwa, będzie wyrażał zgodę na przystąpienie przedsiębiorstwa energetycznego do wspólnego projektu energetycznego. Przepis ten określa jasne i czytelne wymogi wydania decyzji dla ministra właściwego do spraw gospodarki.

Należy zaznaczyć, iż decyzja wydawana będzie na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, które zamierza przystąpić do wspólnego projektu energetycznego.

Wniosek, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstw energetycznych, które zamierza realizować wspólny projekt energetyczny;
- 2) opis instalacji odnawialnego źródła energii, którego dotyczy wspólny projekt energetyczny;
- 3) określenie udziału lub ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, która będzie mogła być zaliczana do krajowego celu danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wynikającego z krajowego planu działania;
- 4) okres, w pełnych latach kalendarzowych, w którym wytworzona energia elektryczna będzie mogła być zaliczona do krajowego celu danego państwa członkowskiego, wynikającego z krajowego planu działania;
- 5) zasady udziału instalacji w systemie wsparcia.

Minister właściwy do spraw gospodarki, wyrażając zgodę, w drodze decyzji administracyjnej, określi jaki udział lub ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu będzie zaliczony do krajowego celu, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1.

W przypadku konieczności zmiany wspólnego projektu energetycznego przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało zgodę, zobowiązane będzie wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę wspólnego projektu energetycznego. Przepisy dotyczące wspólnego projektu, w szczególności dotyczące uzyskania zgody, będą odpowiednio stosowane do wyrażenia zgody na dokonanie zmian we wspólnym projekcie energetycznym.

Wyżej wymienione szczegółowe zasady mają na celu optymalne wykorzystanie polskiego potencjału odnawialnych źródeł energii, a także zachowanie bezpieczeństwa funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Zgodnie z treścią art. 128 minister właściwy do spraw gospodarki zobowiązany będzie przekazywać Komisji Europejskiej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy, informację o udziale lub ilości energii elektrycznej, ciepła

lub chłodu wytworzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w instalacji odnawialnego źródła energii, będącej wspólnym projektem energetycznym:

- 1) oddanej do eksploatacji po dniu 25 czerwca 2009 r. lub
 - 2) zmodernizowanej po dniu 25 czerwca 2009 r.
- jeżeli energia ta, ciepło lub chłód zostanie zaliczona do krajowego celu danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Informacja powinna zawierać:

- 1) oznaczenie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z którego podmioty uczestniczyły we wspólnym projekcie energetycznym;
- 2) wykaz przedsiębiorstw energetycznych, które przystąpiły do wspólnego projektu energetycznego;
- 3) opis instalacji odnawialnego źródła energii;
- 4) określenie udziału lub ilości energii elektrycznej, ciepła lub chłodu wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, która będzie zaliczana do krajowego celu danego państwa członkowskiego;
- 5) okres, w pełnych latach kalendarzowych, w którym wytworzona energia elektryczna, ciepło lub chłód może być zaliczona do krajowego celu danego państwa członkowskiego.

Jednym z wymogów dyrektywy jest aby energia elektryczna została wytworzona w nowo wybudowanej instalacji, za takie dyrektywa (z dnia 23 kwietnia 2009) uznaje te instalacje, które oddano do eksploatacji po dniu 25 czerwca 2009, lub w tej części instalacji, które zostały zmodernizowane po tej dacie, w ramach wspólnego projektu.

Regulacja art. 129 stanowi, iż minister właściwy do spraw gospodarki, realizując zobowiązania międzynarodowe, może uwzględnić w krajowym celu, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1, energię elektryczną, ciepło lub chłód oraz paliwa z instalacji odnawialnego źródła energii lub paliw zlokalizowanej na terenie państwa nie będącego członkiem Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wyłącznie w przypadku, gdy energia lub paliwa z odnawialnych źródeł zostaną zużyte na obszarze Unii Europejskiej.

Energię elektryczną wytwarzaną z odnawialnych źródeł energii w państwach trzecich uwzględnia się do celów oceny zgodności z wymogami dyrektywy dotyczącymi krajowych

celów ogólnych wyłącznie w przypadku, gdy spełnione są warunki wskazane w dyrektywie. Zgodnie z dyrektywą energię elektryczną uwzględnia się w krajowym celu, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 1, wyłącznie w przypadku, gdy:

- 1) energia elektryczna zostanie zużyta na obszarze Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem, że:
 - a) ilość energii elektrycznej równoważna ilości energii elektrycznej uwzględnianej w obliczeniach jest przypisana do alokowanej mocy połączeń międzysystemowych przez właściwych operatorów systemów przesyłowych w kraju pochodzenia, kraju przeznaczenia i, jeżeli ma to zastosowanie, w każdym kraju trzecim tranzytu,
 - b) ilość energii elektrycznej równoważna ilości energii elektrycznej uwzględnianej do obliczeń została zarejestrowana w wykazie zbilansowania przez właściwego operatora systemu przesyłowego, oraz
 - c) przypisana zdolność i wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii, odnoszą się do tego samego okresu, o którym mowa w pkt 2;
- 2) energia elektryczna jest wytwarzana w instalacji odnawialnego źródła energii, którą oddano do eksploatacji po dniu 25 czerwca 2009 r., lub w tej części instalacji odnawialnego źródła energii, którą zmodernizowano po tej dacie;
- 3) energia elektryczna nie była objęta instrumentami wspierającymi wytwarzanie tej energii w ramach systemu wsparcia obowiązującego w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z wyłączeniem pomocy inwestycyjnej przyznanej dla tej instalacji odnawialnego źródła energii.

Minister właściwy do spraw gospodarki zobowiązany został do przekazywania Komisji Europejskiej raportu w którym określa się ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw, którą wytworzono w danym roku kalendarzowym, oraz ilość energii elektrycznej, ciepła lub chłodu oraz paliw, zaliczanych do krajowego celu danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Informację taką, w formie raportu, minister właściwy do spraw gospodarki przekazywał będzie w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku za który raport jest sporządzony.

9.10. Kary pieniężne (rozdział 10)

Zgodnie z art. 130 ust. 1. Karze pieniężnej podlega ten, kto:

- 1) nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub świadectwa pochodzenia biogazu rolniczego albo nie uiszcza opłat zastępczych, w terminie określonym w art. 86 ust. 1;
- 2) nie przestrzega obowiązków zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w art. 41 ust. 1;
- 3) nie przestrzega obowiązków zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w art. 58 ust. 1;
- 4) przedkłada Prezesowi URE wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia lub wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia biogazu rolniczego, o których mowa odpowiednio w art. 62 ust. 1 i art. 65 ust. 1, zawierający dane, informacje lub oświadczenia niezgodne ze stanem faktycznym;
- 5) nie przestrzega obowiązku zakupu ciepła lub chłodu, o którym mowa w art. 59;
- 6) nie przestrzega obowiązku zakupu biogazu rolniczego, o którym mowa w art. 60;
- 7) nie przedkłada Prezesowi URE informacji lub przedkłada nieprawdziwą lub wprowadzającą w błąd informację, której mowa w art. 70 ust. 1;
- 8) nie przekazuje Prezesowi URE informacji o wykonaniu obowiązku, o którym mowa w art. 72 ust. 2;
- 9) nie przedkłada Prezesowi URE w terminie informacji lub podaje nieprawdziwe informacje, o których mowa w art. 75 ust. 2;
- 10) nie przedkłada w terminie Prezesowi URE sprawozdania, o którym mowa w art. 6 ust. 3, art. 9 ust. 1 pkt 7 i art. 21 ust. 3ub, lub podaje w tym sprawozdaniu nieprawdziwe dane;
- 11) nie przedkłada w terminie Prezesowi URE informacji, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 2 i art. 21 ust. 1 i 2, lub podaje nieprawdziwe informacje;
- 12) z nieuzasadnionych powodów odmawia zawarcia umowy, o której mowa w art. 33 ust. 1 lub 34 ust. 1;
- 13) nie przedkłada towarowemu domowi maklerskiemu lub domowi maklerskiemu deklaracji, o której mowa w art. 74 ust. 1, lub przedkłada deklarację niezgodną ze stanem faktycznym;
- 14) wytwarza energię elektryczną, ciepło lub chłód z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji bez wpisu do rejestru wytwórców w małej instalacji, o którym mowa w art. 7.
- 15) wytwarza biogaz rolniczy w instalacjach odnawialnego źródła energii lub wytwarza energię elektryczną z biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii innych niż mikroinstalacja bez wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego, o którym mowa w art. 23;
- 16) nie przedkłada w terminie Prezesowi ARR sprawozdania, o którym mowa w art. 25 ust. 5, lub podaje w tym sprawozdaniu nieprawdziwe dane;

2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy:

- 1) działu X ustawy – Prawo energetyczne, w odniesieniu do kar za działania lub zaniechania związane z przyłączeniem instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu z odnawialnych źródeł energii;
- 2) działu IX ustawy – Prawo gazowe, w odniesieniu do kar za działania lub zaniechania związane z przyłączeniem instalacji odnawialnego źródła energii służącej do wytwarzania biogazu rolniczego.

Zgodnie z art. 131. Karę pieniężną, o której mowa w

- 1) art. 130 ust. 1 pkt 1 - 14 wymierza Prezes URE,
 - 2) art. 130 ust. 1 pkt 15 i 16 wymierza Prezes ARR
- w drodze decyzji.

Na podstawie art. 132 ust. 1, wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach określonych w art. 130 ust. 1 pkt 1- 4, nie może być wyższa niż 15% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna jest związana z działalnością gospodarczą prowadzoną na podstawie koncesji albo wpisu do rejestru działalności regulowanej, wysokość kary nie może być wyższa niż 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z prowadzonej działalności koncesjonowanej albo działalności prowadzonej na podstawie wpisu do rejestru działalności regulowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach określonych w art. 130 ust. 1 pkt 1 i 3 nie może być niższa niż:

- 1) w zakresie nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 68 ust. 1, obliczona według wzoru:

$$K_o = 1,3 \times (O_z - O_{zz}),$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

K_o - minimalną wysokość kary pieniężnej, wyrażoną w złotych,

O_z - opłatę zastępczą, obliczoną zgodnie z art. 73, wyrażoną w złotych,

O_{zz} - uiszczoną opłatę zastępczą, wyrażoną w złotych;

- 2) w zakresie nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 58 ust. 1, obliczona według wzoru:

$$K_{oz} = C_c \times (E_{o0} - E_{zo}),$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

K_{oz} - minimalną wysokość kary pieniężnej, wyrażoną w złotych,

- C_c - średnią cenę sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym ogłoszoną przez Prezesa URE, na podstawie art. 180 ust. 2 pkt 23 lit. b ustawy – Prawo energetyczne, wyrażoną w złotych za 1 MWh,
- E_{oo} - ilość oferowanej do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, wyrażoną w MWh,
- E_{zo} - ilość zakupionej energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii w danym roku, wyrażoną w MWh.

Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach określonych w art. 130 ust. 1 pkt 5 i 6, w zakresie nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 59 i art. 60, nie może być niższa niż 1% i nie wyższa niż 15% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością gospodarczą prowadzoną na podstawie koncesji albo wpisu do rejestru działalności regulowanej, wysokość kary nie może być niższa niż 1% i nie wyższa niż 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z prowadzonej działalności koncesjonowanej albo działalności prowadzonej na podstawie wpisu do rejestru działalności regulowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach określonych w art. 130 ust. 1 pkt 7 - 14 wynosi 10.000 zł.

Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w art. 130 ust. 1 pkt 13 nie może być niższa niż wysokość opłaty zastępczej nieuiszczonej przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski obliczonej według wzoru, o którym mowa w art. 73, w stosunku do energii elektrycznej zużytej przez przedsiębiorstwo energetyczne na własny użytek, a nie wskazanej w deklaracji, o której mowa w art. 74 ust. 1.

Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach określonych w art. 130 ust. 1 pkt 15 i 16 wynosi 2.000 zł,

Wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przepis ten stanowi kontynuację sprawdzonych już rozwiązań legislacyjnych, które funkcjonowały na gruncie ustawy – Prawo energetyczne.

Regulacja art. 138 stanowi, iż Prezes URE zobowiązany będzie do niezwłocznego powiadomienia Komisję Europejską o zmianach przepisów w zakresie kar pieniężnych i o działaniach podejmowanych w przypadku naruszeń przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003.

9.11. Przepisy końcowe (rozdział 11)

Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań przejętych przez urząd obsługujący Prezesa URE wynosi:

- 1) w 2013 r. - 1 012 000,00 zł;
- 2) w 2014 r. - 648.000,00 zł;
- 3) w 2015 r. - 648.000,00 zł;
- 4) w 2016 r. - 648.000,00 zł;
- 5) w 2017 r. - 648.000,00 zł;
- 6) w 2018 r. - 648.000,00 zł;
- 7) w 2019 r. - 648.000,00 zł;
- 8) w 2020 r. - 648.000,00 zł;
- 9) w 2021 r. - 648.000,00 zł;
- 10) w 2022 r. - 648.000,00 zł.

Prezes URE monitoruje wykorzystanie limitu ww. wydatków oraz wdraża mechanizmy korygujące, w przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% limitu wydatków przewidzianych na dany rok. Wówczas dysponent środków obniża wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

Na podstawie zapisu w art. 140, projekt ustawy wejdzie w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo energetyczne, ustawę – Prawo gazowe oraz ustawę o odnawialnych źródłach energii.

10. Stanowisko Prezesa UOKIK w zakresie zapewnienia zgodności wsparcia przewidzianego w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii z przepisami o pomocy publicznej

Zgodnie z przekazanym stanowiskiem Prezesa UOKIK dyrektywy unijne¹¹⁾ zobowiązują państwa członkowskie do wprowadzenia systemów wspierania CHP i OZE, z zastrzeżeniem że systemy te muszą być zgodne z przepisami o pomocy publicznej¹²⁾. W szczególności, dyrektywa CHP w pkt 24 preambuły wyraźnie odwołuje się do wytycznych środowiskowych¹³⁾, a w art. 7 ust. 2 wprost do art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską¹⁴⁾ (obecnie art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dalej TFUE), podobnie jak dyrektywa OZE w art. 3 ust. 3¹⁵⁾.

Zdaniem Prezesa UOKIK, obowiązek stosowania przepisów o pomocy publicznej wynika wprost z TFUE, a dyrektywa – jako akt niższego rzędu – nie może wyłączyć stosowania przepisów traktatowych.

Konsekwencje niedopełnienia obowiązku notyfikacji

W ocenie Prezesa UOKIK pomoc państwa nie notyfikowana Komisji jest pomocą nielegalną. W przypadku takiej pomocy Komisja może – po stwierdzeniu jej niezgodności z prawem UE – wydać decyzję nakazującą państwu jej odzyskanie od beneficjenta (obowiązek windykacyjny ciąży na państwie – organie, który pomocy udzielił). Zwrot pomocy następuje z uwzględnieniem odsetek naliczanych od dnia udzielenia pomocy do dnia jej faktycznego pełnego zwrotu¹⁶⁾. Oznacza to więc *de facto*, że wszelkie finansowe konsekwencje wynikające z niedopełnienia obowiązku notyfikacji, ponosi beneficjent. Jeśli skorzystał on z pomocy w dobrej wierze, przysługuje mu roszczenie odszkodowawcze w stosunku do państwa.

¹¹⁾ Dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii (Dz. Urz. UE L 52/50 z 21.2.2004) oraz dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. UE L 140/16 z 5.6.2009).

¹²⁾ Analogiczne stanowisko zajęło Ministerstwo Spraw zagranicznych w piśmie z dnia 9 maja 2012 r. (znak: DPUE-920-533-12/Mn/1, SM-887).

¹³⁾ Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE C 37 z 3.2.2001), zastąpione przez wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska (Dz. Urz. UE C 82 z 1.4.2008).

¹⁴⁾ „Z zastrzeżeniem (ang. „without prejudice”) art. 87 i 88 Traktatu (...)”.

¹⁵⁾ „Z zastrzeżeniem (ang. „without prejudice”) art. 87 i 88 Traktatu (...)”. Ponadto, stosowanie przepisów pomocowych nakazywała uchylana dyrektywą OZE dyrektywa 2001/77/WE (pkt 12 preambuły oraz art. 4) poprzez odwołanie się wprost do ww. wytycznych o pomocy na ochronę środowiska i postanowień art. 87 o 88 Traktatu.

¹⁶⁾ Przy czym przy ustalaniu wysokości odsetek krajowe przepisy zakazujące stosowania anatocyzmu nie wiążą

W razie niewykonania przez państwo decyzji Komisji w wyznaczonym terminie, Komisja (lub każde inne państwo członkowskie) może wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE, żądając stwierdzenia naruszenia przez państwo prawa UE¹⁷⁾. W przypadku, gdy TSUE przychyli się do skargi, wydaje wyrok stwierdzający, że państwo naruszyło nałożony na nie w decyzji Komisji obowiązek. Jeżeli następnie Komisja stwierdzi, że państwo nie zastosowało się nie tylko do jej decyzji, ale też do wyroku TSUE wydanego wskutek rozpatrzenia skargi, może podjąć działania na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE. Oznacza to, że Komisja umożliwia państwu ustosunkowanie się do zgłaszanych zarzutów, a następnie może przeciwko niemu skierować do TSUE skargę o niewykonanie wyroku. W skardze tej Komisja wnioskuje o zasądzenie zapłaty przez państwo okresowej kary pieniężnej lub ryczałtu (lub łącznie obu).

Jeżeli TSUE stwierdzi, że dane państwo nie zastosowało się do jego wcześniejszego wyroku, może nakazać zapłatę wnioskowanego przez Komisję ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej. Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem TSUE, wysokość kary pieniężnej powinna uwzględniać okres niewykonania przez państwo wyroku, a dzienna stawka kary powinna uwzględniać¹⁸⁾: powagę dokonanego naruszenia, okres jego trwania, potrzebę zapewnienia efektu odstraszającego w odniesieniu do innych państw oraz zdolność państwa do zapłacenia kary¹⁹⁾.

Wsparcie OZE i CHP jako pomoc publiczna

Prezes UOKIK stwierdził, iż podobny do projektowanego system wsparcia podmiotów wytwarzających tzw. zieloną energię był kilkakrotnie przedmiotem oceny przez Komisję Europejską. Wprawdzie w decyzji w sprawie N550/2000²⁰⁾, w której oceniany był system certyfikatów, mający na celu wspieranie producentów energii wytwarzanej w źródłach odnawialnych lub w skojarzeniu z produkcją ciepła, Komisja stwierdziła, że ani wydawanie przez państwo certyfikatów producentom zielonej energii, ani nałożenie na dystrybutorów

¹⁷⁾ Podkreślić należy, iż związane z tym postępowanie toczy się na podstawie art. 108 ust. 2, a nie art. 258 TFUE. W przeciwieństwie do postępowania w trybie art. 258 TFUE Komisja nie ma obowiązku uprzedniego skierowania do zainteresowanego państwa uzasadnionej opinii, co znacznie skraca postępowanie.

¹⁸⁾ Wyrok TSUE z 4.7.2000 w sprawie C-387/97, ECR [2000] I-5047.

¹⁹⁾ W wyroku w sprawie C-387/97 TSUE ustalił wysokość kary za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu swojego poprzedniego wyroku na 20 tys. euro. W sprawie C-369/07 zasądził obowiązek zapłaty przez państwo na rzecz Komisji kwoty ryczałtu w wysokości 2 mln euro oraz okresowej kary 16 tys. euro za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu wyroku. Natomiast w sprawie C-496/09 TSUE zasądził od państwa ryczałt w wysokości 30 mln euro oraz okresowej kary stanowiącej iloczyn 30 mln euro oraz odsetka bezprawnie udzielonej i nielegalnej pomocy, której nie odzyskano do dnia wydania wyroku.

energii elektrycznej obowiązku posiadania określonej liczby tych certyfikatów nie wiąże się z transferem środków publicznych, zatem nie jest spełniona przesłanka dotycząca pochodzenia wsparcia ze środków publicznych, a system wspierania producentów zielonej energii nie stanowi, co do zasady, pomocy publicznej²¹⁾. Jednakże w późniejszych decyzjach²²⁾ Komisja podkreślała, że w systemie certyfikатовym państwo oferuje za darmo określonym podmiotom aktywa niematerialne, posiadające wartość rynkową. Certyfikaty nie tylko stanowią dowód wytworzenia określonej ilości energii w OZE lub CHP, ale także – zezwalając na obrót certyfikatami i ustanawiając rynek takiego obrotu (tworząc na nie popyt) – państwo nadaje im określoną wartość finansową. Ponadto, zdaniem Komisji, aktywa w postaci certyfikatów pochodzą od państwa, które mogłoby sprzedać je, uzyskując w ten sposób określony dochód.

Odnosząc powyższe wyjaśnienia do polskiego systemu certyfikатовego, Prezes UOKiK uznał, że przywilej przyznany przez państwo, a mianowicie zbywalność certyfikatów, powoduje dodatkowy ciężar dla władz publicznych w postaci rezygnacji z pobierania opłat i kar pieniężnych. Ustanawiając system certyfikатовy, państwo przyznaje bowiem podmiotom zobowiązanym możliwość nabycia certyfikatów w celu uniknięcia uiszczenia opłat i kar. Ponadto, konsekwencją wprowadzenia systemu było utworzenie certyfikatów – bez żadnego świadczenia wzajemnego na rzecz państwa – które ze względu na swój zbywalny charakter posiadają wartość ekonomiczną. Państwo mogłoby sprzedać te certyfikaty, gdyby nadało systemowi inną strukturę. Tymczasem państwo, nadając certyfikatom charakter zbywalnych niemajątkowych aktywów i przekazując je nieodpłatnie do dyspozycji beneficjentów, zamiast je sprzedać, zrzeka się w istocie zasobów publicznych. Na wartość certyfikatów ma wpływ wysokość opłaty zastępczej, będącej alternatywnym sposobem wywiązania się z obowiązku certyfikатовego²³⁾ stanowią przychody publiczne. Okoliczność, że podmioty zobowiązane mają możliwość wyboru sposobu wywiązania się z obowiązku certyfikатовego, świadczy o tym, że certyfikaty są alternatywą wobec opłat i kar nakładanych przez państwo²⁴⁾.

²⁰⁾ Decyzja Komisji z 25.7.2001 w sprawie N 550/2000 – Belgia – zielone certyfikaty w sektorze energetycznym.

²¹⁾ Na takim podejściu Komisji oparte było stanowisko UOKiK wyrażone m.in. w piśmie do Ministra Gospodarki z dnia 29 marca 2006 r. (znak: DDO-073-1(136)/2006/AR).

²²⁾ Decyzja Komisji z 28.11.2001 w sprawie N 504/2000 – Wielka Brytania, decyzja Komisji z 11.2.2009 w sprawie N 414/2008 – Wielka Brytania, decyzja Komisji z 13.7.2011 w sprawie SA.33134/2011/N – Rumunia – zielone certyfikaty promujące energię z odnawialnych źródeł oraz decyzja Komisji z 17.9.2009 w sprawie N 437/2009 – Rumunia – program wsparcia dla kogeneracji.

²³⁾ Według Komisji, opłaty i kary mają charakter zastępczy wobec wywiązania się z obowiązku certyfikатовego. Nabywając określoną ilość certyfikatów na rynku, podmiot zobowiązany „unika” uiszczenia tych opłat, niejako „pozbawiając” państwo dochodu.

Stanowisko Ministerstwa Gospodarki w sprawie notyfikacji Komisji Europejskiej mechanizmów wsparcia OZE (świadczenia pochodzenia, ceny gwarantowane, przedsiębiorstwa przemysłowe).

Minister Gospodarki przychylił się do stanowiska przedstawionego przez prezesa UOKiK w zakresie zapewnienia zgodności wsparcia przewidzianego w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii z przepisami o pomocy publicznej.

Mając na uwadze konieczność usunięcia wskazanych powyżej ryzyk związanych z brakiem notyfikacji Komisji Europejskiej w zakresie zgodności wypracowanych mechanizmów wsparcia ze wspólnym rynkiem UE, jakkolwiek mechanizmy te nie prowadzą do bezpośredniego uszczuplenia środków publicznych, zostaną poddane procedurze notyfikacji w zakresie zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem.

Jednocześnie wyjaśnienia wymaga, że ustanowienie krajowego systemu wsparcia dla wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych jest wymogiem prawa unijnego. Należy bowiem zauważyć, iż postanowienia dyrektywy 2009/28/WE bezpośrednio zobowiązują państwa członkowskie do wprowadzenia systemów wsparcia dla OZE.

Ponadto regulacje dotyczące częściowego wyłączenia z obowiązków dla odbiorców przemysłowych zgodnie z przepisem ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo energetyczne, ustawę – Prawo gazowe oraz ustawę o odnawialnych źródłach energii, podlegać będą także notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przedmiotem notyfikacji będzie również propozycja szczególnego mechanizmu wsparcia dotyczącego budowy stopnia wodnego poniżej elektrowni wodnej we Włocławku

11. Informacje dotyczące zakresu regulacji projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo energetyczne, ustawę – Prawo gazowe oraz ustawę o odnawialnych źródłach energii.

Przepisy projektu powyższej ustawy obejmują zmiany przepisach obowiązujących dotychczas uregulowanych w rozdziale dotyczącym zmian w przepisach obowiązujących projektu ustawy

²⁴⁾ Patrz: pkt 106-111 ww. wyroku w sprawie C-279/2011P.

o odnawialnych źródłach energii (wersja z dnia 26.07.2012 r.). Zmiany przepisów dotyczą następujących ustaw:

- 1) o podatku dochodowym od osób fizycznych
- 2) Prawo budowlane,
- 3) o giełdach towarowych,
- 4) Prawo ochrony środowiska,
- 5) o biokomponentach i biopaliwach ciekłych,
- 6) o opłacie skarbowej,
- 7) o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej,
- 8) o podatku akcyzowym,
- 9) o efektywności energetycznej.

Ponadto projekt zawiera przepisy przejściowe i końcowe, dotychczas uregulowane w rozdziale 11 projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii (wersja z dnia 26.07.2012 r.) . Dotyczą one m.in. spraw obowiązywania przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 9a ust. 9 i 9a ust. 11 ustawy - Prawo energetyczne, wykonania i rozliczenia wykonania obowiązku oraz wymierzania kar pieniężnych, a także stosowania przepisów do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii.

W przepisach tego projektu znalazły się ponadto postanowienia dotyczące obowiązywania mechanizmów wsparcia w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii, którą oddano do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy o OZE. Zawiera on również wskazanie pierwszych stałych cen jednostkowych, po których dokonywany będzie w latach 2013 i 2014 zakup energii elektrycznej od wytwórcy:

- 5) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji lub
- 6) wpisanego do rejestru wytwórców energii w małej instalacji,
- 7) energii elektrycznej z biogazu rolniczego w mikroinstalacji,
- 8) wpisanego do rejestru wytwórców biogazu rolniczego.

W przepisach ww. projektu wyznaczone zostały pierwsze współczynniki korekcyjne na kolejne lata począwszy od 2013 roku do 2017 roku.

Zamieszczono także zapis, że przypadku instalacji spalania wielopaliwowego, o której mowa w art. 84 ust. 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii, świadectwo pochodzenia, o którym mowa w art. 61 ust. 1 ustawy o odnawialnych źródłach energii, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym, przysługuje nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 r.

Uregulowano ponadto przepisy przejściowe odnoszące się do instalatorów mikroinstalacji i małych instalacji, które uznają dotychczas wydawane świadectwa ukończenia, m.in. szkoleń, kursów i innych form kształcenia za równoważne uzyskaniem certyfikatu instalatora mikroinstalacji i małych instalacji, o którym mowa w rozdziale 8 projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii.